PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XL. št. 302 (12.025)

Trst, petek, 21. decembra 1984

OSE EDNIJA KNJIŽNICA
P.P. 126
660 01 KOPER

V Benečiji ni Slovencev!

SANDOR TENCE

V dvajsetletnem življenju Furlanije - Julijske krajine kot upravne in politične celote je bilo o Slovencih marsikaj izrečenega, bodisi slabega, bodisi dobrega in pozitivnega, tudi takega, kar je prispevalo k ustvarjanju boljšega sožitja med njenimi različnimi komponentami. Če bi to tajili bi pretvarjali resnico in bi se torej lagali. Ni pa vse zlato, kar se sveti. Prav nasprotno!

Odnos do Slovencev se odraža tudi v vsakdanjem delu deželne uprave in to tudi pri navidez (relativno) manj pomembnih dogodkih, kot je bila včerajšnja ocena vseh petinpetdesetih proračunskih resolucij. Ena izmed teh (predložil jo je socialist Carbone) je obvezovala deželno vlado, naj se zavzame in naj čimprej poseže pri rimski vladi za odobritev globalne zaščite za slovensko manjšino, ki živi v tržaški, goriški in videmski pokrajini. Medtem ko je vse kazalo, da bo odbor brez oklevanj osvojil to stališče (Carbone pripada večinski koaliciji) se je z odborovih klopi dvignil sam predsednik Biasutti. Dejal je, da se strinja z duhom resolucije, ne more pa sprejeti trditve, da Slovenci živijo v vseh treh pokrajinah. V Trstu in v Gorici imamo Slovenci pravico biti... Slovenci, v videmski pokrajini

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V zvezi z osnutkom zakona za globalno zaščito slovenske manjšine

Delegacija senatne komisije za ustavna vprašanja bo kmalu obiskala našo deželo

Za sedaj še niso določili datuma - Pogovor samo s krajevnimi upravami

BOJAN BREZIGAR

RIM — Vse kaže, da bo delegacija senatne komisije za ustavna vprašanja v kratkem obiskala Furlanijo - Julijsko krajino v zvezi z razpravo o osnutkih zakona za zaščito slovenske manjšine v Italiji. Tako so sklenili na zadnji seji komisije, ki je bila v sredo. Obisk v Furlaniji - Julijski krajini je predlagal poročevalec, socialistični senator Renato Garibaldi, ki je dejal, da bo imela delegacija komisije informativna srečanja v zvezi z vsebino predloženih zakonskih osnutkov. Kot je znano, so bili v senatu vloženi zakonski osnutki: besedilo Slovenske skupnosti, ki ga je vložil tridentinski senator Fontanari, ter besedila komunistične partije, socialistične stranke in Krščanske demokracije. Senator Garibaldi je še pojasnil, da je predsednik senata privolil v ta obisk.

Predsednik komisije Bonifacio je ponovil, da je že pred časom sporočil komisiji, da ni nikakršne ovire, ki bi preprečevala ta obisk, ki pa ga mora koordinirati senator Garibaldi. Slednji je v pojasnilo navedel, da se bo delegacija komisije sestala s predstavniki deželnega odbora in deželnega sveta Furlanije - Julijske krajine ter s predstavniki odborov in svetov tržaške, goriške in videmske pokrajine. Komisija je s tem predlogom soglašala in predsednik Bonifacio je zato pozval politične skupine, naj sporočijo imena svojih predstavnikov za obisk v Furlaniji - Julijski krajini.

Iz uradnega zapisnika, iz katerega smo povzeli gornje informacije, ne izhaja, da bi govorili o datumu tega obiska. Izvedeli pa smo, da obstajajo nekateri predlogi, po katerih naj bi delegacija obiskala Furlanijo - Julijsko krajino takoj po začetku novega leta. Govor je bil tako o 7. in 8. januarju, v tajništvu komisije pa so pojasnili, da je treba datum določiti sporazumno s tržaškim vladnim komisariatom in da je najverjetneje, da bi do obiska prišlo okoli 14. januarja. Vsekakor bodo datum v kratkem dokončno določili. Ob tem pa ne gre pozabiti, da se bo v senatu takoj po božičnih in novoletnih počitnicah začela razprava o Visentinijevem davčnem odloku, zaradi katere bi znalo priti do odložitve vse druge parlamentarne dejavnosti, vendar pa o tem ni mogoče povedati nič zanesljivega vse do določitve da-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Parlament pred novoletnimi prazniki

RIM — *Visentinijev odlok gre danes spet v avlo senata, kjer bodo morali glasovati o njegovi ustavnosti in nujnosti. Komisija za ustavna vprašanja poslanske zbornice je dala svoje privoljenje že včeraj in današnje glasovanje v senatu bi moralo biti le formalnost: poleg strank vladne večine, ki bodo glasovali »da«, se bo KPI najbrž vzdržala. To so obenem najnujnejši koraki, ki jih je vlada hotela narediti pred božičnimiin novoletnimi prazniki o vsem drugem bo potem govor v prihodnjem letu.*

Tudi politična polemika je izgubila svoj prvotni zagon. Samo socialdemokrati bi jo hoteli še obdržati pri življenju, pa čeprav je povsem jasno, da gre že za predvolilno kampanjo. Longo je imel včeraj tiskovno konferenco, na kateri je obrazložil svoje stališče: vlada je pogrešila, ko ni vzpostavila dialoga s tistimi družbenimi silami, ki so bile proti Visentinijevemu odloku. Morala bi se z njimi posvetovati in najti skupen jezik, je dejal socialdemokratski tajnik, ki je obenem zanikal, da bi bil PSDI že na tem, da zaradi Visentinijevega paketa povzroči vladno krizo. Socialdemokrati, pravi Longo, so se dosledno borili za izboljšanje zakonskega odloka. V isti tiskovni konferenci je dal jasno razumeti, da se za njegovo stranko zadeva še ni končala, in da bodo svoje nasprotovanje nadaljevali tudi v poslanski zbornici. Skratka, petstrankarska večina bo morala upoštevati tudi svojo notranjo opozicijo.

R. G.

Prva deželna konferenca slovenskih komunistov

KPI je za politiko enotnosti in za nove odnose z Italijani

FOJDA — Trenutni položaj slovenske manjšine in naloge slovenskih komunistov v tej zelo delikatni fazi boja za narodnostne pravice in za kvalitetnejše sožitje. To so bile v glavnem teme, o katerih je tekla razprava na prvi deželni konferenci slovenskih komunistov, ki je bila v sredo zvečer v Fojdi ob številni udeležbi partijskih voditeljev iz vseh treh pokrajin, krajevnih upraviteljev, aktivistov in tudi navadnih članov. Izbira Beneške Slovenije ni bila sad naključja, ampak premišljene politične izbire KPI, ki je mnenje, da mora boj naše narodnostne skupnosti dobiti v praksi deželno razsežnost v potrditev, da živimo Slovenci od Trbiža do Milj.

Politično izhodišče za razpravo, o kateri poročamo na 3. strani, je bilo uvodno poročilo člana partijskega deželnega vodstva Miloša Budina, ki je strnjeno, a zelo nazorno povedal kako komunisti ocenjujejo sedanji položaj in tudi razmere znotraj naše skupnosti. KPI je v prvi vrsti za enotnost naše manjšine in zato verjame v obstoj in v delo enotne delegacije, katere delovanje in akcije morajo biti razgibane in premišljene. Vsebinski pojem enotnosti ni in ne sme biti v nasprotju z dejstvom, da smo Slovenci v Italiji politično in družbeno raznoliki, kot je raznolika družba v kateri živimo. Drugo aktualno razmišljanje v Budinovem poročilu so bili odnosi z večinskim narodom, ki jih je treba po mnenju KPI še krepiti, da bodo dosegli zavest čim širših slojev prebivalstva. Kvalitetnejše pobude za uveljavitev sožitja se morajo zrcaliti tudi v samih akcijah enotne delegacije.

Pred Budinom je udeležence konference pozdravil član CK KPI Pavel Petricig, zaključne debate pa je povzel deželni tajnik Viezzi. V njegovem posegu je prišlo do izraza več sugestij za nadaljnji boj slovenskih in italijanskih komunistov za tisti družbeni razvoj in za novo kvaliteto življenja, v katero sodi tudi naša globalna zaščita. (st)

Intervju z novim deželnim tajnikom KPI Robertom Viezzijem

NA 3. STRANI

❑ BEOGRAD — Podpredsednica skupščine SFRJ Nuša Kerševan je včeraj sprejela članico prezidija vrhovnega sovjeta in CK KPSZ Valentino Vladimirovo Tereškovo. Le-ta vodi delegacijo komiteja sovjetskih žensk.

Sprejem na konzulatu SFRJ ob 30. obletnici SKGZ

Brzojavka sekretarja za zunanje zadeve Dizdarevića

TRST — Na jugoslovanskem generalnem konzulatu v Trstu je bila sinoči kratka slovesnost ob 30-letnici ustanovitve Slovenske kulturno - gospodarske zveze. Generalni konzul Drago Mirošič je v skopih besedah orisal pomen boja, ki ga je v teh 30 letih SKGZ bila za uveljavitev pravic slovenske manjšine v Italiji ter poudaril, da so ta prizadevanja vedno imela podporo matične domovine. Podčrtal je tudi, da je demokratična Italija dolžna zagotoviti slovenski narodnostni skupnosti pravice, ki ji pritičejo.

Na Mirošičeve besede je odgovoril predsednik SKGZ Boris Race, ki je izrazil prepričanje, da bo boj, ki ga je bila SKGZ v teh letih omogočil mlajšim rodovom, da le pridejo do svojih pravic. Pri tem se je zahvalil za podporo, ki jo je manjšina deležna s strani matične domovine.

O pomembnem jubileju krovne organizacije Slovencev v Italiji je jugoslovanski zvezni sekretar za zunanje zadeve Raif Dizdarevič poslal brzojavko SKGZ, v kateri pravi: »Ob 30. obletnici ustanovitve SKGZ v avtonomni deželi Furlaniji - Julijski krajini vam pošiljam najprisrčnejše čestitke. Ob tej priložnosti želim posebej poudariti, da je vaša zveza v svojem dolgoletnem delovanju dala velik prispevek k vsestranskemu razvoju slovenske narodnostne skupnosti v Italiji kot tudi k utrjevanju prijateljskega in dobrososedskega sodelovanja med SFR Jugoslavijo in Republiko Italijo. S čestitkami ob vašem jubileju vam izražam tudi najboljše želje za doseganje novih uspehov v bodočem delu.«

Čestitke je poslal tudi veleposlanik SFRJ v Rimu Ante Skataretiko, ki

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Andreotti na Poljskem

VARŠAVA — Italijanski zunanji minister Andreotti je včeraj v Varšavi začel svoj uradni obisk na Poljskem. S tem je praktično prelomil tri leta trajajočo karanteno po poljskem vojaškem udaru in je tako prvi zahodni državnik, ki obišče Varšavo. Temu primerno so Andreottiju posvetili na Poljskem največjo pozornost. Dočakal ga je njegov poljski kolega Stefan Olszowski, Andreotti pa se bo pogovarjal z vsemi najvišjimi voditelji od generala Jaruzelskega do predsednika republike Jablonskega.

Seveda se bo Andreotti sestal tudi s predstavniki poljske Cerkve, poskrbel pa bo tudi za srečanje z neuradno opozicijo. Za razliko od Genscherja, ki je 21. novembra nepričakovano odložil obisk na Poljskem, pa Andreotti vsemu ne daje večjega poudarka, celo počastitev spomina na tragično preminulega kaplana Solidarnosti Popieluszka bo potekala brez reklame.

Pozitivni rezultati Genscherjevega uradnega obiska na Češkoslovaškem

PRAGA — Male evropske države predvsem pa srednjeevropske lahko in morajo dati svoj doprinos pri popuščanju napetosti. Toliko govorimo o Vzhodu in Zahodu, pozabljamo pa, da obstaja tudi Mittelevropa. To je v bistvu smisel včerajšnje tiskovne konference zahodnonemškega zunanjega ministra Hansa Dietricha Genscherja ob koncu svojega uradnega tridnevnega obiska na Češkoslovaškem.

Genscher je seveda ocenil kot neutemeljene obtožbe o nemškem revanšizmu in je poudaril, da njegova vlada ostaja zvesta sporazumom o normalizaciji z vzhodnimi državami. »Ne danes in niti v bodočnosti ne bomo postavili vprašanja evropskih meja,« je podčrtal Genscher. V bistvu je le ponovil stališče, da ZRN spoštuje evropske meje in da so izjave raznih predstavnikov bonske vlade čisto osebne in ne odražajo bonske politike.

Zavzel se je tudi za razširitev in poglobitev gospodarskih odnosov med Vzhodom in Zahodom, saj to krepi vzajemno zaupanje. Izrazil je tudi zadovoljstvo za skorajšnjo obnovitev razorožitvenih pogajanj med Moskvo in Washingtonom. Vsekakor pa je lahko Genscher s svojim obiskom še kar zadovoljen. Glede dvostranskih odnosov so namreč pred podpisom pomembnega sporazuma o notranji plovbi, prav tako se nadaljujejo posvetovanja izvedencev za skupne nastope proti onesnaževanju. Z mrtve točke so baje spravili celo vprašanje izseljevanja češkoslovaških državljanov nemškega rodu.

Ob tem človeškem vprašanju so seveda na tiskovni konferenci spregovorili tudi o zapletu v zvezi z vzhodnonemškimi begunci v veleposlaništvu ZRN v Pragi. Genscher je novinarjem in kasneje med obiskom na veleposlaništvu tudi beguncem prikazal, kako je edina rešitev, da se vsi vrnejo v NDR in tu po normalni poti zaprosijo za izselitev v ZRN. Genscher je baje dal pribežnikom celo jamstva, da jih ne bodo zaradi njihovega dejanja v NDR kazensko preganjali. Po vsem sodeč pa noče nihče dati temu vprašanju večjega poudarka.

Po končanem uradnem obisku je Genscher zasebno odpotoval v Nemško demokratično republiko, kjer je obiskal svoje sorodnike. Ta del je bil povsem nepredviden in je marsikoga presenetil, saj ponovno dokazuje, da so kljub zmrzali mednemški odnosi vsaj na osebni ravni še vedno zadovoljivi.

● V Benečiji

NADALJEVANJE S 1. STRANI

pa ne. Carbone se je podredil Biasuttijevemu »nasvetu« in privolil k črtanju stavka o treh pokrajinah. S tem je deželni odbor spet zamudil veliko priložnost, da v dejanjih pokaže tisto odprtost, na katero se je tudi včeraj v besedah večkrat navezoval sam predsednik.

Za demokristjane in za mnoge njihove zaveznike v deželni vladi Beneških Slovencev enostavno ni. So samo pojem, s katerim si polnijo usta Slovenci na Goriškem in na Tržaškem ter mnogi italijanski demokrati. Morda je res, da resolucije skoraj vedno romajo v predale, gotovo pa je res, da mnogi že preveč let pretvarjajo zgodovino in se ne zavedajo kako so pri tem majhni.

● Delegacija

NADALJEVANJE S 1. STRANI

tuma obiska. Dejstvo, da so govorili o obisku pred 15. januarjem, ko naj bi se redno parlamentarno delo ponovno začelo, pa nedvomno kaže na voljo, da se z razpravo končno začne.

Morda se bo kdo vprašal, zakaj bo delegacija zaslišala samo predstavnike dežele in pokrajin. Baje so nekateri člani komisije o tem vprašanju poglobljeno razpravljali in so se dogovorili, da bodo v deželi Furlaniji - Julijski krajini zaslišali samo te predstavnike javnih uprav, medtem ko naj bi ostale — in med temi bodo seveda tudi predstavniki manjšine — pozvali kasneje v Rim na poglobljen razgovor. Vendar tudi o tem niso sprejeli nobenega dokončnega sklepa.

● Sprejem

NADALJEVANJE S 1. STRANI

med drugim pravi, da bo Jugoslavija tudi v bodoče nudila slovenski manjšini svojo podporo. Dobrososedski odnosi in prijateljsko sodelovanje med Jugoslavijo in Italijo pa morajo biti resnični dejavnik in spodbuda za dosledno in popolno uveljavljanje pravic slovenske narodnostne skupnosti na celotnem območju, kjer živi.

Po Trstu, Parizu in Lyonu

Aretacija v Ostii udarec za libanonski terorizem

PARIZ — Predvčerajšnja aretacija mladega libanonskega dekleta Josephin Abdo v Ostii bi lahko omogočila hud udarec »Frakciji libanonske oborožene armade«, bližnjevzhodne teroristične skupine, ki je samo v Franciji zakrivila pet atentatov, od katerih tri smrtne proti izraelskim in ameriškim interesom.

To vsaj zatrjujejo v Parizu, kjer navajajo, da so prvi uspeh zabeležili 6. avgusta letos, ko so v Trstu aretirali neznanega Libanonca, ki je imel pri sebi nekaj kilogramov močnega eksploziva semtex. Z njegovo aretacijo so namreč v Parizu izsledili drugega člana te teroristične organizacije Daherja Feriala, ki je bil skupaj z neznanim Libanoncem v Ljubljani. Največji uspeh pa so zabeležili 24. oktobra, ko so v Lyonu aretirali enega glavnih voditeljev te skupine, Abdulaha Georgesa Ibrahimija, ki je kot disident izstopil iz Habašijeve Ljudske osvobodilne fronte za Palestino.

V sredo aretirano dekle pa ni obrobna figura organizacije, saj sumijo, da je ubila drugega tajnika izraelskega veleposlaništva v Parizu Yacova Barsimantova. Vsekakor pa bo lahko resničnost teh sumov potrdil ali ovrgel Barsimantov sin, ki je morilki ob atentatu nekaj sekund zrl v oči.

Zakaj pošilja Jugoslavija dobršen del deviz v tujino

BEOGRAD — Jugoslovanske banke, pooblaščene za posle s tujino, pošiljajo ves zbrani efektivni tuji denar, ki presega njihove blagajniške potrebe, v določene zbirne centre, ki ta denar zatem pošljejo v tujino. To je za Tanjug izjavil direktor trezorja Narodne banke Jugoslavije Velimir Drečun. Tako delajo številne banke v svetu, katerih države imajo takšen način plačevanja do tujine kot Jugoslavija.

Zbirne centre za odpravo vrednostnih pošiljk v tujino je organiziralo določeno število največjih jugoslovanskih bank. Med letom tako iz države odidejo velike količine efektivnega tujega denarja, ki sicer pride v Jugoslavijo na različnih osnovah. Interes tistih, čigar so devize in vse države je, da gre takšen denar čimprej iz države in da ga deponirajo na računih pri tujih bankah. Z zadrževanjem nepotrebnih količin efektivnega denarja v trezorjih bank v državi, bi bila namreč ohromljena velika sredstva. Denar bi ležal ne da bi mu tekle obresti, z njim ne bi mogli opravljati prispelih plačil, to pa bi pomenilo veliko izgubo za vse uporabnike deviz.

Tuj efektivni denar pošiljajo v tujino že 15 let in to po strogo določenem postopku, v katerem so natančno predpisane obveznosti in odgovornosti vseh udeležencev v tem poslu. Izhajajoč iz tega zavarovalni zavodi v domovini in tujini opravijo zavarovanje in pozavarovanje teh vrednostnih pošiljk.

Velimir Drečun je še poudaril, da o tem, kako je prišlo do ropa v Frankfurtu poteka temeljita preiskava, ki jo vodijo pristojni organi. (dd)

Da bi premostili sedanje pregrade

Predlogi Komisije EGS za evropsko integracijo

Ko je bila ustanovljena Evropska Gospodarska Skupnost so mnogi trdili, da je to prvi korak k ustanovitvi Združene Evrope. Evropski parlament je bil nov korak v tej smeri, na gospodarskem področju pa sta to težnjo leta 1979 potrdila Evropski monetarni sistem in ustanovitev evropske denarne enote, tako imenovane Ecu. Preveliki optimisti pa so ostali razočarani: še danes namreč obstajajo pregrade, ki otežkočajo uresničitev evropske integracije.

Ustanovitev EGS je sicer odpravila nekatere pregrade: danes sme državljan države članice oditi na delo v katerokoli drugo državo EGS brez kakršnekoli omejitve; odpravljene so carine; izglasovani so bili zakoni, veljavni za vse države članice. A mnoge pregrade še obstajajo: mejni prehodi še niso bili odpravljeni (razen v nekaterih primerih, kot so meje znotraj držav Beneluxa), obstajajo še vedno valutarni predpisi, ki prepovedujejo iznos denarnih vsot, ki presegajo določene meje; univerzitetne diplome posameznih držav niso priznane v ostalih državah članicah.

Prav v zvezi s temi problemi je pred kratkim Komisija EGS izdala dokument, kjer navaja najvažnejše ukrepe, ki naj bi težili k odpravi omenjenih ovir. V prvi vrsti naj bi postopoma odpravili mejne prehode. Prvi korak naj bi bil ta, da bi cariniki načelno ne ustavljali vozil na mejnem prehodu, a naj bi to storili le od časa do časa za kontrolo. Od prvega januarja prihodnjega leta naj bi pričeli izdajati evropske potne liste, vsak potnik pa naj bi lahko prosto nesel čez mejo blaga v vrednosti 320 Ecujev (okrog pol milijona lir).

Po mnenju Komisije EGS bi morale nekatere države članice (Italija, Francija, Irska, Grčija) tudi odpraviti valutarne predpise, ki omejujejo iznos valute za turizem, poslovna potovanja, študijska potovanja in potovanja iz zdravstvenih razlogov. Države bi lahko sicer določile najvišjo vsoto, ki jo zasebnik lahko nese čez mejo (to pa predvsem zato, da bi preprečile nedovoljene premike kapitalov), a morale bi dopustiti, da se to mejo preseže, če za to obstajajo tehtni, dokumentirani vzroki.

Nadalje bi bilo treba, po mnenju Komisije EGS, dokaj poenostaviti in sprostiti poštni promet in začasen uvoz vozil (npr. za tuje študente). Države naj bi se tudi domenile za enotno spremno listino (za davek na dodatno vrednost) blaga, ki ga prevažajo znotraj Evropske gospodarske skupnosti. Poleg tega naj bi odpravili plačevanje davka na dodano vrednost pri uvozih že na carini, s tem bi odpravili dolge vrste tovornih vozil na mejnih prehodih.

Druge spremembe, ki jih predlaga Komisija EGS, so še priznanje univerzitetnih diplom v vseh državah članicah, kar naj bi še v večji meri sprostilo pretok delovne sile znotraj EGS in še druge pobude, med katerimi velja omeniti tiskanje evropske denarne enote Ecu.

Prav v zvezi s tem zadnjim predlogom je opaziti pozitivne premike: zaradi svoje stabilnosti (Ecu je vezana na vse evropske valute) je ta denarna enota vedno bolj rabljena, predvsem v mednarodnih poslih: uporabljajo jo banke v svojih mednarodnih računih, a tudi posamezne države so pričele izdajati obveznice v Ecu. Uporabljati so jih pričele celo države Vzhodne Evrope (namesto dolarjev), sprejemajo pa jih tudi Združene države Amerike in Japonska. Vedno več je tudi privatnikov, ki izdajajo fakture v Ecu (v Italiji naj bi Ecu krila okrog 25-30 odst. trgovskih poslov).

MARKO OBLAK

Kljub navideznemu miru v Avstriji narašča nasprotovanje gradnji hidrocentrale

DUNAJ — V Hainburgu, prizorišču demonstracije zoper gradnjo vodne elektrarne na Donavi, je bilo včeraj mirno. S poseko gozdov ne nadaljujejo, večina policajev se je umaknila, žandarmi čuvajo le glavne dohode v hainburške gmajne. Vendar nasprotniki elektrarne dobivajo ojačanja, v zgodnjih jutranjih urah je prišlo precej novih, zvečine z Dunaja.

Ker je od včeraj dostop v Hainburg »nezaposlenim prepovedan«, so se morali k svojim tovarišem vtihotapiti po skrivnih poteh. Njihovo število — blizu dva tisoč. Po spopadih s policijo, ki je ščitila drvarje pri sekanju dreves, je bilo šestnajst težje ranjenih in štirinštirideset zaprtih, vendar so danes v bolnišnici le še trije, medtem, ko v zaporih ni nihče več.

Kaj se bo dogajalo odslej v Hainburgu, za enkrat nihče ne ve. Demonstranti pravijo, da bodo njegove loge zasedali tudi preko božičnih praznikov. Ali se je vlada, trdno odločena, hidroelektrarno zgraditi dogovorila že danes začeti »božično premirje« in šele po praznikih nadaljevati s krčenjem gozda?

Včerajšnja demonstracija v poznih popoldanskih in večernih urah na Dunaju, ko je bila takorekoč vsa avstrijska prestolnica na ulicah, je pokazala, kako Avstrijci čutijo za svoj Hainburg. Po poročilih policije med petnajst in dvajset tisoč ljudi, po zatrjevanju organizatorjev pa blizu štirideset tisoč, ki so se začeli zbirati pred opero, se pomikali proti Ballhausplatzu in se ustavili pred Stefanovo katedralo, so nosili rdeče - belo - rdeče zastave z žalnimi trakovi, prepevali državno himno in znano božično pesem »Oh, tannenbaum,...« in predvsem glasno izražali svoje ogorčenje nad ravnanjem dunajske policije, ki je, po pričevanjih hainburških demonstrantov sodeč, uporabljala gumijevke in skrajno surove metode.

Polni hvale spodnjeavstrijski žandermariji in besne graje policiji, ki je prišla svojim deželnim sosedom v pomoč z Dunaja in z druge strani — besede direktorja avstrijske varnostne službe, ki je zatrdil, da se med demonstranti nahaja mimo nekaj »poklicnih demonstrantov«, ki so vedno in ob vsaki priložnosti pripravljeni razgrajati in protestirati proti čemurkoli tudi peščica skrajnih desenih ekstremistov v uniformah »paramilitarnih vaj«.

In nenazadnje je tu Karl Blecha, avstrijski notranji minister, zdaj tarča vseh napadov. Ker je bil on tisti, ki je moral po nalogu vlade prižgati zeleno luč za akcije svoje eksekutive. Blecha, ki je v novi avstrijski vladi (od spremembe v letošnjem septembru) še eden redkih levo usmerjenih socialistov, bi namreč po pričevanju dobrih poznavalcev tukajšnje notranjepolitične situacije, ko bi ne bil član vlade, sčam protestiral v Hainburgu. Včasih, ko je bil še zagret »juso« (mladi socialist), je namreč to velikokrat in rad počel. Vprašati se je vendarle treba, zakaj je bil ravno on tisti, na čigar odločitev so vsi čakali? Bo morda postal žrtev na oltarju zahtev demonstrantov v Hainburgu? Včeraj so »zeleni« in alternativci zahtevali odstop vlade. Morda bo zadostoval eden izmed ministrov.

BARBARA GORIČAR

Na referendumu Zia Ul Hak premočno zmagal

NEW DELHI — Vodja pakistanskega vojaškega režima general Zia Ul Hak je »premočno zmagal« na predvčerajšnjem referendumu o »islamizaciji«, ki ga je v bistvu potrdil za nadaljnjih pet let v vodstvu države. Še več, zaradi »ljudskega imprimaturja« se bo lahko sedaj še bolj požvižgal na parlament in opozicijo. Prav slednja navaja, da je lahko zmagati, ko imaš v svojih rokah tako platno kot škarje. Resnici na ljubo so celo na Zahodu presenečeni, da so tako hitro objavili prve rezultate, ki bi morali biti znani po napovedih šele v soboto.

Zia Ul Hak je po trditvah pakistanskega radia prejel 98 odstotkov glasov, udeležba na referendumu pa je bila 64-odstotna.

Zakaj je zbornik Cankarjeve založbe o Albancih - sporen

Prejšnji teden je tudi »Primorski dnevnik« objavil vest, da »Cankarjeva založba« umika iz prodaje knjigo »Albanci«. Umaknila jo je, ker zaradi napake v tiskarni v statističnem pregledu prebivalstva Jugoslavije ni bil vpisan srbski narod in SR Srbija. Založba se je za napako opravičila, v neprodanih izvodih jo bo popravila in knjigo vrnila v prodajo.

Vendar to še zdaleč ni vse, kar se dogaja s to knjigo in v zvezi z njo. Posebno beograjski tisk je njen izid pospremil z veliko žolčnostjo, kar tekmoval je, kdo bo zborniku in založbi prilepil več negativnih političnih kvalifikacij: »zakaj je založnik poskušal informacijsko lakoto za albanskimi temami potešiti z narobe postavljeno in nacionalistično obarvano knjigo« (Politika), »založnik se ni zavzemal za iskanje znanstvene resnice — slučajno ali preračunano« (Politika ekspres), »dobra zamisel se je zaradi nedoslednosti realizatorjev spremenila v veliko napako« (NIN). Tudi napako v tabelarnem prikazu narodov in narodnosti je odkrila »Borba«.

S tolikšno ostrino se je kritika torej že na prvem koraku zapodila v to knjigo in v »Cankarjevo založbo«. V uvodu v zbornik založba pojasnjuje, da se je za pripravo takega dela odločila zaradi nenavadno majhne obveščenosti slovenske javnosti o stanju in problemih največje narodnostne skupnosti v Jugoslaviji, ki šteje 1,8 milijona ljudi. Da je bilo za celovit prikaz potrebno spregovoriti o vsem adbanskem narodu, ne le o delu, ki živi v Jugoslaviji, saj bi bila taka delitev nasilna in nenaravna. Založnik v uvodu pojasnjuje tudi, da se je namenoma odločil, dati priložnost za svojo predstavitev Albancem samim, da je tako narekoval čut za pravičnost, saj take možnosti Albanci doslej vsaj v slovenskem prostoru še niso imeli. »Cankarjeva založba« je zato ob sodelovanju in pomoči političnih organov na Kosovu pridobila za strokovnega pokrovitelja knjige Akademijo znanosti v Prištini in njene člane za avtorje posameznih prispevkov.

Očitno je prav to povzročilo, da je zbornik »Albanci« doživel in bo najbrž še doživljal tolikšno kritiko in da se bodo ob njem znova odprle nekatere nerešene stvari, ki se jih na Kosovu in v Jugoslaviji lotevajo že od leta 1981.

Najprej je knjigo obravnaval v »Delu« slovenski zgodovinar Ignacij Voje. Trem poglavjem v njem, ki so jih napisali kosovski avtorji, očita, da so nastala pod vplivom zgodovinopisja LR Albanije in njegovih aktualnih potreb. Gre za obdobje naseljevanja narodov na Balkanu in za čas turškega imperija. Sodi, da je prišla v njih do izraza narodno prebudniška romantika, enostranska uporaba virov, nekritičnost do njih, predvsem za zamolčevanje, prikrojevanje in svobodno interpretiranje primarnih virov. Voje, ki je bil eden od štirih recenzentov zbornika, v svojem članku podrobno razgalja prizadevanja nekaterih avtorjev, da bi prikazali, kako je bilo območje današnje Albanije naseljeno izključno z Albanci, kako so Albanci tvorili narodno kompaktno večino tudi na območju današnjega Kosova, kako so bili Albanci v turški dobi vsi za samoupravljanje, za popolno enakopravnost itd.

Drug recenzent, Zvonko Simić, je založbo opozoril, kako so nekatere zgodovinske neresnice v njej predvsem voda na mlin današnjih iredentistov. Tako so na primer trditve, da so bili na območju Kosova Iliri prej kot Srbi nezgodovinske. Potemtakem so Albanci danes Kosovo populacijsko »spet« osvojili, pomeni da se je vrnilo stanje kot je bilo »nekoč«! Take trditve so, po mnenju Simića, neposredna opora sodobnim iredentističnim tezam o etnično čistem Kosovu.

»Cankarjeva založba« je v zborniku objavila le krajše povzetke omenjenih recenzij, medtem ko so originalni prispevki kosovskih akademikov ostali nedotaknjeni. Zakaj recenzij ni upoštevala? Urednik zbornika Janez Stanič pravi, da so v izvirnih besedilih sicer popravili nekatere napake, ne pa osnovnih stališč avtorjev. »Ocenili smo, da tega ne moremo napraviti, saj za knjigo v največji meri jamči taka družbena in kulturna ustanova, kot je Akademija znanosti Kosova.«

V prvi uradni izjavi o vsebini zbornika v četrtkovem »Delu« urednik založbe Janez Stanič pojasnjuje, da založba v vsakem primeru vztraja na stališču, da je storila prav, ko je za pisanje člankov v zborniku angažirala Albance s Kosova. Vsakdor v Jugoslaviji ima pravico povedati o sebi tako in tisto, kar misli, da je treba povedati. Druga stvar je seveda, koliko je pri tem prepričljiv in kaj bosta o njegovih sodbah rekla kritika in javnost.

Očitno je prav to stališče založnika poglaviten predmet spora. Beograjski tisk je v vseh ocenah knjige in dogajanja okoli nje dal vedeti, da akademikom s Kosova ne gre zaupati, da raziskovalne izkušnje te mlade ustanove še niso dovolj afirmirane in znanstveno potrjene, da so bili avtorji nekaterih prispevkov že prej vpleteni v nesoglasje pri nastajanju Enciklopedije Jugoslavije, in namigoval, da se niso odpovedali doktrini, ki je botrovala kontrarevoluciji leta 1981. Vendar je osnovno ost kritike usmeril proti založbi, ki je delo izdala, ne pa proti njegovim avtorjem in tistim, ki za njimi stojijo. Posreden način obračunavanja je vsekakor bolj lagoden od neposrednega soočenja.

Kosovska Akademija znanosti se še ni oglasila, kosovski politični organi tudi molčijo.

JURE PENGOV

Intervju novega deželnega tajnika Komunistične partije Italije Primorskemu dnevniku

Roberto Viezzi: »Manjšina protagonist svoje zgodovine«

Pred kratkim se je vrnil v Trst ROBERTO VIEZZI, katerega je deželni komite Komunistične partije Italije izvolil za novega deželnega tajnika stranke. To imenovanje je vzbudilo veliko zanimanja, zato smo zaprosili novega deželnega tajnika KPI za daljši razgovor, na katerega je rad pristal.

Več let ste bili tajnik parlamentarne skupine KPI v evropskem parlamentu in naše probleme ste spremljali iz drugačne perspektive, bolj oddaljeno. Kakšna je vaša ocena, iz tega zornega kot, položaja Trsta, Gorice in Vidma, skratka dežele F-JK v širši evropski stvarnosti?

Po določenih aspektih je prišlo do paradoksne evolucije. Nekatera že od nekdaj zaostala področja so ustvarila, predvsem v zadnjem desetletju, močan gospodarski razvoj, z nekaterimi podjetji, ki so se znala uveljaviti na evropski in mednarodnih trgih. Druga pa, kot tako imenovano »julijsko področje«, so še pospešila svoj zaton zaradi industrijske krize, ki je prizadela nekatere tradicionalne sektorje in tista področja, ki so povezana s pomorstvom.

Do te evolucije je v glavnem prišlo spontano, brez vsakega javnega gospodarskega usmerjanja, obrodila pa je nove razkrajajoče pritiske. Sile, ki so vladale v državi in deželi niso uspele izkoristiti novih potencialnosti, ki so se porajale za Trst v teku 70. let. Kljub temu se je okrepila zavest glede teh potencialnosti, prišlo je do določene kulturne rasti, ki odpira nov akcijski prostor za napredne sile v tej deželi. Le-ta lahko opravlja važno funkcijo v odnosu do zunanjega sveta, tako do socialističnih držav, kot do držav Bližnjega vzhoda: predpogoj pa je, da se v tej smeri sprejmejo konkretne izbire.

Če gledamo še naprej s tega zornega kota, kako ocenjujete obmejno stvarnost, sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo, ustvarjanje odprte meje in nasplošno tudi probleme, ki so s tem povezani?

Tudi glede tega vprašanja, čeprav je treba priznati, da so obmejni odnosi ostali zelo dobri kljub poslabšanju mednarodnega polažaja (zelo pomembno in vzgledno dejstvo), je moč trditi, da niso bile v celoti izkoriščene velike možnosti, ki jih nudijo osimski sporazumi. To tudi zaradi naših napak pri ocenah.

Potrebno je, da Dežela in še posebej obmejno področje, postaneta privilegiran sedež mednarodne gospodarske kooperacije z visoko tehnološko vsebino. To bi lahko obrodilo originalno izkušnjo in bi omogočilo razširitev novih tehnologij, taka izkušnja pa bi omogočila, da bi se prijateljski odnosi postavili na trdnejše osnove, poleg tega, da bi omogočila gospodarski razvoj na obeh področjih. Za dosego tega cilja je naša stranka predložila zakonski predlog v poslanski zbornici. Poleg tega je treba uresničiti vse ostale aspekte, ki so predvideni po osimskih sporazumih, da bi se utrdili že zelo dobri odnosi med Italijo in Jugoslavijo.

Med KPI in Zvezo komunistov obstajajo zelo tesni stiki, še zlasti pa je plodno sodelovanje prav na obmejnem področju med deželnim vodstvom KPI in ZK Slovenije in ZK Hrvaške. Kako ocenjujete te odnose?

Ocenjujem jih kot izredno dobre. Taki odnosi dokazujejo, da je možna konvergenca med različnimi komponentami delavskega gibanja, v strogem spoštovanju različnosti in recipročne avtonomije.

KPI in Slovenci: gre za zelo obširno poglavje, ki se začenja z ustanovitvijo partije pri čemer so aktivno sodelovali nekateri slovenski komunisti in se nadaljuje preko protifašističnega boja, osvoboditve, pa tudi kominforma, vse do sedanjega razdobja. Kako ocenjujete ta odnos?

Odnos med KPI in Slovenci se tesno prepleta v vsej zgodovini stranke v Trstu in v »Julijski krajini«. Velik je bil doprinos, ki so ga Slovenci dali, še posebej v borbi proti fašizmu, za cilje delavskega gibanja v teh krajih in močan je bil boj za uveljavitev slovenskega nacionalnega dostojanstva. Bila so tudi težka obdobja in tukaj ste posebej omenili obdobje kominforma. O njem smo mi komunisti, kar se nas tiče, naredili odločno avtokritiko, ki smo jo vodili s strogostjo in brez obzirov in se tudi javno lotili neobjavljenih poglavij naše zgodovine. Ta mora služiti, da bi ne ponavljali napak iz preteklosti.

Odnos med KPI in slovensko skupnostjo je danes zelo pozitiven in temelji na solidarnosti in jasnosti. KPI je tradicionalni branilec pravic Slovencev, tako v principih kot v dejanjih. Kljub temu da konsistenten del slovenske skupnosti pristopa k naši stranki in jo podpira, smo daleč od vsake identifikacije in, nasprotno, priznavamo in spoštujemo različnosti v idejnih in političnih usmeritvah med različnimi komponentami te skupnosti. Mnenja smo, da sta to razumevanje in recipročno spoštovanje bistvena aspekta, da bi se ta odnos stalno izboljševal.

Sedaj se Slovenci v Italiji trudijo za dosego globalnega zaščitnega zakona; v tem naporu je KPI važen zaveznik, protagonist ne samo z lastnim zakonskim osnutkom, temveč tudi z močjo svojih parlamentarcev. Kaj se da konkretno narediti na krajevni (in seveda tudi na deželni) in na rimski ravni, da bi se postopek za izglasovanje zakona pospešil?

Najvažnejši aspekt je po mojem mnenju solidarnost italijanskega prebivalstva. Morda pa je tudi ta vzdevek »solidarnost« neprimeren: potrebno je, da bi italijansko prebivalstvo razumelo, da je bitka za uveljavitev pravic slovenske manjšine bistveni boj omike, diskriminanta med demokratičnimi in najbolj reakcionarnimi silami. Treba je torej sprožiti masovno kampanjo, ki naj vključi različne sloje prebivalstva. Tudi v Rimu sama parlamentarna pobuda ne zadostuje. Potrebno je senzibilizirati politične in družbene sile in naprednejše komponente kulturne stvarnosti. Bistvena točka pa je tukaj, v naši deželi, še posebej v Trstu, kjer so in še bodo zagrizeni odpori.

V letošnjem letu so bile tri enotne manifestacije Slovencev v Italiji: spomladi tiskovna konferenca enotne

Roberto Viezzi

delegacije, maja meseca manifestacija na Travniku v Gorici, pred kratkim pa še manifestacija v Trebčah. Zakaj je »Il lavoratore« tako ostro ocenil to zadnjo pobudo?

Ker mislimo, da ne zadostuje uresničevati pobude, kot je bila trebenska, ki angažirajo samo slovensko manjšino. Take pobude ožijo krog razpoložljivih sil za preokret, poleg tega pa lahko dajejo vtis neke vrste umika. In to, povsem jasno, mimo dobrega namena pobudnikov.

Bistveno vprašanje za vsako manjšino — in prav gotovo za slovensko — je vprašanje subjekta, ali je subjekt svoje usode. Zato je bila po nemajhnih težavah v dnevnem boju za dosego pravic ustanovljena enotna slovenska delegacija, ki jo sestavljajo predstavniki KPI, PSI, SSk, Slovenske kulturno-gospodarske zveze, Sveta slovenskih organizacij in kulturnih društev videmske pokrajine. Gre za predstavnike vseh Slovencev, ki imajo pravico govoriti v imenu celotne manjšine. Kako ocenjujete to delegacijo, njene nastope in stališča? Kakšen je vaš odgovor na vprašanje objekt - subjekt?

Ustanovitev enotne delegacije ocenjujem kot pozitivno in važno dejstvo. Enotnost Slovencev je en predpogoj (en potreben predpogoj, četudi kot sam ne zadostuje), da se uveljavijo pravice manjšine. Naravno je, da mora biti manjšina protagonist lastne zgodovine; mislim da je sicer tudi v tem bistvo potrebe po pravičnem zakonu o globalni zaščiti. Mislim pa, da se bodo Slovenci v tej fazi čutili toliko bolj protagoniste, kolikor širši bodo sloji italijanskega prebivalstva, ki bodo zavestno in aktivno podpirali njihove zahteve po popolni zaščiti.

Slovenci se dobro zavedamo, da sami ne bomo ničesar dosegli; zato pogosto govorimo o nujnosti ustvarjanja kulture sožitje in sodelovanja s širokimi demokratičnimi italijanskimi množicami. Zavzemamo se za sodelovanje na kulturnem, gospodarskem, znanstvenem in seveda tudi na političnem področju v vseh izraznih vidikih. Kaj se lahko naredi za okrepitev kulture sožitja?

Kot sem prej dejal, je prav ta bistveni aspekt. Potrebno je dvigniti raven boja, ki ga delavsko gibanje vodi na tem področju. Angažirati je treba sile kulturnega življenja. Govoriti tistim mladim, ki so še zatemnjeni od nacionalističnih mitov. Iz tega je pač treba narediti vprašanje omike. Izogibati pa se je treba ritualnosti, umikanju in malodušju.

Vprašanja postavil
BOGO SAMSA

Iz razprave na deželni konferenci v Fojdi

Komunisti hočejo stimulirati razpravo v naši skupnosti

FOJDA — Uvodnemu poročilu člana deželnega partijskega vodstva Miloša Budina je na deželni konferenci slovenskih komunistov sledila obširna razprava, ki je obravnavala pahljačo problemov, s katerimi se dnevno soočajo tako komunisti kot naša narodnostna skupnost na deželni ravni.

Ravel Kodrič je podčrtal, da je treba stopnjevati napore in pobude tam, kjer je položaj najbolj problematičen, to se pravi v Benečiji in v mestnih jedrih. Pozdravil je nedavno srečanje italijanskih in slovenskih kulturnikov na Občinah in predlagal, da bi Slovenci in Italijani prihodnje leto skupno praznovali Dan slovenske kulture v tržaškem gledališču Verdi.

Ivan Bratina je dejal, da se Slovenci po goriški manifestaciji lahko predstavimo kot enakopravna množica v deželni stvarnosti in da bo treba za uveljavitev globalne zaščite iskati zavezništva vseh tistih sil, ki so odobrile republiško ustavo.

O pomenu boja za dvojezičnost in o potrebi po oživitvi akcije za poimenovanje ulic po slovenskih osebnostih je govoril **Dolfi Wilhelm**, medtem ko je **Pino Blasetig** opozoril, da je treba v Benečiji z novimi in originalnimi pobudami zajeziti demografski padec in že kronični nerazvoj, ki pomenita veliko nevarnost tudi za sam fizični obstoj tamkajšnjih Slovencev. KPI bi se zato morala še bolj zavzeti za preporod obmejnih področij.

Ace Mermolja je naglasil, da je treba tudi znotraj naše narodnostne skupnosti stimulirati razpravo in odkrito izmenjavo mnenj. Nepremična stališča ne privedejo nikamor in lahko samo škodijo, zato morajo biti komunisti stimulatorji take debate tudi med ljudmi različnih kulturnih tendenc in ideologij.

O poteku postopka za globalno zaščito je prisotne seznanil **Stojan Spetič**, ki je obžaloval odsotnost in nepripravljenost vladnih predstavnikov pri tem delu. KPI mora v tem okviru stalno zasledovati zavezništvo s PSI, s svoje strani pa mora stremeti po učinkovitih akcijah na deželni ravni in pritiskati, da bo ožji odbor senatne komisije za ustavna vprašanja med avdicijami v Trstu slišal mnenje slovenske enotne delegacije. Ob koncu pa je izrazil mnenje, da mora biti manjšinska problematika odslej naprej bolj prisotna v stolpcih l'Unità in Rinascite.

Stelio Spadaro je dejal, da kdor ne razume ali noče razumeti in spoznati slovenske kulture ne bo nikoli razumel Trsta. Sodeloval sem na trebenski manifestaciji, je še podčrtal, ne samo iz solidarnosti do Slovencev, ampak kot Italijan, ki se bori tudi za svoje pravice.

Boris Iskra je rekel, da je treba globalno zaščito doumeti v širokem smislu in se zato zavzemati za gospodarski in družbeni razvoj področij, kjer živijo Slovenci in ki so navadno vedno nerazvita. Treba je spet odločno podčrtati politični pomen osimskega sporazuma in še enkrat poudaril, da je za KPI naša manjšina nedeljiva celota in da je za partijo načelo globalnosti prvenstvenega pomena.

Zadnji je v razpravi posegel **Carmelo Contin**, ki je omenil krizo KD in nov pristop furlanskih komunistov do slovenske problematike in istočasno do furlanske specifičnosti. (st)

TONE SVETINA

Med nebom in peklom

325.

»So ja, in kaj potem... Povedal sem, kar so me vprašali, saj nisem veliko vedel.«

»Izdal si Bečanko!«

Mož je sklonil glavo.

»Ne samo nje, vse, ki so prihajali v vas in sem jih opazil... Vse vam bom povedal, samo da me ne boste tepli. Pod Italijani sem imel na skrbi učiteljico in ta dva, ki ste ju ubili. Nič nisem napravil, vedno so me zmerjali... Potem sva se z ženo zmenila, da bom odnehal, ker se je zagovorila pri spovedi.«

Nato jim je mirno, ko da ne bi šlo zanj, povedal vse o Mezgecu in njegovih nakanah. Govoril je take podrobnosti, da so že podvomili, ali jih ne zavaja. Ko je končal, je odšel v kamno in jim prinesel steklenico žganja.

»Mraz je, fantje, srknite ga, da vas pogreje.«

Vodja je prijel kozarec in ga natočil do vrha. »Teček, najprej ga boš ti popil, da bomo videli, če nimaš kaj notri.«

Starec se je nasmehnil:

»Kaj pa? Kačji strup ali zmleto mušnico? Zastran tega ste brez skrbi.« Nagnil je kozarec in ga v hipu izpraznil, da mu je malo steklo po redki sivi bradi.

»Teček, še to nam povej, zakaj si izdajal?« Skomignil je z rameni.

»Denarja ni bilo... ne dela in ne usmiljenja. Pestil me je strah, kako huda bo starost. No, saj vsi izdajamo drug drugega, vsak dan... Kdo pa je mene izdal vam? Nihče drug kakor župnik. Škoda, da nisem svoje babe, ko sva prvič prišla navzkriž, pognal od hiše.«

Niso ga imeli kaj več spraševati. Naročili so mu, naj se obleče. Počasi si je natikal zakrpani suknjič, se pokril z mačkovo kučmo in vzel palico v kotu.

»Nekaj bi vas pa prosil fantje. Ne ženite me daleč, ker težko hodim.«

S postelje je skočil črni maček, prižel se mu je k nogi in se smukal okoli njega. Mijavkal je žalostno in zavijajoče.

»Živalca ve, da gre zares,« je dejal Teček, se sklonil in pobožal mačka. »Ga boste počili z mano vred ali ga boste pustili, da si poišče novega gospodarja?«

»Naj si poišče novega gospodarja. Maček ni kriv tvojih težav, Teček.«

Ni minilo dolgo, ko je v megleni grapi za hišo počil zamolkel strel.

XIV.

Tri dni in tri noči je preživel vosovec Dušan v Tečkovi bajti, ne da bi se kaj zgodilo. Kuril je, kuhal in jedel, kar je imel mož pripravljenega za čez zimo. Pomolzel je kravo, nahranil kokoš in mačka, ki se je šele tretji dan vrnil iz grape, kjer je iskal gospodarja.

Četrto noč je nekajkrat potrkalo na vrata. Dušana je zgrabila tesnoba. Prižgal je petrolejko, zakašljal in šel počasi k vratom z brzostrelko, pripravljeno na strel. Mezgec je bil zaznamovan človek z živalskimi čuti za nevarnost; gotovo ni zaupal nikomur, tudi Tečku ne. Škoda, da ni še kdo ostal v zasedi, je pomislil.

»Teček, odpri, mraz je zunaj, kaj pa se obiraš?« je dejal prišlec neučakano, z nejevoljo v glasu. Dušan je odrinil zapah, potem pa je skušal zasukati ključ; le-ta se je, ker ga ni bil vajen, zataknil.

»Kaj pa ga serješ, Teček? Odpri no!« V glasu je bil odtenek jedke zajedljivosti in nezaupanja. Zdaj bi se moral Dušan oglasiti ali odpreti. Izgubil je živce. Spustil je ključ. Stopil je korak nazaj in pognal rafal v višini prsi kar skozi vrata.

Noč je pretrgal krik. Rafal je zamrl, veža se je napolnila z zadušljivimi plini smodnika. Dušan je premenjal šaržer in obstal kot vkopan ob vratih. Če ga je dobro zadel, leži mrtev pred vrati, če pa ga je le ranil, ga lahko čaka s pištolo. Ničesar ni maral tvegati. Vedel je, da je smrtno nevarno približevati se ranjenim.

Odšel je v izbo in se spravil na peč. Občutek neugodja in strahu mu je ležal v drobu kot težak mrzel kamen. Lahko so za njim Nemci na pohodu. Potem je ujet v past, ki se ji ne bo izmaknil. Spravil se je s peči in odgrnil zagrinjalo na oknu. Vrt je bil prazen in bel, le sence vej so se sekale okoli hiše. Obdajala ga je grozljiva tišina.

Maček je skočil s peči, zamijavkal je in se mu začel motati med nogami. Še tega vraga je treba, je pomislil in ga sunil od sebe. Z napeto brzostrelko je hodil od okna k oknu. Ura na steni se je ustavila ob štirih. Zdaj je bila tišina popolna in z njo se je natakala vanj groza neznanega.

Šele pri belem dnevu je previdno odprl vrata. Na pragu ni ležal nihče. Se mu je sanjalo? Je imel ponoči privide ali pa se mu je bledlo? Ko je bolje pogledal, je videl, da se od hiše proti gozdu vleče v zmrznjenem snegu samotna sled. Šel je za njo. Orošena je bila s krvjo in je v gozdu izginjala. Zadet je, toda slabo... Gledal je od rafala razbita vrata.

Ob vzdržanju predstavnikov Slovenske skupnosti

Dolinski občinski svet sprejel načrt o varstvu okolja v dolini Glinščice

Bliža se konec leta in tudi občinski sveti na Tržaškem hitijo z zadnjimi sejami, da bi odobrili, oziroma potrdili razne sklepe in predloge, ki so jih med letom obravnavali.

Zelo bogat in obširen je bil zato tudi program izredne seje dolinskega občinskega sveta v sredo zvečer — o prvem delu seje smo že poročali — na katerem so s tajnim, pa tudi z navadnim glasovanjem, ratificirali kar 63 nujnih sklepov občinskega odbora. Z izjemo nekaterih pojasnil, so bili vsi sklepi sprejeti in odobreni.

Zataknilo se je na seji tedaj, ko so bili že vsi prepričani, da bo le-ta potekla v vzglednem soglasju o vseh vprašanjih in to pri vprašanju sprejema podrobnih načrtov glede varstva okolja parka Doline Glinščice, zaščitenega področja pri Pesku in podrobnega načrta glede ureditve zaselka in okoliša pri Botaču.

Župan Edvin Švab je pred začetkom razprave poudaril, da gre za odobritev važnega sklepa, ki naj bo, je dejal, izkaznica delovanja naše uprave, občinskega sveta in naših občanov. Mi želimo s tem sklepom, je dejal župan ,zaščititi in ovrednotiti naravo, povezanost naših občanov s tem področjem, z njegovimi tradicijami, njegovo kulturo. Zavarovati hočemo, je še dejal, bodočnost teh krajev, zato smo z veliko skrbjo in prizadevnostjo pristopili k izdelavi našega predloga o ustanovitvi podrobnih načrtov glede varstva okolja parka Doline Glinščice in zaščitenega področja pri Pesku.«

Župan je še poudaril, da je potrebno odobriti sklep o sprejemu tega načrta, ker zapade 21. decembra rok, s katerim bo dežela nakazala 50 milijonov lir prispevka za prvo fazo uresničevanja omenjenega načrta.

Začele so se izjave načelnikov posameznih svetovalskih skupin v občinskem svetu; Germano Švara je za svetovalsko skupino KPI poudaril, da sta tako občina, kot tudi njeno prebivalstvo pokazala veliko tenkočutnost za probleme človeka, varstva in zaščite okolja in narave ter da je bilo v zvezi s tem sprejetih in tudi izpeljanih veliko pomembnih pobud, med temi mednarodni seminar o problemih Doline Glinščice, pobude na kmetijskem področju, kot tudi večkrat na leto odprta meja za izletnike skozi omenjeno dolino. Varstvo okolja Glinščice, je še poudaril, mora zajeti tudi sosednje občine na tej in oni strani meje tako, da bo potekala zaščita narave in okolja v obeh smereh.

Pozitivne izjave glede sprejema teh načrtov so nato izrekli načelnik socialistične svetovalske skupine Marino Bandi, za njim pa za krščansko demokracijo Druzina in za socialdemokratsko stranko Verginella. Spregovoril je tudi podžupan Marino Pečenik.

Ko je prišel na vrsto načelnik svetovalske skupine Slovenske skupnosti Sergij Mahnič, se je ta enotnost stališč ustavila. Dejal je, da je imela njegova skupina premalo časa za proučitev celotnega gradiva in predlagal, naj bi sklep o tem za nekaj dni preložili. Nič niso pomagala pojasnila, nič pozitivnega ni prinesel niti kratek sestanek načelnikov svetovalskih skupin, ki ga je predlagal svetovalec Druzina. Svetovalci Slovenske skupnosti so ostali pri svojem stališču ter so se ob glasovanju za sprejem omenjenega načrta vzdržali.

Župan Edvin Švab je na začetku seje sporočil še žalostno vest, da je namreč v Kočevju nenadoma umrl Miro Hegler, bivši župan tega mesta in podpisnik listine o pobratenju med dolinsko občino in Kočevjem. Na njegovem pogrebu je v imenu dolinske občine spregovoril Dušan Lovriha.

Občinski svet v Dolini je zaradi pozne ure prekinil sejo in prenesel obravnavo še številnih sklepov, med temi tudi obravnavo resolucije o denuklearizaciji občine Dolina na danes, ko se bo seja začela ob 18.30.

Od danes spet v Kulturnem domu

Snežna kraljica darilo SSG za naše najmlajše ob božiču

Kaj, ko bi pred božičnimi in novoletnimi počitnicami podarili najmlajšim gledalcem pravljico? Tako so se pred dnevi pogovarjali v Slovenskem stalnem gledališču v Trstu in... rečeno, storjeno. Že danes popoldne bo, ob 16. uri v Kulturnem domu, zaživela priljubljena Andersenova pravljica Snežna kraljica, v priredbi Miroslava Košute.

Napisali smo, da bo pravljica ponovno zaživela, kajti Snežno kraljico je Slovensko stalno gledališče prvič uprizorilo že v sezoni 1978-79, Miranda Caharija in Stojan Colja pa sta jo od takrat odigrala nič manj kot stokrat. Rekordno število ponovitev, ki ga lahko doseže le malokatera predstava, je gotovo tudi najzanesljivejše potrdilo, da je pravljica pri vseh otrocih dosegla izreden uspeh. Zakaj bi torej ne obnovili in nudili tudi novim šolarčkom možnost, da si ogledajo Snežno kraljico, pravljico o deklici Gerdi, v kateri je Andersen upodobil iskrenost in zaupanje in o dečku Kayju, ki pooseblja sebičnost in razumarsko domišljavost. Zaradi različnega gledanja na svet se mala prijatelja nekega dne ločita, v življenjskih preizkušnjah dozorita, spregledata in znova, dokončno združita svoji poti. Vseh zablod pa je kriv sam vrag, ki je nekega dne razbil čudežno zrcalo, katerega delci v človeških očeh kažejo spačeno resničnost.

Izvedba Snežne kraljice računa na aktivno sodelovanje otrok, ki naj postanejo tudi sami sooblikovalci predstave. Otroci bodo pevci, veter, sneg in kot taki ves čas vključeni v pripoved. Otroci, pridite torej v največjem možnem številu, da bosta Miranda in Stojan imela čimveč vnetih sodelavcev.

Delo je po Andersenovi pravljici napisal Miroslav Košuta, režiral Mario Uršič, glasbeno pa opremil Aleksander Vodopivec. Slikovito in privlačno sceno je izdelal Demetrij Cej, ki je tudi vodja predstave.

V petih letih delovanja pomembna uveljavitev deželnega zavoda za poklicno izobraževanje

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje se je v svojih petih letih delovanja vrasel v slovensko družbeno tkivo in se uveljavil kot povezovalni dejavnik med našo šolsko in gospodarsko stvarnostjo. Njegov cilj je sedaj še večja osamosvojitev z ureditvijo primernih učilnic in delavnic z vsemi tehničnimi pripomočki, kar naj bi še kakovostno dvignilo raven zavoda. Te ugotovitve so izšle z občnega zbora, ki ga je imel Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje v sredo.

Predsednik zavoda prof. Josip Tavčar je v svojem poročilu predvsem podčrtal prav uveljavitev zavoda in pozitivno ocenil številne stike, ki jih je zavod spletel na različnih nivojih, tako v odnosu z javnimi upravami kot tudi z našimi organizacijami in strankami. Načel je nato vprašanje sedeža in imovine ter izrazil potrebo po začetnem skladu s katerim naj bi začeli reševati ta vprašanja, da bi lahko kasneje računali tudi na konkretno pomoč dežele. Ob koncu se je zaustavil še ob potrebi podobnih tečajev v Benečiji: zavod je ta leta uvrščal v svoje programe tudi tečaje, ki naj bi jih izpeljali v Benečiji, a jih dežela ni odobrila.

Ravnateljica zavoda Tamara Blažina se je zaustavila predvsem pri organizacijskih in finančnih aspektih delovanja zavoda. Od štirih začetnih tečajev se je delovanje zavoda letos razmahnilo na trinajst tečajev, od katerih so trije v goriški pokrajini. Skupno obiskuje te tečaje približno 200 dijakov, profesorjev in predavateljev pa je preko dvajset. »Deželni prispevek je zadosten za redno delovanje«, je ugotovila Tamara Blažina, »vendar pa prihajajo ti prispevki s tako zamudo, da smo primorani zatekati se k posojilom, da lahko redno plačujemo osebje.«

»Organizacijske težave, ki ovirajo redno delovanje, so predvsem v pomanjkanju primernega sedeža, primernih struktur ter didaktičnih strojev (pisalni stroji, računalniki, mizarski stroji in drugo). Tako se moramo za praktični pouk pri nekaterih tečajih zatekati v zasebne delavnice, v zasebna podjetja in v državne šole, kar povzroča precej nevšečnosti pri pouku, istočasno pa terja visoke izdatke zaradi plačevanja najemnin«, je poudarila ravnateljica SDZPI.

Potem ko je omenila težave z učnim kadrom (težko je dobiti predavatelje in tudi primerne učbenike), se je zaustavila ob vprašanju razvoja zavoda. Pri tem je nujno, da se razprava razširi na vse komponente našega manjšinskega življenja; nujen je tesnejši stik s članicami, saj je zavod le izraz njih samih. Obstajajo precejšnje možnosti razvoja, predvsem pri teritorialni razširitvi delovanja na Goriško in v videmsko pokrajino. »Za Videmsko so težave predvsem političnega značaja in bo treba zato naše nastope usmeriti v senzibilizacijo političnih sil, seveda ob pomoči beneških organizacij. Glede Gorice, za katero nismo na deželi naleteli doslej na nikakršne težave, pa bi se morale naše članice v večji meri angažirati«, je podčrtala Tamara Blažina.

Po poročilu nadzornega odbora, ki ga je podal Franc Škrlj, se je razpletla široka razprava, v kateri je bil govor o stikih zavoda z višjimi srednjimi šolami, o perspektivah zavoda ob bližnji reformi višje srednje šole, o zaposlovanju tečajnikov in o sodelovanju s kulturnimi društvi, posebej pa je prišel do izraza namig o potrebi po kmetijski šoli.

Pokrajina priredi »božične koncerte«

Jutri popoldne bo na vrsti prvi od šestih »božičnih koncertov«, ki jih prireja tržaška pokrajina. Ob 18.30 bo v dvorani Umetnostnega krožka s koncertom božičnih in planinskih pesmi nastopil zbor iz Gardola, Tržaški polifonski zbor pa bo izvajal božične pesmi iz raznih dežel sveta. V nedeljo ob 16.30 bo v cerkvi na Trgu Rosmini nastopil Mladinski zbor Glasbene matice. Ob spremljavi orgel in harfe bo izvajal skladbe čeških avtorjev iz 15. in 16. stoletja ter Ivana Grbca in Benjamina Brittna.

Naslednji štirje koncerti pa bodo od četrtka, 27., do nedelje, 30. t.m. v dvorani umetnostnega krožka, kjer bodo nastopili člani združenja »Continuum musicale«. Četrtkov, petkov in sobotni koncert se bodo začeli ob 18.30, nedeljski zaključni koncert pa ob 11.30. Za združenje »Continuum musicale« bodo nastopili Roberto Repini in Dario Regattin (klavir), Adriano Vendramelli (čelo), Luciano Glavina (oboa), Giorgio Brezigar (klarinet), Gilberto Grassi (fagot) in Andrea Sfetez (rog) ter sopranistki Stella Doz in Rita Susovsky.

Predstavitev je bila v inštitutu Gramsci

Pomanjkljiva knjiga o Trstu in njegovi urbani stvarnosti

Na sedežu inštituta Gramsci v Trstu so v sredo predstavili knjigo Ezia Godolija »Trst v italijanski zgodovini«, ki je pred kratkim izšla pri založbi Laterza. V posegih povabljenih strokovnjakov in v razpravi je bilo resnici na ljubo slišati na račun Godolijevega dela več kritičnih pripomb in ocen kot priznanj za opravljeno raziskovalno delo, ki se je izkazalo kot precej pomanjkljivo in premočrtno.

Prof. Bandelli s tržaške univerze se je omejil na oceno uvodnega dela publikacija, ki ga je Godoli posvetil nastanku in izoblikovanju začetne urbane stvarnosti. Kot arheolog je ugotavljal, da posreduje avtor sintetično analizo začetnega mestnega središča iz rimske dobe, vendar se pri tem naslanja na že zastarelo bibliografijo, ki bi zahtevala novo analizo arheoloških najdb.

Arh. Igor Jogan, ki je knjigo ocenil s pristopom arhitekta, je ugotavljal nejasen koncept mesta in pomanjkanje opredelitve do mestnega prostora. Publikacija zasleduje prostorski razvoj mestnega jedra, istočasno pa zanemarja odnos med središčem in med podeželjem ter tako zasenči vso tisto heterogenost, ki je lastna Trstu.

Prof. Zannijeva je podčrtala obliko Godolijeve raziskave, ki zasleduje videz neoklasičnega mesta, preverja homogenost urbanističnega razvoja in ravnotežje med monumentalnim in preprostim stavbarstvom.

Prof. Gardoli je opozoril na zajetno kartografsko gradivo, omenil pa je tudi vse preveč površno analizo fašističnega obdobja in nemajhnih posledic fašistične urbanistične politike.

V svojem posegu je Ezio Godoli, ki poučuje v Firencah, podčrtal, da je bil vseskozi omejen od premajhnega obsega dela in da bi se izognil še marsikateri upravičeni kritiki je dejal, da se je tržaški zgodovini skušal približati kot urbani zgodovinar. Omenil je težave, na katere je naletel pri raziskovanju mestne zgodovine, katere gradivo je razpršeno po raznih arhivih brez vsakršne kartografske verodostojnosti. Na vprašanje, čemu v svojem delu ne omenja Slovencev in sploh ne upošteva slovenske bibliografije, je Godoli skušal pritrjevati, da Slovenci niso vplivali na urbanistično izoblikovanje mesta, ker je ta vloga pripadala izključno italijanskemu vodilnemu razredu. Obenem je še dodal, da prav zaradi sintetičnega pristopa do študije mu ni bilo dovoljeno ,da bi se spuščal v podrobnosti. Če bi govoril o Slovencih, bi moral obravnavati tudi posebnost srbsko-pravoslavne skupnosti, je poudaril Godoli, ki je tako, podobno kot v knjigi, spet dokazal, da v bistvu zelo pomanjkljivo pozna problematično preteklost Trst. (MV)

Tako je na seji skupščine sporočil podpredsednik De Rota

KZE ne bo uvedla preiskave o izidu natečaja za 215 mest bolničarja

Večina v upravnem odboru Krajevne zdravstvene enote je mnenja, da je bilo delo komisije, ki je odločala o natečaju za 215 mest pomožnega bolničarja, povsem v skladu s predpisi in da torej ne misli ustanoviti posebne preiskovalne komisije, ki naj bi ugotavljala morebitne nepravilnosti. Tako je podpredsednik KZE De Rota (LpT) povedal predsinočnjim skupščini in s tem odgovoril na interpelacijo KPI, katere predstavniki so že 6. novembra zahtevali preverjanje izidov natečaja ter njegovo morebitno razveljavitev. Podobno zahtevo je KZE postavil tudi sindikat CGIL. Naj pri tem omenimo člane komisije: predsednik je bil svetovalec v skupščjni KZE, demokristjan Vecchiato, tajnik dr. Tavani, člani pa: predstavnik CGIL Ferletti, CISL Marengo, UIL Schiulaz, dr. Stumpo v imenu urada za osebje pri KZE in gospa Pellegrini, ki je bila glavna bolniška sestra v oddelku za dolgotrajno zdravljenje.

V pojasnilo interpelacije je komunist Fausto Monfalcon predsinočnjim poudaril, da se z več strani širijo sumi in domneve, češ da so bili kriteriji podeljevanja točk preveč prepuščeni članom komisije, ki so lahko dali kandidatom kar 40 od skupnih 70 točk in to le na osnovi kratkega in površnega razgovora, kajti natečaj ni predvideval ne pismene naloge ne praktičnega izpita. Monfalcon je tudi spomnil, da CGIL v svojem dokumentu omenja možnost, da so se zaradi pomanjkanja objektivnosti lahko vsilili favoritizmi in krivice. Ker je CGIL imela svojega predstavnika v komisiji, je avtokritično priznala, da je storila politično napako, ker ni nemudoma zahtevala revizije pravilnika. Njen odgovorni predstavnik je vsled tega odstopil, to pa vprašanja o pravilnem ali nepravilnem poteku natečaja ne rešuje. KZE mora braniti svoj ugled, je nadaljeval Monfalcon, istočasno pa je treba ščititi interese vseh kandidatov, ki ne bi smeli imeti dvomov, da so bili sprejeti ali zavrnjeni na osnovi favoritizmov. Polemike, ki jih je dvignil izid natečaja, so zajele vse mesto, saj se ga je udeležilo okrog 3500 Tržačanov. »Če je res, da so se zgodile krivice ali nepravilnosti, je treba natečaj razveljaviti in razpisati novega, z objektivnejšimi kriteriji. Zaenkrat se za to zavzemajo le komunisti in CGIL,« je zaključil Monfalcon,« čeprav bi moralo biti v interesu vseh političnih sil in celotne javnosti.«

Po negativnem odgovoru podpredsednika, ki je naštel vrsto zakonskih določil in predpisov ter njihovih številk, je drugi predstavnik KPI, Ezio Martone, napovedal, da bodo komunisti spremenili interpelacijo v predlog, o katerem se bodo morale izreči stranke z glasovanjem. Zahteval je tudi, naj predsednik izroči sodstvu prepis interpelacije in vse razprave v zvezi z njo.

Na predsinočnji seji sta nadalje predstavnici KPI Pacorjeva in radikalcev Gemellarova vložili pismeno vprašanje, v katerem sprašujeta upravni odbor, zakaj ni upošteval volje upravnih odborov družinskih posvetovalnic za Valmauro in Rojan, ki sta zahtevala ob občnih zborih poleg italijanskih tudi določeno število slovenskih lepakov. Podpisnici ugotavljata, da je upravni odbor KZE ob lastni uvidevnosti skrčil število slovenskih lepakov, ki so med drugim bili nato nalepljeni drugače, kot sta posvetovalnici želeli. Od vodstva KZE zato zahtevata, naj svoje ravnanje obrazloži, saj ni upoštevalo avtonomije, ki jo pravilnik predvideva za posvetovalnice.

● **Ob zaključku leta** bo deželni zavod za raziskave pri CGIL priredil danes ob 17.30 v dvorani Di Vittorio v Ul. Pondares 8 prijateljsko srečanje, na katerem bo nastopil pevski zbor Tina Modotti.

Skupščina odobrila proračun in triletni razvojni načrt

V deželnem svetu spet zelo protislovna stališča o problemih slovenske manjšine

Tudi v letošnji proračunski razpravi v deželnem svetu je bil govor o položaju slovenske narodnostne skupnosti in o potrebi po odobritvi globalnega zaščitnega zakona. Nasprotno z lansko debato, po kateri je skupščina odobrila nekaj če ne prav v celoti zadovoljivih, vsaj spodbudnih dokumentov, je treba letošnji potek dogodkov oceniti dokaj negativno, kar vpliva nespodbudno na ustvarjanje tistega sproščenega in strpnega ozračja, ki je neobhodno potrebno, da se zadeve v zvezi z našo zaščito vendarle premaknejo z mrtve točke. To pa se na včerajšnji deželni seji ni zgodilo.

Začnimo kar po vrsti in poglejmo kako so potekali dogodki v zaključni fazi proračunske debate. Po replikah pristojnih odbornikov in predsednika deželne vlade Biasuttija je morala skupščina oceniti kar 55 resolucij o najrazličnejših tematikah, ki zadevajo gospodarsko in družbeno življenje v Furlaniji - Julijski krajini. Štiri resolucije so neposredno obravnavale položaj slovenske manjšine, predložili so jih melonarji, komunisti, Štoka (SSk) in načelnik socialistične skupine Carbone, ena (KPI) pa je govorila o nujnosti ustanovitve slovenskih televizijskih oddaj.

Deželni odbor je najprej sprejel kot priporočilo, ki nima take politične veljave kot resolucija, je pa vseeno odraz neke določene usmeritve, stališče vseh štirih melonarskih svetovalcev, ki se zavzemajo za (zelo megleno) »zaščito« Slovencev, a ne na škodo italijanske večine. Kaj to pomeni? Mislimo, da ne potrebuje dodatnega komentarja. Nevarnost domnevnih »privilegijev«, ki jih bo uživala naša manjšina po odobritvi zaščite, je samo stara in nam dobro znana pretveza, da vse ostane pri starem. Odbor bi moral to stališče zavrniti, vendar ob zadovoljstvu Gambassinija in somišljenikov tega ni storil.

Deželni svet je nato z glasovi koalicijskih strank in MSI (svetovalca SSk ni bilo v dvorani) zavrnil razčlenjeno resolucijo o Slovencih, ki so jo predložili komunisti Iskra, Bratina, Tonel in Pascolat. Dokument je obvezoval odbor, da brez obotavljanj in brez dodatnih zamud poseže pri vladi in pri parlamentu za odobritev globalne zaščite. Ta zaščita, menijo komunisti, mora predvsem uživati zadovoljstvo in podporo vseh Slovencev, ne glede na njihovo zemljepisno pripadnost. Resolucija govori nato o pravici Slovencev do uporabe materinega jezika v odnosu z oblastmi in v javnih upravah, o avtonomiji naše šole, o valorizaciji slovenskega kulturnega bogastva in o razvoju tradicionalnih gospodarskih panog, kot je napr. kmetijstvo. Poleg komunistov so to resolucijo podprli še svetovalci Furlanskega gibanja in Proletarske demokracije, kar pa je bilo očitno premalo.

Biasuttijeva vlada je nato sprejela Štokov dokument, ki obvezuje upravo, da takoj poseže pri državnih inštitucijah za čimprejšnjo odobritev zakona o Slovencih v Italiji. Kasneje pa tudi podobno resolucijo načelnika svetovalske skupine PSI Carboneja, ki poziva na posege in na pritisk pri vladi za odobritev globalne zašite slovenske manjšine. Carbone je v svoji resoluciji izrecno napisal, da morajo biti pravno zaščiteni Slovenci v tržaški, goriški in videmski pokrajini, kar pa ni bilo po godu predsedniku deželnega odbora, ki je rekel, da se strinja z duhom resolucije, istočasno pa predlagal svetovalcu PSI naj črta zadnji del stavka, kjer je izrecno govor o vseh treh pokrajinah, kjer živijo Slovenci. Carbone je ta Biasuttijev predlog sprejel in KD je lahko tako zadovoljna, da resolucija ne omenja Slovencev v videmski pokrajini.

Deželni svet je nato z glasovi večine (brez SSk) in MSI zavrnil komunistično resolucijo, ki se je zavzemala za ustanovitev slovenskih televizijskih oddaj, odbor pa je sprejel Štokov predlog za ovrednotenje kmetijske dejavnosti na tržaškem in na goriškem Krasu. Končno pa je skupščina zavrnila še resolucijo KPI o dostojni proslavitvi 10-letnice podpisa Osimskega sporazuma. Ta dokument (prvi podpisnik Bratina) je podprla le KPI ob vzdržanju Furlanskega gibanja.

Pozno zvečer je deželni svet odobril tudi proračun in triletni razvojni načrt ob nasprotovanju KPI, MSI in DP ter ob vzdržanju LpT in Furlanskega gibanja. Med obravnavo številnih amandmajev o proračunu se je odbornik za finance Rinaldi na zahtevo Iskre obvezal, da bo dežela čimprej vzela resno v pretres pereče vprašanje pomanjkanja slovenskih učbenikov in pri tem napovedal naložbo 50 milijonov lir za tiskanje novih slovenskih knjig.

Poseg senatorjev KPI za gospodarski razvoj Trsta in Gorice

Komunistični senatorji Jelka Gerbec, Battello in Calice so med razpravo o finančnem zakonu vložili v senatu resolucijo, v kateri zahtevajo naj vlada dodeli Trstu in Gorici 220 milijard lir za pomoč na industrijskem področju, pri čemer naj bi se poslužila zakonskega predloga. Poročevalec sen. Castiglione je o tem izrekel povoljno mnenje, resolucijo pa je sprejel tudi zakladni minister Goria.

Prav včeraj je minister za industrijo Altissimo izdelal načrt za omenjeni zakonski predlog z olajšavami za gospodarski razvoj Trsta in Gorice.

Drevi aktiv komunistov v Trebčah

V Ljudskem domu v Trebčah bo drevi ob 20. uri aktiv komunistov vzhodnega Krasa. Srečanje prirejajo sekcije KPI »Riko Malalan« za Občine in Bani, »Zorko Kralj« za Trebče, Padriče in Gropado ter bazovska sekcija. Aktivu, ki bo obravnaval dosedanje delovanje vzhodnokraških sekcij in izdelal smernice za bodoče delo, bo predsedoval član deželnega vodstva partije Miloš Budin.

● **Občinska knjižnica** bo v dneh 24. in 31. decembra odprta od 8.30 do 13.30.

Tržaška občina noče razpravljati o brezposelnosti

Pokrajinsko tajništvo CGIL je izdalo protestno noto, ker tržaški občinski odbornik D'Alessandro ni hotel sprejeti delegacije sindikata in mladih brezposelnih. V tiskovnem sporočilu je med drugim rečeno, da tržaški občinski odbor ne namerava niti razpravljati o predlogih sindikata za reševanje problema brezposelnosti.

Delegacija brezposelnih se je včeraj srečala z deželnim odbornikom Brancatijem, ki je obljubil, da bo predočil ustrezni komisiji zakonski osnutek v korist zaposlovanja do konca prihodnjega januarja.

Tombesijeva ocena gospodarskega položaja

»Čeprav je v Trstu še veliko odprtih problemov, za katere žal še nismo našli pravih rešitev, se ne smemo predajati skušnjavi pesimizma,« je dejal na včerajšnjem novoletnem srečanju z novinarji predsednik tržaške trgovinske zbornice Tombesi. »Nekateri pojavi — je nadaljeval — kot na primer visoka poprečna starost prebivalcev in prenos zaposlovanja od industrije na terciarno dejavnost, so tipični za gospodarsko in socialno najbolj razvite družbe.«

Tombesi je izrekel priznanje trgovskih operaterjev, ki da so se znali uspešno obvarovati pred krizo zaradi padca jugoslovanskih kupcev, nato pa je potrdil podporo deželi, javnim ustanovam in sindikatom v zahtevi po odločnem posegu vlade v korist industrije in še posebne one z državno udeležbo.

Več turistov letos v Trstu

Turistično leto 1984 je prineslo Trstu kar spodbudne rezultate, saj so zabeležili skoraj 12-odstotni porast obiskov italijanskih in tujih turistov ter 7-odstotni porast nočitev. Te podatke je na včerajšnjem srečanju s predstavniki tiska ob novem letu podal predsednik Letoviščarske ustanove Alvise Barison. Prav zato namerava Letoviščarska ustanova tudi v prihodnjem letu — že 48. svojega obstoja — nadaljevati po poti tako imenovanega »alternativnega turizma« — kulturnega, kongresnega in navtičnega — ki najbolj ustreza Trstu in njegovi pokrajini.

Na tiskovni konferenci je seveda prišel na dan tudi spor, ki se je pojavil v ustanovi, ko je miljski župan Bordon protestiral, ker niso v izvršni organ ustanove vključili vsaj enega zastopnika miljske in nabrežinske občine, ki imata v turističnem pogledu važno vlogo v tržaški pokrajini. Kot je povedal predstavnik KPI v upravnem svetu Letoviščarske ustanove Morgutti, je prevladala logika razdeljevanja mest po političnem, oziroma strankarskem ključu in diskriminacije na škodo občin, ki jih upravljajo napredne koalicije. Predsednik Barison se je izrekel proti vnašanju politike v turizem in izrazil optimizem, da bo mogoče spor rešiti.

Dve razstavi v poživitev predpraznično vzdušja

V letošnje nekoliko živahnejše predpraznično življenje mesta moramo vključiti tudi dve likovni razstavi, ki kljub praznikom nista izrazito prodajni. Gre za razstavo del tržaškega mojstra Marussiga ter za kolektivno razstavo slikarjev dežele Furlanije - Julijske krajine.

Z razstavo Piera Marussiga hoče umetnostna galerija Torbandena proslaviti 20-letnico svoje nepretrgane dejavnosti in je poskrbela za prikaz kakih 15 mojstrovih del, izključno olj. Gre za razstavo del tržaškega slikarja, ki se je krepko uveljavil v svetu, predvsem v Milanu.

V palači Costanzi pa so odprli že tradicionalno božično razstavo, ki jo deželni sindikat slikarjev, kiparjev in grafikov prireja že dolgo let. Sedanja razstava je že 38. zaporedna in sodeluje na njej s po enim delom 89 slikarjev in kiparjev iz dežele Furlanije - Julijske krajine. Za razstavo je bilo sicer predloženih 142 del, od katerih je žirija izločila lepo število, da bi razstava ohranila določeno kakovostno raven.

Med svečanostjo ob odprtju razstave so bile podeljene tudi nagrade, ki jih je posebna komisija tokrat dodelila naslednjim likovnikom: odkupna nagrado dežele Furlanije - Julijske krajine v znesku enega milijona lir, je dobil slikar Bruno Ponte, kolajno deželnega sindikata likovnih umetnikov je dobil slikar Ferruccio Bernini, kolajno kulturnoumetniškega krožka (CCA) pa je dobil slikar Aldo Famà. Končno je nagrado »Riccardo Bastianutto« za mladega obetavnega likovnika komisija dodelila Lucii Cristin. Razstava bo trajala do 10. januarja. (Fre)

Ob prikazu dokumentarca o tržaških obratih

Študirajoči mladini približati industrijsko stvarnost Trsta

Na tržaškem velesajmu so včeraj predstavili film o tržaški industriji, ki je namenjen dijakom višjih in nižjih srednjih šol. Na srečanju so bili prisotni nekateri predstavniki tržaške industrije, tako dr. Pacorini, predsednik združenja industrijcev ter razni šolski predstavniki.

Odbornik za šolstvo Poillucci je poudaril pomembnost te pobude. Predvsem je važno, da dijakom približamo industrijsko stvarnost in to je mogoče izvršiti predvsem na šolah. Film je s tega vidika zelo učinkovit in pomemben, saj posreduje nekaj bistvenih informacij o industriji v Trstu. V našem mestu je veliko industrijskih obratov, ki zaposlujejo približno eno tretjino vsega prebivalstva, čeprav so nekatera izmed njih sedaj v krizi (kot npr. ladjedelništvo).

Po tem uvodu so si prisotni lahko ogledali film, ki traja okrog petdeset minut. V glavnem gre za »potovanje« skozi najvažnejša tržaška industrijska podjetja, ki delujejo na raznih področjih: od ladjedelništva in stavbarstva do industrij, ki izdelujejo kemijske, elektronske in druge proizvode.

Filmu so sledili komentarji predvsem s strani učnega osebja raznih šol. Vsi so se strinjali, da je dokumentarec nedvomno zanimiv in poučen, čeprav morda daje preveč površinsko in enosmerno sliko o tržaški industriji. Da bi pravilno predstavili dijakom »svet industrije«, pa bi bilo nujno potrebno, da bi se te stvarnosti zavedli najprej profesorji sami. Ker pa šola še vedno deluje po zastarelih programih, je to trenutno nemogoče, ker profesorji danes nimajo možnosti za poklicno izpopolnjevanje. HJ

KPI ocenila šolske volitve

Tajništvo tržaške federacije KPI je pred dnevi ocenilo prve izide volitev za obnovo šolskih zbornih organov. KPI z zadovoljstvom ugotavlja, da so zabeležile enotne progresivne liste uspeh, saj imajo med starši večje zastopstvo v pokrajinskem šolskem svetu (en član več kot na volitvah izpred treh let.

Negativno plat volitev predstavlja skromnejša udeležba staršev na volitvah, ki pa je v večji meri prizadela katoliške liste. Vzroke za upad udeležbe gre iskati v nemoči izvoljenih šolskih organov, vedno večji birokratizaciji, ki hromi delovanje teh organov in v zamudah pri ureditvi reforme višje srednje šole, je poudarjeno v tiskovnem sporočilu KPI.

Škofov obisk na Katinari

Tržaški škof Lorenzo Bellomi je v prejšnjih dneh obiskal novo bolnišnico na Katinari. Med obiskom, ki je bil zasebnega značaja se je srečal z bolniki in z bolniškim osebjem ter zaželel vsem vesele božične praznike in obilo sreče v novem letu.

ŠE POLEMIKE ZARADI ZAŠČITE OBALNEGA PASU POD DEVINOM

Polemike, ki so sledile odredbi devinsko - nabrežinske občinske uprave o popolni zaščiti obalnega pasu vzdolž pešpoti »Rilke« med Sesljanskim zalivom in devinskim gradom, so se zadnje dni posebno zaostrile. Planinsko društvo »Alpina delle Giulie« iz Trsta, ki spada pod združenje CAI (Club alpinistico italiano) je namreč prejšnje dni preko odvetnika Gerina vložilo priziv na Deželno upravno sodišče (TAR); v prizivu, ki je bil notificiran 14. t.m., je naglašeno, da je odredba občinske uprave nezakonita.

Poteza s strani društva »Alpina delle Giulie« ni prišla nepričakovano, že takoj po odredbi je namreč tržaško društvo kritiziralo odlok devinsko - nabrežinske občinske uprave ter zatem pretilo s sodnim postopkom. Mimogrede naj v zvezi s tem omenimo, da je bil odlok o zaščiti ozkega obalnega pasu sprejet zaradi množične prisotnosti plezalcev (vežbali so se na strmem skalovju) nad morsko obalo in obiskovalcev. Kljub pozitivnim reakcijam ekoloških organizacij (WWF, LIPU ipd.), ki so se že prej zavzemale za zaščito obalnega pasu od Sesljana do Devina, pa je odlok nekatere očitno preveč motil: najbolj sporna točka pa je nedvomno prepoved vstopa na to območje. Pri tem je treba pristaviti, da je celotna zadeva tudi politično obarvana, saj je prejšnji mesec misovski pokrajinski svetovalec Debelli vložil v zvezi s tem priziv na prefekturo.

Z namenom, da bi se zadeva čimprej razčistila, je devinsko - nabrežinska občinska uprava napovedala za 18. januar srečanje med izvedenci na tem področju ter občinsko upravo, ki bi skupno z ekološkimi, alpinističnimi in speleološkimi organizacijami razpravljali o vprašanju. Občinska uprava v teh dneh proučuje tudi možnost, da bi v odlok vnesli varianto, ki bi predvidevala vstop na zaščiteno področje ustanovam (npr. tržaški univerzi), ki bi opravljale raziskovalno delo.

Na koncu naj povemo, da se dosedanja srečanja med predstavniki društva »Alpina delle Giulie« in občinskim odbornikom za ekologijo niso najbolje iztekla, saj na njih niso dosegli nobenega soglasja.

Srečanje priletnih pri Sv. Ivanu

V restavraciji bivše pivovarne Dreher je bilo včeraj popoldne srečanje posebne vrste. Za dolgimi omizji se je zbralo veliko število priletnih ljudi z vsega svetoivanskega področja. Pobudo za to prijetno in hvalevredno srečanje, ki je vredno posnemanja, je dal rajonski svet za Sv. Ivan.

● **Tržaški poslanec Coloni** je ugodno komentiral dejstvo, da bodo ministri Evropske gospodarske skupnosti preložili razpravo o namestitvi sinhrotona na prihodnji februar. Coloni je ob tem poudaril, da se bo zavzemal za kandidaturo Trsta.

● **Tržaška občina** je objavila novi urnik za ogled uradne oglasne deske v Ul. Marcanton 2. Na ogled javnosti je ob delavnikih od 8. do 14. ure, ob praznikih pa od 9. do 12. ure.

†

Zapustila nas je naša draga

Angela Marc

Pogreb bo jutri, 22. decembra, ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v Boljunec.

Žalostno vest sporočajo: hči Olga, zet Livio ter brata Gracijan in Danilo z družino.

Trst, 21. decembra 1984

(Pogrebno podjetje Zimolo)

Žalovanju se pridružujejo Norina, Alfer, Dario in Miriam.

KD J. Rapotec izreka iskreno sožalje svojcem ob izgubi dragega Petra Slavca.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

IVANKA HERGOLD

PARACELS

(ASKLEPIJU SMO DOLŽNI PETELINA)

Krstna uprizoritev

Režija: **BORIS KOBAL**

PONOVITVE:

jutri, 22. t.m., ob 20.30 — abonma red F — druga sobota po premieri;

v nedeljo, 23. t.m., ob 16. uri — abonma red G — popoldan na dan praznika.

ANTON TOMAŽ LINHART

TA VESELI DAN ALI MATIČEK SE ŽENI

Komedija v dveh delih (petih slikah)

Režija: **JOŽE BABIČ**

v četrtek, 27. t.m., ob 16.00 — abonma red I — mladinski;
v petek, 28. t.m., ob 9.30 — izven abonmaja;
v soboto, 29. t.m., ob 20.30 — abonma red F — druga sobota po premieri;
v nedeljo, 30. t.m., ob 16.00 — abonma red G — popoldan na dan praznika.

koncerti

VERDI
Tržaško gledališče Verdi bo priredilo v okviru božičnih praznikov koncert s svojim orkestrom in zborom v Stolnici sv. Justa. Koncert bo jutri, 22. decembra, ob 20.30. Kot solisti bodo nastopili Stelia Doz, Giuseppe Botta in Gianni Sancin.

CRISTALLO
V gledališču Cristallo so na sporedu baletne predstave za otroke, ki jih prireja gledališče Verdi. Šlo bo za pet predstav, zadnja bo jutri, 22. t. m. Pričetek predstav bo ob 11. uri.

razna obvestila

Godbeno društvo Prosek priredi v sredo, 26. t. m., ob 17. uri »Tradicionalni koncert« v kontovelski dvorani. Vabljeni!

Godba na pihala iz Ricmanj priredi jutri, 22. decembra, ob 20. uri v Kulturnem domu v Ricmanjih »Zaključni koncert«. Prostovoljni prispevki bodo podeljeni skladu za raziskavo rakastih obolenj. Vabljeni!

Kriška godba na pihala Vesna - Križ prireja v nedeljo, 23. t. m., ob 17.30 »Božični koncert« v kriškem Ljudskem domu.

Godbeno društvo Nabrežina s sodelovanjem dekliškega zbora Devin priredi v nedeljo, 23. t. m., ob 16.30 tradicionalni zaključni letni koncert v nabrežinski telovadnici. Vabljeni!

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 299-197.

Galerija

Ul. sv. Frančiška 20

vas vabi jutri, 22. t.m., ob 18. uri na razstavo nakitov in srečanje z umetnico

MIŠO JEVNIKAR

Umetnico bo predstavil zgodovinar in kritik Zoran Kržišnik.

gledališča

VERDI
V nedeljo, 23. t. m., ob 16. uri druga predstava Debussyjeve opere »Pelléas et Mélisande«. Red G. Dirigent Louis de Froment, režiser René Terasson.

ROSSETTI
Danes, 21. decembra, ob 20.30 — red torek — bo v Trstu gostovalo Stalno gledališče iz Bocna z Goldonijevim delom »L'impresario delle Smirne«. V glavnih vlogah igrajo A. Reggiani, V. Ciangottini e G. Galavotti. V abonmaju odrezek št. 4.
V torek, 25., in v sredo, 26. t. m., ob 18. uri ponovitev dela »Fräulein Pollinger«.

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA
Velika dvorana
Danes, 21. decembra, ob 20. uri: Koncert simfonikov RTV Ljubljana.
Mala dvorana
Od ponedeljka, 24., do sobote, 29. t. m.: Novoletni program za otroke.
Srednja dvorana
Jutri, 22. decembra, ob 9. in 11. uri: Projekcija filma »Nasvidenje v naslednji vojni«.

kino

Ariston 16.00 — 22.00 »Orwell 1984«. Režija M. Radford. Igrata R. Burton in J. Hurt. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Eden 16.30 — 22.15 »Gremlins«. Steven Spielberg.
Fenice 17.00 — 22.15 »Bertoldo, Bertoldino e Cacasenno«. Ugo Tognazzi, Maurizio Nichetti, Alberto Sordi.
Excelsior 17.30 — 22.15 »Per vincere domani - The karate Kid«.
Nazionale Dvorana št. 1 15.30 — 22.00 »Sapore di zia«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Dvorana št. 2: Zaprto.
Dvorana št. 3 16.00 — 22.00 »A faccia nuda«. Roger Moore.
Grattacielo 17.00 — 22.00 »Dune«.
Mignon 17.00 — 21.00 »C'era una volta in America«.
Aurora 16.30 — 22.00 »Claretta«. Claudia Cardinale.
Capitol 16.30 — 22.00 »Il grande freddo«.
Vittorio Veneto 16.00 — 22.00 »La bestia esotica«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Lumiere 16.00 — 22.00 »Heawy metal«. Glasbeni film in risanka.
Radio 15.30 — 21.30 »Sexy femme«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Alcione 15.30 — 22.00 »The Blues Brothers«.

čestitke

Danes praznuje rojstni dan teta MILKA BABIČ s Katinare. Obilo veselja in zdravja ji voščijo Marčelo, Berta in Margaret z družino.

Danes praznuje SERGIO DOVGAN 50 let. Še toliko zdravih in veselih let mu želijo žena Silva, sin Fulvio, hči Adriana, mama, oče, brata Marino in Giorgio z družino, Žana, Saša, posebno pa mala Anja. Čestitkam se pridružujejo družine Kinčič, Zidarič, Žveglič in Smotlak.

Danes praznuje NADJA ZONTA rojstni dan. Še na mnoga srečna leta ji kliče Danica z družino.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Praznično darilo za najmanjše

H. CH. ANDERSEN - M. KOŠUTA

SNEŽNA KRALJICA

Pravljica

Režija: Mario Uršič

Danes, 21. t. m., ob 16. uri v Kulturnem domu v Trstu.

včeraj-danes

Danes, PETEK, 21. decembra
TOMAŽ

Sonce vzide ob 7.43 in zatone ob 16.24 — Dolžina dneva 8.41 — Luna vzide ob 6.40 in zatone ob 15.18.

Jutri, SOBOTA, 22. decembra
DEMETRIJ

Vreme včeraj: temperatura zraka 10 stopinj, zračni tlak 1026,6 mb narašča, veter vzhodnik severovzhodnik 28 km na uro, vlaga 63-odstotna, nebo jasno, morje razgibano. temperatura morja 12,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Gilles Celotti, Gabriele Rataj, Alice Depase, Elisa Pison.

UMRLI SO: 79-letni Giovanni Ferfoglia, 80-letna Maria Martincic vd. Bernardis, 56-letni Giuseppe Claudio, 41-letna Donatella Visini vd. Cumar, 71-letna Francesca Ogrizech, 60-letni Jeliser Badjan, 69-letni Francesco Moratto, 88-letna Lorenza Sancin.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Trg S. Giovanni 5, Trg Sv. Jakoba 1, Ul. dei Soncini 179, Ul. Revoltella 41, Zgonik, Milje (Mazzinijev drevored 1).
(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6, Zgonik, Milje (Mazzinijev drevored 1).

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

PAVLIHOVA PRATIKA

je v prodaji v:

TRŽAŠKI KNJIGARNI
KNJIGARNI TERČON
NABREŽINA
IN PRI VSEH RAZNAŠALCIH PRIMORSKEGA DNEVNIKA

menjalnica

20. 12. 1984

Ameriški dolar	1.900.—
Kanadski dolar	1.420.—
Švicarski frank	742.—
Danska krona	170.—
Norveška krona	210.—
Švedska krona	212.—
Holandski florint	542.—
Francoski frank	199.—
Belgijski frank	29.—
Funt šterling	2.210.—
Irski šterling	1.900.—
Nemška marka	613.—
Avstrijski šiling	87.—
Portugalski eskudo	11.—
Japonski jen	6.—
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1.500.—
Grška drahma	14.—
Debeli dinar	8.—
Drobni dinar	7.—

BCIKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - ☎ 61-446

Razpis likovnega natečaja sklada »Mitja Čuk«

Sklad »Mitja Čuk« razpisuje likovni natečaj za osnutek svojega znaka, in sicer z naslednjimi pogoji:

1. Tema: »Pomagajmo otrokom«.
2. Natečaja se lahko udeležijo otroci do 15. leta starosti.
3. Izdelki so lahko v poljubni tehniki, vendar je obvezen format A4.
4. Osnutki naj bodo opremljeni na narobni strani z imenom, priimkom in naslovom.
5. Osnutke pošljite na naslov: Sklad »Mitja Čuk«, Narodna ul. 79 - 34016 Opčine, do 31. marca 1985.
6. Izdelke bo ocenila šestčlanska komisija likovnikov.
7. Prvonagrajeni osnutek postane znak sklada.
8. Podeljene bodo tri nagrade: prva nagrada: mini magnetofon; druga nagrada: knjižni bon za 50.000 lir; tretja nagrada: knjižni bon za 20.000 lir.
9. Mnenje komisije je dokončno in je vsaka pravna pot izključena.
10. Vsi izdelki bodo razstavljeni: čas in kraj razstave ter razglasitev in podelitev nagrad bodo objavljeni v sredstvih javnega obveščanja.

izleti

Združenje Union Podlonjer - Sv. Ivan javlja, da bo zaključilo leto 1984 in proslavilo prihod novega leta 1985 dne 26. t. m. (sv. Štefan) v kraški gostilni. Odhod z Oberdanovega trga ob 9. uri. Vpisovanje vsak torek in petek v Ul. Valdirivo 30 (II. nadstr.) od 17. do 19. ure ali telefonsko v opoldanskih urah na št. 732-858.

razstave

Foto Trst '80 sporoča, da je razstava črno-belih fotografij III. natečaja odprta do 6. januarja '85 v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Frančiška 20, od 8.30 do 12.30 ter od 14. do 22. ure razen ob praznikih in predpraznikih.

Jutri, 22. decembra, ob 18. uri bodo v galeriji Cartesius odprli razstavo tržaškega slikarja Alda Bressanuttija. Razstava bo odprta do 10. januarja '85.

darovi in prispevki

V spomin na Janeza Poberaja darujeta Alma in Antonio 20.000 lir za sklad M. Čuk.

Ob obletnici smrti Frančiške Puntar daruje hči Liči 10.000 lir za pevski zbor V. Mirk.

mali oglasi

PRODAM ravno, nezazidljivo zemljišče 2.500 kv. m - Briščiki (Girandole) ter drugo v Trebčah 2.500 kv. m z dolinco, 200 m od zadnje hiše. Tel. na št. 040/759-169.

OSMICO je odprl v Borštu Danilo Glavina.

PRODAM igrače Play mobil: številne vojščake s trdnjavo in indijanskim taborom kot nove za 45.000 lir. Tel. 227-319 ob kosilu.

PRODAM fiat 1500/C po ugodni ceni. Tel. 271-944.

RESTAVRACIJA VOLNIK priredi »silvestrovanje«. Rezervacije po tel. na št. 040/227-349.

PRODAM v Zgoniku razne terene. Tel. na št. 226-613.

KAROSERIJA ŽERJAL - Krmenka prodaja fiat uno/45 ter delta, letnik 1983, po ugodni ceni.

ANGLEŠČINO inštruiram v Škednju. Tel. 828-175.

PRODAM renault 12/L, prevoženih 16 tisoč km. Cena ugodna. Tel. po 20. uri na št. 040/574-529.

PRODAM otroško posteljico, voziček in box. Tel. na št. 040/730-495.

PARCELE na vzhodnem Krasu prodam. Tel. 040/226-461.

MINI BCL, leto 1983, v odličnem stanju, za 5.500.000 prodam. Tel. na št. 040/763-965 (delovni urnik).

PRODAJAMO vpeljano trgovino jestvin v Bregu. Za informacije tel. na št. 040/62928.

ZLATO, zlate kovance kupi ali ugodno zamenja zlatarna Sosič - Narodna ulica 44. Opčine - Trst

Igrača je otroku resna stvar
ORVISI
zanj ima najlepši dar
TRST
UL. PONCHIELLI 3

Urniki trgovin ob božičnih praznikih

Od božičnih praznikih bodo trgovine delovale po sledečih urnikih:
v nedeljo, 23. 12., bodo vse trgovine, razen tobakarn, lahko odprte;
v ponedeljek, 24. 12., bodo lahko vse trgovine odprte;
v torek, 25. 12., bodo vse trgovine zaprte z izjemo cvetličarn, ki bodo lahko odprte v jutranjih urah;
v sredo, 26. 12., bodo vse trgovine zaprte z izjemo pekarn in mlekarn, ki bodo lahko odprte v jutranjih urah;
v soboto, 29. 12., bodo lahko odprte tudi tiste trgovine, ki imajo ob sobotah navadno zaprto;
v ponedeljek, 31. 12., bodo lahko vse trgovine odprte.

JADRANSKI KOLEDAR 1985 S KNJIŽNO ZBIRKO

JADRANSKI KOLEDAR
zbornik 1985

Ciril Kosmač:
KAMEN IN NJIVA

Vladimir Bartol:
ČUDEŽ NA VASI

Saša Rudolf:
OLIMPIJSKI OGENJ IN DIM

STENSKI KOLEDAR

Cena zbirke: 25.000 lir

Naročila in prednaročila:

- Preko pošte z nakazilom 25.000 lir na tekoči račun št. 11-5374 za Založništvo tržaškega tiska, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, z navedbo: za Jadranski koledar in s točnim naslovom naročnika.
- OSEBNO:
  - V Trstu — na sedežu ZTT, Ul. Montecchi 6
  - — v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20
  - V Gorici — na uredništvu Primorskega dnevnika, Ul. 24. maja 1
  - V Čedadu — na uredništvu Novega Matajurja, Ul. de Rubeis 20
- Preko raznašalcev Primorskega dnevnika

Prednaročnina za Primorski dnevnik za leto 1985

CELOLETNA . . . . . 80.500 lir
MESEČNA . . . . . 10.000 lir

Celoletna prednaročnina za PRIMORSKI DNEVNIK 80.000 lir + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 28. februarja. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 120.000 lir + 500 lir kolka.
Vsem naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno MALE OGLASE in ČESTITKE.

NAROČNINE SPREJEMAJO:

Uprava: Trst, Ul. Montecchi 6 — Tel. 794672
Urnik od 9. do 12. ure

Uprava: Gorica, Drev. XXIV. maja 1 - Tel. 83382
Urnik od 9. do 12. ure

Raznašalci Primorskega dnevnika

Pošta: Tekoči račun ZTT 11/5374

Tržaška kreditna banka:
Tekoči račun št. 1192

Hranilnica in posojilnica na Opčinah:
Tekoči račun št. 1718
Kmečka banka - Gorica:
Tekoči račun št. 8333
Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica v Nabrežini: Tekoči račun št. 756/03
Kmečko-delavska posojilnica - Sovodnje ob Soči:
Tekoči račun št. 269/03
Kmečko-obrtna hranilnica - Doberdob:
Takoči račun št. 654/23

Mi in prizadeti otroci

— Rubrika Sklada »Mitja Čuk« —

NOVA METODA UČENJA ZA SLUŠNO PRIZADETE

V Trstu se je te dni mudila dr. Zora Drezančić, ki je na neki italijanski šoli v središču mesta vodila tridnevni izpopolnjevalni tečaj za pouk gluhonemih otrok. V naše mesto so jo povabili starši slušno prizadetih otrok, ki obiskujejo to šolo, logopedi in pomožni učitelji. Zaradi uspešnosti, ki jo kaže njena posebna metoda, pride dr. Drezančićeva že dve leti zaporedoma vsaj dvakrat na leto k njim. Tu sledi napredovanju učencev in svetuje pedagoškim delavcem ter staršem, kako naj postopajo, da bo razvoj njihovih motenih otrok čim popolnejši.

Ob njenem sedanjem obisku smo tudi mi prisostvovali njenemu delu. Prva, zelo jasna ugotovitev je, da je takoj spoznala, če se je pri otrocih pravilno postopalo in so zato napredovali, ali pa je ugotovila zastoj ter zaskrbljeno spraševala, kje so vzroki za to. S predvajanjem videokaset o svojem delu pa nas je še bolj prepričala o uspešnosti svoje metode, ko smo videli izredne rezultate, ki jih je dosegla z nekaterimi slušno prizadetimi malčki v Rimu, Turinu in Vareseju. Tem so zdravniki ugotovili, da zaradi pregloboke gluhosti ne bodo nikoli govorili; metoda dr. Drezančićeve in uspehi, ki jih dosega, pa govorijo proti temu.

Sklad »Mitja Čuk« vošči vsem, ki mu na kakršenkoli način pomagajo pri uresničitvi namena zagotoviti nemoten razvoj našim otrokom, doživete božične praznike in srečno novo leto!

Kakšno je pravzaprav delovanje dr. Drezančićeve? Že od leta 1960 preučuje avdiofonetično rehabilitacijo slušno prizadetih s pomočjo glasbenih stimulacij, ki so vokalno izražene. Začela je v Zagrebu. Določene pevske strukture je povezala z zlogi, ki pomagajo razvijati govor tistim, katerim je zvočno področje prav zaradi gluhosti prekrito. Z enostavnimi zlogi kot so npr. tàtà, tàtàfèfè in podobni, ki jim daje primerno intonacijo in jih poveže z vedno enakimi gibi za vsak zlog, skuša izzvati pri otroku zmožnost gradnje strukture govora. Ta gradnja, ki se pri zdravem otroku razvija povsem normalno, tako da posnema zvoke, ki prihajajo iz okolja, je za gluhega otroka tuja. Slušno prizadet otrok mora biti zato pravilno in drugače stimuliran, da razvije to, česar bi sam ne bil sposoben. Če pa bo pravilno razvil govor, bo zmožen pozneje tudi pravilno pisati. Iz te izhodiščne točke je dr. Drezančićeva kot prva v svoji ekipi začela z rehabilitacijo predšolskega otroka (prej so se namreč ukvarjali samo s šoloobveznimi). Za predšolske otroke je priredila izredno zanimivo in kompleksno metodiko navajanja na ustno izražanje z glasbeno podlogo. V prepričanju, da je najbolj važna metoda »čim prej - tem bolje«, je znano izredno pomembno, da z otrokom, pri katerem smo ugotovili, da ima slušne težave, začnemo s terapijo zelo zgodaj. Že dojenček si namreč z akustičnim izražanjem pomaga, da uveljavi svojo voljo, zadovolji določene potrebe, si krepi osebnost in se tako homogeno razvija. V kolikšni meri pa je prikrajšan gluhi otrok, ker tega ne more na enak način izraziti!

Prav zaradi tega mu moramo pomagati, da ga v največjem možnem obsegu verbalno izpopolnimo — to je: pomagamo mu osvojiti čim širše besedišče, tako da bo njegov nadaljnji razvoj utrpel manj škode. Pri tehgotovitvah je prof. Zora Drezančić spoznala, da se ne sme omejiti samo na oralno - akustično stimuliranje temveč se mora posvetiti tudi motorično - vizualnemu, ki je pri majhnem otroku izredne važnosti. To se pravi, da se po mnenju dr. Drezančićeve, ne moremo zadovoljiti pri majhnem otroku samo s posredovanjem zvokov, ki jih proizvajamo in izoblikujemo z usti, pač pa mu moramo zraven in istočasno nuditi tudi posebne gibe, ki jim lahko sledi z očmi. Otroka pa moramo privabiti k aktivnejšemu sodelovanju tudi s posebnim didaktičnim materialom, kar nas pripelje do hitrejšega uspeha.

Seveda s to metodo gluhosti ne odpravimo. Otrok se nauči pravilnega izražanja tako, da memorizira vizualno in melodično označene določene zloge, s katerimi bo potem gradil pravilno izgovorjene besede, ki so poglavitni del strukture govora. Pri tem pa moramo paziti, da otrok razume, kaj je zahteva, ukaz ali napotek in vzročno poveže izraze. Samo tako bo lahko samostojno koval druge besede in si bogatil besedišče.

Dr. Drezančićeva ima vsako leto tečaje, ki jih imenuje v francoščini stages, v Rimu, Turinu in Vareseju, po Belgiji, Franciji in drugod. Stalno je na poti in nenehno razdaja svoje znanje, izkušnje in pomoč vsem tistim, ki to potrebujejo, ker je trdno prepričana v svoje delo. V pogovoru z njo smo odkrili, da je posvetila mnogo let študiju fonetike, glasbe, pedagogike in psihologije, da bi čim bolj strokovno izpopolnila svojo metodologijo uvajanja otrok v verbalno izražanje na podlagi glasbe. Ko je začela svojo kariero, se z gluhimi niso kaj prida ukvarjali. V specializiranih domovih ali šolah so jih uvajali predvsem v izražanje z gestami. Njeno pionirsko delo se je začelo v Zagrebu, nato jo je pot zanesla v Belgijo, kjer je v Bruslju delala celih enajst let. Izkušnje so jo privedle do prepričanja, da je z rehabilitacijo slušno prizadetih treba začeti zelo zgodaj. Cilj rehabilitacije je na čim boljši način razvijati predispozicije, ki so otroku v večji ali manjši meri prirojene. Z razvojem govora se potem otrok tudi intelektualno razvije, postane samozavestnejši in se čustveno obogati. Priznala je, da njena pot ni bila lahka, vendar jo je vztrajno in dosledno nadaljevala.

Voščilnice Sklada »Mitja Čuk« lahko še dobite v mestu v Tržaški knjigarni in pri Fortunatu, na Občinah v papirnicah Cobez, Chessa in Ulgheri - Pavat ter v trafiki Danieli, v škedenjski trafiki, v prodajalni Terčon v Nabrežini in v goriški Katoliški knjigarni.

Svoj pogovor z nami je zaključila z obljubo, da nam bo drugič posvetila več časa, natančneje nam bo tudi orisala svojo pedagogiko, s katero je zaslovela po celi Evropi in s katero je rešila iz stiske marsikatero družino.

POPRAVEK

V prejšnji rubriki smo storili neljubo napako, zaradi katere se opravičujemo. Proseški razred, ki je sam zbiral prispevke za naš sklad, brez pomoči staršev, ni bil tretji, pač pa četrti razred osnovne šole na Proseku, to je razred učiteljice Marije Škerlavaj.

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

10.00 - 11.45 Televideo
11.55 Vremenske razmere
12.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
12.05 Rim - Tiskovna konferenca Bettina Craxija
13.30 Dnevnik
14.00 Pronto... Raffaella? - Oddaja z Raffaello Carrà
14.05 V znaku računalnika
15.00 Kulturne zanimivosti
15.30 Šola in vzgoja - Življenje živali
16.00 Razza di uomo - TV film
16.30 Per favore, non mangiate le margherite - TV film
17.00 Dnevnik - Kratke vesti
17.05 Tom story - Risanke
17.25 Notizie dallo zoo - Dokumentarec
17.50 Glasbena oddaja
18.20 Odprti prostor
18.40 Risanke
18.50 Dogodki in osebnosti
19.35 Almanah in Vremenske razmere
20.00 Dnevnik
20.30 Pronto... Raffaella?
22.15 Dnevnik
22.25 Luci della città - Film
23.50 Dnevnik in Vremenske razmere
24.00 Šola in vzgoja - I grandi della storia

Drugi kanal

11.25 Smuk za ženske
11.45 Che fai, mangi? - Oddaja o prehrani
13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
13.30 Capitol - TV serija
14.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
14.35 - 16.00 Tandem - Aktualnosti, igre in zanimivosti
16.00 Risanke
16.25 Tečaj nemškega jezika
16.55 Due e simpatia - Le sorelle Materassi - Nadaljevanka
17.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
17.35 Iz parlamenta
17.40 Vediamoci sul due
18.20 Športna poročila
18.30 L'ispettore Derrick - TV film
19.45 Dnevnik
20.20 Šport
20.30 Aboccaperta - Program Gianfranca Funarija
21.50 Hill street giorno e notte - TV film
22.40 Dnevnik - Večerne vesti
23.50 Tuttocavalli - TV kronika
24.00 Dnevnik - Zadnje vesti

Tretji kanal

11.45 - 13.00 Televideo
16.10 Šola in vzgoja - Program Micheleja Gandina
16.40 Šola in vzgoja - Crescere danzando
17.10 Dadaumpa - TV varietè
18.15 L'orecchiocchio - Glasbena oddaja
19.00 Dnevnik
19.55 Sulle orme degli antenati - Tednik arheologije
20.05 Šola in vzgoja - Verso l'infinito e ritorno
20.30 Tutto Shakespeare - Enrico VIII
23.15 Dnevnik 3
23.45 L'utopia urbana - 170 intervjujev - Una città per vivere

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

9.00 - 10.35 TV v šoli
10.30 Poročila
17.05 - 00.05 Teletekst
17.20 Poročila
17.25 Big band - Oddaja TV Novi Sad
17.55 Za mano mulci - Otroška serija
18.25 Obzornik ljubljanskega območja
18.40 Zdravilne vode: Portoroške terme
19.05 Risanka
19.26 Zrno do zrna
19.30 Dnevnik
20.00 Armadi za praznik - Prenos prireditve ob dnevu JLA
21.15 Včeraj za jutri - Dokumentarna oddaja
21.55 Ne prezrite
22.25 Arabeska - Ameriški film

Koper

14.00 TV novice
14.35 Medicinska rubrika - Check up
15.30 Mark Twain pripoveduje - TV nadaljevanka
16.30 NLP - Dok. iz serije Skrivnostni svet Arthurja Clarka
17.55 TV novice
18.00 Giacinta - TV nadaljevanka
19.00 Odprta meja
19.30 TVD stičišče
19.45 Z nami... pred kamero

V današnji ODPRTI MEJI bodo na sporedu tudi naslednje vesti:
FOJDA (Videm) — Deželno srečanje slovenskih komunistov
In oddaja, ki jo je pripravila redakcija Odprte meje ob dnevu JLA: VOJAKI PLANINCI - sodelovanje med vojaki in gorsko reševalno službo treh dežel — Jugoslavije, Avstrije in Italije.

20.20 Povabilo - Film
21.55 TVD - Vse danes
22.10 Visok pritisk - Glasbena oddaja
23.00 Gangsterjev sen - TV film iz serije Ellery Queen

Zagreb

17.30 Videostrani
17.40 Poročila
17.45 Pustolovščina
18.25 Kronika občine Reka
18.45 Tribuna - Oddaja TV Beograd
19.30 Dnevnik
20.00 Armadi za praznik
20.20 Šogun - Ameriška nadaljevanka
22.10 Dnevnik
22.25 Kultura srca

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

12.45 Il pranzo è servito - Nagradna igra
13.25 Sentieri - Nadaljevanka
14.25 General hospital - TV film
15.25 Una vita da vivere - Nadaljevanka
16.30 Buck Rogers - TV film
17.30 Tarzan - TV film
18.30 Help - Glasbena igra
19.00 I Jefferson - TV film
19.30 Zig zag - Kviz
20.25 W le donne - Spektakel
22.25 Super record - Športni program
23.00 Box
24.00 Non drammatizziamo... è solo questione di corna - Filmska komedija

RETEQUATTRO

13.15 Mary Tyler Moore - TV film
13.45 Tre cuori in affitto - TV film
14.15 Brillante - Novela
15.05 In casa Lawrence - TV film
16.10 Mr. Abbott e famiglia - TV film
16.30 La battaglia dei pianeti - Risanke
17.00 Masters i dominatori dell'universo
17.50 Febbre d'amore - TV film
18.40 Samba d'amore - TV novela
19.25 M'ama non m'ama - Igra
20.25 Quo Vadiz - Spektakel in varietè
22.00 Bentornato Picchiatello - Filmska komedija
23.50 Lasciami baciare la farfalla - Filmska komedija

ITALIA 1

11.30 Operazione sottoveste - TV film
12.00 Agenzia Rockford - TV film
13.00 Chips - TV film
14.00 Deejay television
14.30 La famiglia Bradford - TV film
15.30 Operazione sottoveste - TV film
16.00 Bim bum bam
17.40 La donna bionica - TV film
18.40 Charlie's angels - TV film
20.25 Cristina F. Noi, i ragazzi dello zoo di Berlino - Film drama
22.30 Dibattito sul film
23.30 Merietto di mezzanotte - Film kriminalka

TRIVENETA

12.15 Natura selvaggia - Dokumentarec
12.50 Horoskop
13.00 Parliamo di pesca - Ponovitev
14.00 Dokumentarec
14.30 Incontro d'amore a Parigi
16.30 Risanke
17.00 The Flying Kiwi - TV film
17.30 Dokumentarec
18.00 Claudine - Nadaljevanka
19.00 Hawk l'indiano - TV film
20.00 Filmski program
20.30 TV film
21.30 TV film
22.00 OP Coupons

TELEPADOVA

15.30 Yattaman - Risanke
16.00 Il mio amico marziano - TV film
17.00 - 19.00 Risanke
19.20 Marcia nuziale - TV film
19.50 Mama Linda - TV film
20.20 Anche i ricchi piangono - TV film
21.20 L'amante dell'Orsa maggiore - Nadaljevanka
22.30 Športna rubrika
23.30 Il pianto degli innocenti - Film

TELEFRIULI

15.20 La polizia ordina: sparate a vista - Film
16.50 La piccola grande Nell - Risanke
19.00 in 20.00 Veronica il volto dell'amore - TV film
20.30 Varietè
22.45 L'ora del topo - TV film

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20-9.00 Dobro jutro po naše: Narodnozabavna glasba; 7.40 Pravljica; 8.10 Na goriškem valu (ponovitev); 8.40 Slovenska lahka glasba; 9.00-13.00 Dopoldanski program: Glasbeni mozaik; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Beležka; 11.40 Glasbeni potpuri; 12.00 Sestanek ob 12.00: Prisrčne pozdrave iz...; 12.30 Glasbeni potpuri; 13.20 Zborovska glasba; 13.40 Glasbena priloga; 14.10-17.00 Radijsko popoldne: Povejmo v živo; 15.00 V svetu filma; 16.00 Iz zakladnice pripovedništva; 16.15 Glasbeni listi; 17.10 -19.00 Zadnji sklop: Mi in glasba: violinistka Jagoda Kjuder, letošnja diplomantka; 17.35 Glasbena priloga; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Nabožna glasba.

RADIO OPČINE

oddaja na naslednjih frekvencah: 99,100, 90,600, 98,800 MHz.

RADIO KOPER (Slovenski program)

6.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro; Jutranji koledar; 6.15 Vremenska napoved, cestne razmere, EP; 6.45 Prometni servis; 7.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - danes na valu radia Koper; Mladinska oddaja; Pesem tedna; 15.00 Človek v človeku; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.35 Glasbene aktualnosti; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER (Italijanski program)

6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro - Koledarček; 7.00 Dober dan; 9.15 Glasba; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Pesem tedna; 10.10 Radijska priredba; 10.35 Vrtiljak motivov; 11.30 Na prvi strani - pregled tiska; 12.00 Glasba po željah; 12.45 Danes govorimo...; 14.45 Glasba; 15.00 Kultura in umetnost; 18.00 Glasbeno-govorni program; 18.45 Johannes Brahms: koncert za violino, violončelo in orkester; 20.00 Zaključek programov.

RADIO 1

6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.00 Glasbena matineja; 9.00 Glasbeno-govorni program; 10.30 Pesmi skozi čas; 11.10 Radijska nadaljevanka; 11.30 Garaža spominov; 12.03 Ul. Asiago Tenda - danes Giorgio Bracardi in Marcello Casco; 13.30 Poštna kočija; 13.36 Master - glasba dan za dnem; 14.30 Šolska vzgoja; 15.03 Tedenska oddaja o človeških pravicah in dolžnostih; 16.00 Popoldanski program; 17.30 Radijska priredba; 18.00 Radijski variete; 18.30 Večerna glasba: Jaz, Toscanini; 19.15 Svet motorjev; 19.30 Na naših trgih; 19.35 Božična zvezda; Božična zgodba; 20.29 Detektiv v starem Rimu; 21.03 Simfonična sezona; 22.44 Napotki za avtomobiliste; 22.49 Danes v parlamentu; 23.50 Telefonski poziv; 23.28 Zaključek programov.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 Glasbeno prebujanje; 8.00 Šolska vzgoja; 8.05 Radio 2 predstavlja; 8.48 Roderick Hudson - radijska nadaljevanka; 9.10 Discogame; 10.30 Radio 2 3131; 12.45 Saj je samo igra!; 15.00 Branje Pirandellove novele; 15.42 Popoldanski spored; 17.32 Muze - radijska enodejanka; 18.32 in 19.57 Glasbene ure; 19.50 Kulturne aktualnosti; 21.00 Jazz glasba; 21.30 Radio 2 3131 - Nočni program; 22.20 Parlamentarna panorama; 23.28 Zaključek programov.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00 Poročila; 5.50 Rekreacija; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.20 Sprehod po tržnici; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; 8.35 Glasbena pravljica; 8.45 Naši umetniki mladim poslušalcem; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate...; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Iz glasbene tradicije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Vedri zvoki; 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.30 Od melodije do melodije; 13.50 Človek in zdravje; 14.05 Dva baročna koncerta; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.10 Zabavna glasba; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Obvestila in zabavna glasba; 16.00 Vrtiljak; 17.00 Studio ob 17.00 - glasba; 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela...; 18.15 Gremo v kino; 19.25 Zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 Zakaj imamo radi; 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih - glasba; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30-24.00 Iz glasbene skrinje; 23.05 Literarni nokturno.

Kmalu v pripravi okvirni načrt

Tovarne na drugi strani Soče Strošek načrta krije dežela

Deželna uprava bo neposredno krila strošek za izdelavo študije glede možnosti razširitve goriške industrijske cone na desni breg Soče, kjer bi v ta namen predvidoma lahko uporabili okrog 200 tisoč kvadratnih metrov zemljišča med državno cesto Gorica - Gradišče, odsekom državne ceste št. 56 in Sočo, do meje z občino Fara.

V glavnem gre za danes še nepozidano površino, ki je v regulacijskem načrtu občine Gorica označena deloma kot zelena površina, deloma pa kot področje namenjeno za specifične kmetijske dejavnosti (intenzivno pitanje živine). Pri konzorciju za industrijsko cono že razpolagajo z nekaj ponudbami, o izbiri načrtovalskega študija, ki mu bodo poverili nalogo pa bodo odločali že v kratkem. Sicer pa je to bolj obrobnega pomena. Važnejši se zdijo nekateri pomisleki glede izbire lokacije, ki, vsaj na prvi pogled ni najboljša, predstavlja pa tudi, zaradi razmeroma omejene površine zgolj začasno rešitev.

Področje je namreč v neposredni bližini Soče in kot tako izpostavljeno potencialni nevarnosti poplave, zlasti v nižjem delu. Sicer bodo tudi ta aspekt morali nujno obravnavati v študiji. Prav tako pa bo treba točneje opredeliti breme, ki ga hočeš nočeš predstavlja neposredna bližina vojaških objektov in v zvezi s tem raznih služnosti. Prav tako bodo morali načrtovalci tudi nakazati (z ozirom na geološko in prostorsko konfiguracijo področja) najbolj primerno tipologijo objektov.

Strošek za pripravo študije bo znašal predvidoma od dvajset do trideset milijonov lir.

Protest zdravnikov v bolnišnicah

Zdravniki v bolnišnicah ter enotna sindikalna zveza ugotavljajo, da je uprava goriške KZE v precejšnjem zaostanku z uvedbo njihove sindikalne pogodbe, ki se ji že bliža zapadlost. Na sestanku so sklenili, da bodo zahtevali od upravnega odbora KZE spoštovanje sprejetih obveznosti in določiti tudi rok do katerega je treba doseči sporazum. Če KZE jim ne bo ugodila bodo šli v protestno akcijo.

Interpelacija

Komunistična svetovalca Pirella in Chiarion sta županu poslala pismo s katerim hočeta izvedeti kaj je resnice na vesti, da so v bolnišnici Fatebenefratelli izvajali nasilna dejanja nad bolnikom, zaradi česar je bila na sodišču vložena tožba. Svetovalca menita, da bi morala tako goriška občina kot KZE nastopiti s tem v zvezi, kajti med občino in omenjeno zasebno bolnišnico je bil podpisan sporazum.

Božični koncert

V goriškem avditoriju bo jutri zvečer, v soboto, ob 20.30, koncert božičnih pesmi, za katerega je organizacijo prevzela goriška občinska uprava. Na koncertu bodo, vsak s tremi pesmimi, nastopili zbori S. Ignazio, Mirko Filej, Ars Musica, Štandrež, Monte Sabotino in Madrigalisti di Gorizia.

Nocoj v Kulturnem domu

Film »Veselo gostivanje« in monografija o Štiglicu

S pričakovano premiero najnovejšega filma Franceta Štiglica — Veselo gostivanje bosta Kinoatelje in Piccolo Cineforum nocoj sklenila svojo filmsko sezono v letu 1984, istočasno pa bosta krožka predstavila uvod v novo sezono, za katero obljubljata več zanimivih novosti.

Današnji večer v marsikaterem oziru presega izključno filmsko raven in dobiva obliko širše pomembnega kulturnega dogodka. Prvič zaradi osebnosti režiserja, saj je France Štiglic nesporni oče slovenske kinematografije (Na svoji zemlji, Trst) in je kot doslej edini jugoslovanski režiser prejel leta 1970 »nomination« za oskarja. Kljub visoki funkciji, ki jo ima kot član predsedstva SR Slovenije, bo Štiglic danes prisoten v Kulturnem domu, kjer se bo po prvi projekciji filma srečal z goriškim občinstvom.

Drugič, ker je film posnet po romanu Miška Kranjca Strici so mi povedali in je zato zanimiv tudi iz čisto literarnega zornega kota. Tretjič in ne nazadnje, ker bodo v Kulturnem domu ob 18. uri, torej uro pred pričetkom prvega predvajanja, predstavili monografijo o Francetu Štiglicu, ki jo je izdal Slovenski gledališki in filmski muzej. Monografijo bo predstavil Vladimir Koch, ki je z Rapo Šuklje in drugimi eden od soavtorjev knjige.

Veselo gostivanje (ki ga bodo predvajali ob 19. in 21. uri) nam predstavlja prekmurski podeželski praznik ob svatbi. Praznik postane za mladega študenta, ki bi ga starši in učitelj radi videli kot duhovnika, priložnost za odločitev, da bo ubral lastno pot. Ljubezen do glasbe (zabavna je njegova pot s »strici«, ko se glasbena skupina ustavlja v vsaki gostilni) in nemogoča ljubezen do dekleta ga prepričata, da ne bo postal tolažnik duš, pač pa umetnik, pisatelj, ki bo znal v ljudeh vzbujati socialno zavest.

Vse to nam Štiglic v filmu prikazuje na veder in zabaven način, kjer stopa ob glavnem junaku Mišku v ospredje prekmursko ljudstvo in narava z vsemi svojimi živimi in razvpitimi barvami.

● **Za predsednika** fotografskega krožka CIFI je bil potrjen Giovanni Viola. Podpredsednik je Massimo Cargnel.

Nadaljuje se prenova vodovoda

V Števerjanu bodo zgradili nova vodna hranilnika

Težave glede oskrbe s pitno vodo na območju števerjanske občine bodo v prihodnjem letu v glavnem dokončno odpravljene. Po rekonstrukciji omrežja na skoraj celotnem področju — izvzete so le Jazbine in nekaj manjših zaselkov — bodo v prihodnjih mesecih opravili še dela na vodnih zbiralnikih pri cerkvi v Števerjanu, od koder se napaja celotno omrežje. Prostornino večjega zbiralnika bodo povečali na 250 kubičnih metrov, manjšega pa na 50 kubičnih metrov. Za ta poseg je občinska uprava prav pred kratkim prejela prispevek v višini 150 milijonov lir in že v kratkem bodo tudi razpisali dražbo.

Prav te dni pa je podjetje ENEL dokončalo gradnjo električne kabine v Grojni, na prečrpalni postaji, od koder bodo pošiljali vodo v zbiralnika v Števerjanu. Do zdaj namreč občinsko podjetje še zmeraj dobavlja vodo števerjanskemu omrežju preko Oslavja.

Ko bodo prečrpalno postajo v Grojni definitivno preizkusili in ko bodo dogradili tudi zbiralnika v Števerjanu, bodo vso potrebno količino vode dobavljali v omrežje preko Grojne.

Uvodoma smo zapisali, da je rekonstrukcija vodovodnega omrežja v glavnem opravljena in da so zaenkrat izvzete le Jazbine in nekatere bolj oddaljene hiše, oziroma zaselki. Tudi ti bodo imeli v prihodnjem letu dovolj vode in ni strahu, da bi pipe ostale suhe. Predvidena pa je tudi zamenjava cevi obstoječega omrežja (ki je kar precej dotrajano in so izgube vode precejšnje). Za vsa ta dela pa bo treba še nekaj časa počakati, seveda na ustrezna finančna sredstav. Po dosedanjih ocenah bi za dokončno ureditev omrežja na celotnem območju občine, vključno na Jazbinah, rabili še okrog 250 do 300 milijonov lir. Tako pravijo v Števerjanu.

Družabni večer študentov

V Kulturnem domu v Gorici bo jutri zvečer, v soboto 22. decembra družabni večer slovenske mladine, ki ga prirejajo slovenski univerzitetni študentje. Nanj vabijo akademike in srednješolce pa tudi tiste, ki so že zaključili univerzitetni študij ter seveda drugo mladino. Vstop bo izključno z vabili, ki jih je moč dobiti v knjižnici Damira Feigla v Šolskem domu v Ulici della Croce 3 od 16. do 19. ure.

Mestni redarji zahtevajo več sredstev za to službo

Danes srečanje z goriškim občinskim odborom

Goriški mestni redarji niso zadovoljni z načinom, kako občinski odbor rešuje njihove zahteve in predloge. To so pojasnili na srečanju z novinarji v sredo popoldne, medtem ko bo danes popoldne novo srečanje s predstavniki goriškega občinskega odbora. Srečanje z novinarji je bilo na sedežu sindikata CISL - FIDEL v Ul. Mazzini 7.

»Ne gre toliko za gmotna vprašanja, ampak za zagotovitev primernih tehničnih sredstev s katerimi bi lahko boljše opravljali vsak dan bolj zahtevne naloge, gre za nujno notranjo reorganizacijo službe, za specializacijo in organizacijo strokovnih tečajev«, je uvodoma pojasnil predstavnik sindikalnega odbora Michele Totaro.

Že junija letos je sindikalni odbor predložil obsežen predlog, ki pa ga je občinska uprava, kot kaže, le deloma vzela v poštev, ker za to ni ustreznih finančnih sredstev. Kako in kaj nameravajo ukreniti, bodo predvidoma pojasnili na današnjem sestanku. Po neuradnih informacijah, naj bi občinski odbor za potrebe redarske službe letos uporabil le 30 milijonov lir. Omenjeni znesek naj bi uporabili za nakup dveh novih avtomobilov, petih radijskih oddajnikov in enega motorja. In to naj bi bilo za letos tudi vse.

Kaj pa vsebuje predlog, ki so ga že sredi leta postavili sindikalni predstavniki? V prvi vrsti zahtevo po izpolnitvi organika (nepokritih je pet mest), notranjo reorganizacijo, uvedbo strokovnih tečajev, izpopolnitev voznega parka in dodelitev tehničnih pripomočkov s katerimi bi lahko boljše opravljali službo. Tako naj bi število avtomobilov povečali z dva na štiri, okrepili število motorjev (od šest na deset), dobili v uporabo posebno vozilo (kombi), za poljske čuvaje oskrbeli ustrezna vozila, posodobili naj bi radijsko centralo in vse službujoče redarje opremili z oddajniki itd. Poleg omenjenih zahtev, ki so najbolj nujne, vsebuje predlog še vrsto drugih zahtev, pretežno normativnega značaja. »Od vseh zahtev, ki smo jih takrat postavili je bilo, čeprav z zamudo, rešeno le vprašanje glede dotacije obleke in obutve«, so pojasnili na srečanju z novinarji. O ostalem se bo treba še najbrž veliko pogovarjati. Vsega res ne bo mogoče rešiti že v prihodnjem letu, vendar pa bi morali vsaj nekaj upoštevati že v prihodnjem proračunu. V tem pa je tudi razlog, da so vprašanje ponovno sprožili prav te dni.

razna obvestila

Fotoodsek Kulturnega društva Jezero vabi vse ljubitelje fotografije na srečanje, ki bo drevi ob 20. uri v društvenih prostorih.

Šola Glasbene matice vabi na produkcijo, ki bo drevi ob 20. uri v predavalnici v Ul. della Croce 3.

Na sedežu KŠD Vipava na Peči bodo imeli jutri, 22. t.m. prihod Dedka Mraza. Odbor društva vabi starše otrok, ki hočejo ob tej priložnosti obdarovati svoje otroke naj prinesejo darila v četrtek in petek od 19. do 20.30 na sedež. Tudi društvo bo dalo svoja darila. Nastopil bo otroški zbor Rupa - Peč.

Božičnica na šoli F. Bevk bo v Gorici jutri, 22. t.m., ob 11. uri. Vsi vabljeni.

Božičnica na šoli v Podgori bo jutri, 22. t.m. ob 11.30. Vabljeni.

Kulturno društvo Oton Župančič v Štandrežu prireja v Domu Andreja Budala tradicionalno silvestrovanje. Pojasnila in vpis pri odbornikih in v Domu Andreja Budala ob sredah in petkih od 19.00 do 21.00.

Na sedežu fotografskega krožka CIFI v Ulici S. Chiara 15 bo drevi ob 21. uri predvajanje diapozitivov Lorenza Crobe in Giorgia Amendole o oglejskih mozaikih in naravi.

razstave

V Galeriji Meblo v Novi Gorici razstavlja risbe Metka Kraševec. Njena razstava se uvršča v okvir zelo bogate razstavne dejavnosti, ki jo spodbuja nova enotna organizacija likovnih prostorih, Goriške galerije. Razstava v Novi Gorici bo odprta do 29. decembra.

kino

Gorica

VERDI 18.00—22.00 »Tutti dentro«.
VITTORIA 17.30—22.00 »Il mondo perverso di Beatrice«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO 18.00—22.00 »Tootsie«.

Tržič

EXCELSIOR 18.00—22.00 »Capitolo finale«.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00 in 20.00 »Trda dežela«.
SVOBODA »Maratonci tečejo častni krog«, 22.00 »Javna hiša v Parizu« (Nočni kino).
DESKLE 19.30 »Nora misija«.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. Antonio, Ul. Romana 147, tel. 40-497.

pismo uredništvu

O sovodenjski obrtni coni

Razlaščanje slovenske zemlje.

Neštetokrat smo že brali te besede na naših časopisih, tako da skoraj ne vzbujajo več pozornosti.

Vseeno bi mi hoteli seznaniti širšo javnost o ukrepih in uporabi zemeljskih površin v sovodenjski občini, ki niso po našem mnenju samo neumestni, ampak celo v škodo domačemu prebivalstvu.

Čeprav se časi spreminjajo in obdelovalne površine ne služijo več izključno kmetijskim namenom, vemo, da je bila kljub temu okolica Sovodenj vedno skrbno obdelana.

Veliko let se že dogaja, da zemljo v sovodenjski občini razlaščajo v prid tujim trgovcem in obrtnikom. S tem so prizadeti izključno slovenski lastniki. Vemo da so tudi odškodnine sramotno nizke. Najbolj grenko je spoznanje, da tokrat razlaščanje vrši celo sovodenjska občinska uprava.

Kot primer naj navedemo razlastitev za gradnjo parkirišča blizu bivše papirnice LA.CE.GO., za katero so porabili precejšnjo vsoto javnega denarja, a ta vložba ni služila, ne služi in nikdar ne bo služila nikomur. Ne samo to, ampak pojavljajo se tudi objekti, ki so za naše okolje celo škodljivi. V mislih imamo zgraditev upepeljevalnika, ki je v neposredni bližini naselja, depurator, nameščanje kemičnih industrij, katerih nevšečnost in nevarnost sta dobro znani, saj nam časopisje o tem dnevno poroča.

Čudimo se, da to naša občinska uprava dopušča, saj dobro vemo, da je bil od nekdaj cilj naših občinskih uprav zaščititi občane pred hitrim asimiliranjem in jim ohraniti zdravo okolje. Opažamo, da so še edina vrata odprta proti našim hribom, od koder je pač prihajal sveži zrak, sedaj odpadla zaradi postavitve hlevov (goveje živine in prašičev) katerih odpadke polivajo po poljih in letališču s tem onesnažujejo zrak. To se nam zdi previsoka cena, ki jo mora plačati cela vas, v korist dveh družin in še to ne vaščanov.

Nekdo nam je očital, da si Sovodenjci sami »postavljamo zanko na vrat«, iz ugotovljenega opažamo, da tako ravnanje sovodenjske občinske uprave to ugotovitev upravičuje.

Preden totalno uničimo karakteristiko čedne slovenske vasi, dobro premislimo in ukrepajmo bolj vestno!

Ivan Tomšič

Usodno dejanje

V bližini nasipa ob Soči pri Sasseglianu, so včeraj zjutraj našli avtomobil Panda, v njem pa truplo 25-letnega Alessia Giavette iz Štarancana, Ulica Manzoni 53. Fant naj bi po prvih ugotovitvah naredil samomor. Kabino avtomobila je povezal z izpušno cevjo vozila.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Bassi Rita, Ul. Don Bosco 175, tel. 32551.

Rop v baru v Ul. Carducci Prijeli avtorja in pajdaše

S hitrim posegom so policijski organi včeraj popoldne izsledili mladeniča, ki je okrog 14.20 iz blagajne bara Carducci v istoimenski ulici v Gorici ukradel okrog 200 tisoč lir. Prijeli pa so tudi tri druge člane tatinske skupine. V priporu so 23-letni Massimo Borriani iz kraja Sant'Angelo Lombardo, 30-letni Claudio Pierattini iz kraja San Giuliano Milanese, 22-letni Vincenzo Di Mauro iz kraja San Giuliano Milanese in 19-letna Fabia Meterozzoli iz Trsta, Ulica Timeus 3.

Avtor tatvine, oziroma ropa naj bi bil Massimo Borriani, ki naj bi izkoristil trenutno odsotnost 28-letne Graziella Zorzenon, upraviteljice lokala ter si iz blagajne prilastil okrog 200 tisoč lir. Pri nečednem opravilu pa ga je presenetila Zorzenonova in ga skušala zadržati, kar pa ji očitno ni uspelo. Borriani je v naglici zapustil lokal ter se hitro oddaljil peš, v smeri Travnika. Že kmalu zatem so bile o dogodku obveščene policijske obhodnice. Mladeniča so kakih 10 minut zatem prijeli v bližini železniške postaje, policijska obhodnica pa je v Carduccijevi ulici, skoraj istočasno, prestregla avtomobil milanske registracije, v katerem sta bila dva moška in mlajše dekle. Avtomobil je upravljal Claudio Pierratini. Ob pregledu vozila so policijski organi našli moško jopo in osebno izkaznico Massima Borrianija. Dovolj elementov torej, da so trojico pospremili v zapor.

V avtomobilu pa so našli tudi dve še okrvavljeni injekcijski brizgalki in žličko, ki naj bi služila za pripravo, oziroma segretje mamila...

Nag v kupeju

Na plačilo globe v višini 100.000 lir je bil obsojen francoski državljan Jean Marie Giborie, star 31 let, podrobnejši podatki niso znani. Pač pa so znane okoliščine, ki so možakarja spravile pred sodišče. Giborie se je v začetku lanskega leta naveličal zdravljenja v neki bolnišnici v Trstu. Pobegnil je iz bolnišnice ter stopil na brzovlak Trst - Milan - Genova, po vsej verjetnosti z namenom, da se odpelje v domovino. Potovanje pa se je zaključilo prej in precej drugače, kakor si je najbrž mislil. Nekje v bližini Tržiča je v kupe stopil sprevodnik, za običajno kontrolo vozovnic namreč. No, v prostoru je naletel na Giborieja, ki je bil seveda brez vozovnice in popolnoma nag. Francoza so z vlaka na prvi postaji seveda pospremili na zdravljenje. Ker se je dogodek pripetil nekje v bližini Tržiča, je bila kazenska obravnava na preturi v Tržiču. Sodnik je upošteval okoliščine in prisodil samo denarno kazen.

POGREBI

Danes v Gorici, ob 8. uri Ercole Mainardi iz bolnišnice San Giusto, ob 9.30 Enrico Dugo iz splošne bolnišnice, ob 11. uri Marija Gorišček vd. Bentivoglio iz splošne bolnišnice, ob 11.30 Francesco Russo iz cerkve sv. Ignacija, ob 12.30 Alojz Tabai iz splošne bolnišnice.

†

Umrl je naš

Anton Marvin

Pogreb bo jutri, 22. t.m., ob 11. uri iz splošne bolnišnice v Gorici.

Žalostno vest sporočata sin Franko in hči Floriana z družinama.

Štandrež, 21. 12. 1984

Ob smrti Lojzeta Tabaja, nekdanjega predsednika društva, izreka odbor kulturnega društva Oton Župančič, globoko sožalje svojcem.

Svojemu članu in članu pevskega zbora Franku Marvinu in družini izreka KD Oton Župančič iskreno sožalje ob izgubi očeta Antona.

Z razstave v KD Ivan Grbec v Škednju

Bambičev avantgardistični entuziazem in iskanja

Prejšnji petek so v pritličnih prostorih škedenjskega KD Grbec odprli razstavo tržaškega likovnika starejše generacije Milka Bambiča. Pravzaprav razstava zajema le začetno mojstrovo ustvarjalnost, namreč iz obdobja od 1917 do 1927, torej ustvarjalnost Bambiča še srednješolca in dalje njegovo razvojno dobo, dokler se ni moral zaradi fašizma umakniti iz Trsta v Ljubljano. Ker gre za zanimivo in tudi bogato obdobje našega zamejskega likovnika, se je poleg domačinov, Škedenjcev, odprtja razstave udeležilo tudi več gostov iz mestnega središča, med katerimi je bilo tudi nekaj likovnikov in umetnostnih kritikov. Bambič je na stene razstavišča razobesil poldrugi ducat panojev, na katere je povsem kronološko in po vsebini nanizal risbe, slike, odtise, fotokopije del in tudi nekaj teksta v razlago ali dokumentiranje posameznih del. Sicer pa je mojster kar sam in v njemu svojskem lahkotnem slogu pospremil občinstvo od panoja do panoja, pač od leta do leta in to izmenično v slovenščini in italijanščini, tako da so mu mogli slediti vsi.

Bambič je začel s starimi risbami iz 1917. leta, iz zadnjega leta prve svetovne vojne, ko so bili vojaški motivi še aktualni, in ko je s tremi akvareli sodeloval na nekakšni vojni razstavi v Ridottu gledališča Verdi. Sledila so nato prva povojna leta, ko je obiskoval šolo znanih mojstrov Rendič. V to dobo spada zelo lep mojstrov ženski portret iz 1919. leta.

V novih razmerah, po zrušenju Avstrije, se Bambičeva življenjska pot nadaljuje v Idriji, kjer je kot študent prišel v stik z znanim mojstrom Spazzapanom, ki ga je posredno uvajal v tokove nove, moderne umetnosti. Iz te dobe izhaja mojstrov avtoportret (1921), iz te dobe so njegove ilustracije v glasilih tolminskih slovenskih učiteljiščnikov in idrijskih realčanov. V juniju 1923 pa je mojster imel v Idriji že svojo prvo osebno razstavo.

Sledi spet Bambičeva tržaška doba, na pr. prikaz litografskih ilustracij Cankarjevega Hlapca Jerneja v italijanskem prevodu, nato skice in risbe za otroški publikaciji Kolački in Prvi koraki, ki naj bi bili nekakšno nadomestilo slovenski šoli, ki so jo fašistične oblasti zadušile.

Smo seveda v dobi avantgarde, v dobi konstruktivizma. Bambič se srečа s Černigojem, ki je moral zapustiti konzervativno Ljubljano in se vrniti v rojstni kraj. Smo v dobi, ko je fašizem sklenil povsem zatreti vse, kar je bilo našega in ko je pri Sv. Ivanu karabinjerski marešalo dal zapreti razstavo, ki so jo pripravili Sirk, Gorše, Sešek in seveda Bambič, razstavo za katero so imeli od kompetentnih oblasti dovoljenje.

Končno sta na razstavi še dva panoja: na enem so zadnje risbe, ki jih je Bambič napravil 1927. leta, preden se je moral izseliti, na drugem, zadnjem, pa vidimo prva dela, ki jih je mojster napravil že v Ljubljani.

Kot smo že rekli, je mojster na odprtju razstave vodil pozorno občinstvo od panoja do panoja, celo od slike do slike, s tem pa tudi od leta do leta one naše tako mračne zgodovinske dobe, ki je zapustila tako hude posledice, da jih naša nacionalna skupnost še danes čuti. Ta sprehod po Bambičevih prvih ustvarjalnih letih je zaključila pianistka Vilma Padovan, ki je hvaležnemu občinstvu nanizala nekaj del iz bogate Ravelove in Gershwinove zakladnice. (Fre)

Drevi v Čedadu

Otvoritev razstave umetniških tapiserij

V čedadski cerkvici Santa Maria di Corte bodo drevi odprli zanimivo razstavo tapiserij, ki jih je izdelala tkalnica na Ljesi po osnutkih desetih umetnikov iz Furlanije - Julijske krajine, Slovenije in Avstrije. Gre za vidne likovnike, ki so se že doslej angažirali v sodelovanju in zbliževanju kultur na tromeji in ki s svojo prisotnostjo v Čedadu dajejo nov impulz in novo vsebino sodelovanju. Svoje tapiserije bodo razstavljali Bernik, Ceschia, Ciuha, Hoke, Jemec, Adrijana Maraž, Oman, Palčič, Spacal in Zigaina.

Mimo umetniške in kulturne vrednosti pa ima razstava tudi poseben politični pomen, saj krepi vlogo Benečije in Slovencev videmske pokrajine kot aktivnega posrednika, zbliževalca in povezovalca kulturnih tokov in likovne govorice, ki se oblikujejo v treh sosednjih deželah. Obenem pa je razstava tudi odraz simbioze med umetnostjo in obrtniško spretnostjo, saj so ravno tkalje s svojo ročno spretnostjo, s svojim poznavanjem in s svojo izbiro volne in barvnih odtenkov vdihnile posebno življenje in poseben čar osnutkom, ki so jih izdelali umetniki.

Razstavo tapiserij, ki jo bodo odprli drevi ob 18. uri v čedadski cerkvici, sta priredili občina Grmek in Letoviščarska ustanova Čedada in Nadiških dolin. (vt)

(Na sliki tapiserija Adrijane Maraž)

V oceno smo prejeli

Mohorjev koledar za leto 1985 s knjižno zbirko;

revijo Pastirček št. 3;

revijo Galeb št. 4;

drugi zvezek revije Qualestoria, ki ga izdaja Inštitut za preučevanje delavskega in odporniškega gibanja v F-JK;

koroško revijo Mladje št. 55.

beseda o stiski — Piše Alenka Rebula Tuta

Otrok žaluje

Tudi tokrat se navezujem na problem, ki sem ga načela že prejšnji teden. Gre za otrokovo doživljanje smrti kot ga v svoji knjigi »Il bambino e la morte« analizira G. Raimbault (La Nuova Italia). V drugem delu knjige se avtorica precej obširno ustavlja ob vprašanju, kako trok doživlja smrt očeta, matere, bratov in sester. Predvsem jo zanima, kako je mogoče otroku stati ob strani na najboljši način.

Doživeti, sprejeti, izživeti slovo

Otroku pomagamo pri njegovem žalovanju za ljubljeno osebo, najprej s tem, da mu omogočimo do kraja doživeti smrt, ki ga je prizadela: torej ne govorimo, da je »mama odšla« in ne zavijamo krutega dejstva v mehke ovoje. Otrok po naravi najbolje sprejema resnico, ker je ta tudi najbolj jasna: mama je umrla, ne more se vrniti, ni je mogoče priklicati nazaj, smrt je torej nekaj neizpodbitnega. Otrok, ki mu natančno razložimo, kaj se pravi (fizično) umreti, bo dojel, da gre za zelo žalostno, a gotovo dejstvo: treba se je naučiti živeti brez mame. Doživeti mora, da je dokončno brez matere in da ni nobenega upanja, da bi jo priklical nazaj, do kraja se mora izjokati in izžeti vso bolečino. Če smo z vso ljubeznijo otroku ob strani ves čas tega hudega žalovanja, lahko res upamo, da bo počasi bolečina uplahnila in da se bo otrok nazadnje spet odprl (čeprav počasi in težko) življenju. Otrok, ki mu ne pustimo videti umrle matere, očeta, brata, ki ne sme na pogreb, trpi veliko bolj od otroka, ki spremlja vse dogajanje. Pomislimo le, kako bi se mi počutili, če bi nam nadvse ljubljena oseba umrla, pa bi ne mogli zvedeti natančno ne kje, ne kdaj, ne zakaj, in je tudi ne bi mogli zadnjič videti in spremiti na zadnji poti. Ali ni to veliko hujše, ali nas ne pusti bolj oropane kot pa še tako pretresljiv pogreb? Zato ne trgajmo otrok od najdražjih, dajmo jim možnost, da se poslovijo, ne bojmo se otroškega trpljenja. Resnica je namreč v tem, da odrasli nočemo videti, kako otrok trpi. Torej zapremo otroka v hišo, ker se bojimo, kaj bi se dogajalo na pogrebu. Ne pomislimo, da otrok v sebi tako glasno joče in tako trpi, da je bolje, da to »vrže ven«, pokaže, deli z nami. Ne, želimo otrokovo tišino. Z izgovorom, da je tako bolje zanj.

V veliki večini primerov odrasli torej otroka ne sprejmejo med ostale odrasle, ki žalujejo, z njim ne govorijo o tem, kako hudo je izgubiti mamo, bratca, očka, ne pokažejo pred njim, da jim je hudo, ne govorijo o smrti. Spustijo zastor in otroka preplavi grozljiva tišina: z rano v sebi, poln grozečih vprašanj, otrpel od hrepenenja po izgubljeni osebi mora obmolkniti in živeti naprej svoje »nedolžno otroško življenje«. Otrok torej svoje žalosti ne more izživeti, ne more si dati duška, sprostiti môre v sebi, torej se tudi ne more te žalosti rešiti. Žalost je čustvo, ki se mora sprostiti in izčrpati: če jo dušimo, ne more miniti. Zato toliko otrok, ki niso mogli preboleti take smrti, začne (tudi šele čez mesec, lahko celo čez leta) kazati čudne simptome: postanejo skrajno napadalni ali odsotni, se poškodujejo ali nevarno zbolijo, popolnoma popustijo v šoli, začenjajo spletati čudne stavke. Pri zelo majhnih se lahko zgodi, da vztrajajo pri tem, da se bo mama vrnila ali da je bratec na počitnicah. Z vsemi močmi se upirajo dejstvu, da so te osebe izgubili. Tako se odraslim zgodi, da se znajdejo pred izredno zamotanimi problemi. Otroka je potlačena žalost notranje izkrivila, vrgla iz ravnovesja, pregazila in otrok svojega notranjega obupa ne obvlada več ter vsepovsod popušča. Žalost, ki jo otrok izpove in izjoče v rokah osebe, ki ga ima rada in ki to vzdrži, otroka ne bo razdejala, obratno. Dokazala bo otroku, da tudi v najhujših trenutkih ni sam in da je mogoče za nekom žalovati trdno privezani na nekoga drugega, ki nas ljubi. Otroku pomagamo, da da duška svoji žalosti, svojemu strahu pred smrtjo, svojim občutkom krivde (da z umrlo osebo ni bil dovolj dober)... S tem ga počasi peljemo ven iz teme. Ko bo otrok sposoben govoriti o pokojniku kot o ljubečem spominu, ko bo sposoben mirno govoriti o tem, kako je bilo, bomo vedeli, da je žalovanje mimo. Če smo bili ves čas otroku ob strani, bomo tudi začutili, kako postaja spet pripravljen za veselje — kot bolnik po dolgem okrevanju.

Jasno je seveda (to avtorica poudarja), da morajo imeti starši izredno ravnovesje, če naj bodo otroku ob strani na pravi način. Težave so na dlani: mož, ki se znajde brez žene, je sam tako prizadet, da težko misli na svojega otroka, ki je ostal brez matere. Isto velja za ženo, ki izgubi moža ali enega izmed otrok. Zmeraj tvegamo, da bo za nekaj časa mrtva oseba za nas bolj važna kot vsi, ki so ostali živi. Mislimo predvsem nanjo in družinski člani so nam daleč kot nam je daleč življenje in vse živo. Morda je prav, da se zavemo svoje ranljivosti in da ne pustimo, da bi nam žalost popolnoma zavladala: zato iščemo pomoč, če čutimo, da sami ne moremo več nositi bremena. Rado se namreč zgodi, da otrok, ki je izgubil že očeta, mater, brata ali sestro, »izgubi« tudi te, ki so še živi, pa so s srcem pri umrli osebi. Nemalo otrok pride potem do zaključka, da je treba umreti, če naj ga imajo spet tako radi kot prej, preden je umrl brat... in temu primerno tudi ravnajo, obupujejo, obolevajo itd.

Žalovati z otrokom ob strani res ni lahko: treba je najti ravnovesje med izražanjem pristne žalosti in med bojem s to žalostjo, da nas ne premaga. Če kdaj, potem so nam ljudje potrebni v takih trenutkih.

Otrok ne zahteva nemogočih stvari: želi le biti soudeležen pri vsem, kar se v življenju dogaja. S tem, da ni izrinjen in prisiljen k molku, da dobi besedo resnice in tolažbe, se dejansko uči živeti, postaja močnejši in bolj sposoben za ljubezen do sebe in ljudi.

Istrska kultura v luči etnografskih raziskav

SLAVKO GABERC

Pod pokroviteljstvom Slovenskega etnološkega društva je v Portorožu 13. in 14. decembra potekal izredno zanimiv seminar na temo Zgodovinske vzporednice slovenske in hrvaške etnologije III. Seminarja sta se poleg slovenskih, hrvaških, italijanskih etnologov udeležila tudi romunski etnolog dr. Ion Vladutiu in dr. J. Drljača iz Beograda. Med predavanji, ki so bila na visoki znanstveni ravni velja omeniti referat Beote Gotthardi - Pavlovsky (Zaščita etnoloških spomenikov v urbanističnih sklopih Istre), referat Iona Vladutiua (Etnografske raziskave o Istroromunih) in referat Jelke Radauš - Ribarić (Pregled istrskih ljudskih noš). Zanimiva so bila tudi predavanja Salvatora Žitka, Alenke Simikič, Anite Forlani in Josipa Miličevića, ki so v svojih referatih podali splošen pregled etnične, socialne, jezikovne, gospodarske in kulturne podobe Istre skozi zgodovino.

Pregled etnografskih raziskav Odseka za etnografijo Narodne in študijske knjižnice v Trstu je podal Milan Pahor in opozoril na pomen tovrstnih raziskav za ohranjanje samobitnosti Slovencev v zamejstvu. Posebna zanimivost tega srečanja etnologov, sta bila dva etnomuzikološka prispevka Daria Marušića in Roberta Starca, ki sta prisotne udeležence seminarja opozorila na značilnosti in pomen istrske ljudske glasbe. Seminar so zaključili s tremi etnološkimi filmi. Avtorja prvega filma Olga Supek - Zupan in Ivan Lozica (Zavod za istraživanje folklora, Zagreb) sta prikazala pustovanje v hrvaški Istri, medtem ko je Jurij Fikfak (Inštitut za slovensko narodopisje pri SAZU, Ljubljana) prikazal pustovanje v slovenski Istri. S temi dvemi, filmi smo končno dobili dolgo pričakovani filmski zapis pustovanja v slovenski (škoromati) in hrvaški (zvončari) Istri. Avtorji tretjega filma (Naško Križnar, Zvona Ciglič, Zora Žagar) so predstavili zanimiv etnološki film o Izoli, ki prikazuje življenje v starem mestnem jedru in njegovo socialno problematiko, skratka, življenje mesta v katerem še ni doseženo ravnovesje med starim in novim, oziroma med načrtovanimi in realiziranimi cilji. Seminar je obogatil večer istrske glasbe v izvedbi skupine Istranova, Robert Starec pa je z magnetofonskimi posnetki predstavil novo ploščo glasbe Italijanov v Istri. Udeleženci tega zelo uspešnega seminarja so bili enotnega mnenja, da so etnografske raziskave Istre v zadnjih letih v kvalitetnem vzponu. Potrebno pa bo še bolj poglobljeno sodelovanje s hrvaškimi in italijanskimi kolegi. To potrebo potrjuje večkrat izražena misel, da Istre ne moremo gledati (obravnavati) samo skozi prizmo državnih ali republiških mej saj je to enotna zgodovinska pokrajina, ki s svojimi specifičnostmi združuje Slovence, Hrvate, Italijane, Istroromune in vse druge priseljene narode in narodnosti, ki vidijo svoj nadaljnji obstoj v politiki medsebojnega sožitja in enakopravnosti.

Za naše razmere to pomeni, da bomo za vzdrževanje najnujnejše literature morali vsako leto plačevati čedalje več deviz, ki pa bodo kot lahko pričakujemo iz dosedanjih izkušenj, tudi vse dražje. Morali bomo razvijati svoje kapacitete in sposobnost, da spremljamo razvoj v svetu ter se ažurno vključujemo v izmenjavo informacij s pomočjo novih tehnologij. Posebnega pomena bo medrepubliško načrtno sodelovanje. Za to sodelovanje in za razvoj sistema znanstvenega informiranja je ključnega pomena vzpostavitev javnega omrežja za prenos podatkov. Slovenija bo to omrežje postavila še v tem srednjeročnem obdobju, ostala Jugoslavija pa verjetno šele do leta 1990. Vzdrževanje stika s svetom na vseh področjih znanstvenega informiranja je prioritetna naloga na tem področju. Pomen tega stika bo vedno večji, saj so znanstvene informacije in strokovna literatura eden redkih elementov, potrebnih za vse kategorije raziskovalnega dela. Poleg zagotovitve dotoka informacij in literature bo treba kar najbolj razvijati lastne zbirke podatkov, pomembnih za razvoj znanosti in tehnologije. Zaključimo naj z ugotovitvijo, da morajo za zbirke podatkov (pomembnih za razvoj znanosti in tehnologije) skrbeti vse informacijske enote, da pridobljene podatke (novo znanje), pomembno za Slovenijo in Jugoslavijo, ustrezno dokumentirajo ter takoj dajo na voljo širšemu krogu uporabnikov. Področja oziroma osnovne aktivnosti informacijskih enot naj bodo vsebinsko zaokrožena po principih družbene delitve dela, ter po istih načelih povezana z bazami podatkov v Jugoslaviji in s tujimi bazami podatkov.

S ciljem za racionalnejšo izrabo nabavljene literature in uspešnega kreiranja lastnih zbirk podatkov je potrebno mnogo bolj stimulirati in poglobiti sodelovanje med republikami in pokrajinami.

MISH MASH
TRST — Ul. G. Gallina 5
Tel. 741-949
vam nudi najnovejše modele za silvestrovanje
Nadaljuje se
POSEBNA PRODAJA po
ZNIŽANIH CENAH
vse moške konfekcije
Obv. občini 21.11.1984

dragocena darila v trajen spomin
draguljarna Malalan ure zlato popravila
Narodna ulica 28 - OPČINE - telefon: 211465

Košarka: sinoči v 14. kolu prvenstva A-2 lige

Dragocena zmaga Goričanov

A. Eagle — Segafredo 89:90 (43:46)

SEGAFREDO Gorica: Bon 2, King 18, Ardessi 19, Mayfield 32, Bullara, Sfiligoi 9, Biaggi 10, Nobile, Borsi, Zulini.

RIETI — Goriški Segafredo je v Rietiju osvojil predragoceno zmago in to po zaslugi vse ekipe, ki se je požrtvovalno borila. Še posebno pa se je izkazal Američan Mayfield. Ob koncu tekme je prišlo d ospora, ker naj bi sodnika gostiteljem napačno »tolmačila« met od 2 ali 3 točk.

OSTALI IZIDI 14. KOLA

Sylverstone - Spondilatte 97:77; Reyer - Master V 73:72; Mister Day - Latini 62:85; Fermi - Succhi 105:103; Benetton - Viola 104:95; Cida - OTC 89:90; Landsystem - Pepper 87:77.

LESTVICA: Sylverstone Brescia in OTC Livorno 20; Segafredo Gorica, Viola Reggio Calabria in Reyer Benetke 18; Benetton Treviso in Latini Forlì 16 itd.

Goriški Segafredo bo v prihodnjem kolu (23. 12.) igral doma proti moštvu Landsystem iz Brindisija.

Košarka: sinoči v A-1 ligi

Derbi kola Simacu

Po velikem slavju tržaškega Stefanela v sredo v Caserti so sinoči igrali ostala srečanja 14. kola košarkarskega prvenstva A-1 lige. Derbi kola je bil v Rimu, kjer je milanski Simac po enem podaljšku premagal domače moštvo Bancorome. Sicer pa je prišlo tudi v tem kolu do nekaterih presenečenj. Tako je Scavolini nepričakovano zmagal v Livornu proti Peroniju, Marr pa je v Riminiju kar nadigral državne prvake Granarola. Videmski Australian je zopet izgubil in njegov položaj na lestvici je že skoraj brezupen.

IZIDI 14. KOLA: Indesit - Stefanel 92:96; Peroni - Scavolini 87:90; Ciaocrem - Honky 113:84; Australian - Jolly 92:96; Yoga - Berloni 84:89; Marr - Granarolo 82:66; Bancoroma - Simac 98:108; Cantine Riunite - Mulat 97:90.

LESTVICA: Bancoroma Rim 22; Berloni Turin 20; Simac Milan, Cantine Riunite Reggio Emilia in Ciaocrem Varese 18; Mulat Neapelj in Jollycolombani Cantù 16; Indesit Caserta, Granarolo Bologna, Peroni Livorno in Marr Rimini 14; Stefanel Trst in Scavolini Pesaro 12; Australian Videm in Yoga Bologna 6; Honky Fabriano 4.

V prihodnjem kolu (23. 11.) bo Stefanel doma igral proti moštvu Ciaocrem iz Vareseja.

George Bisacca ni več trener Scavolinija

PESARO — George Bisacca ni več trener italijanskega košarkarskega prvoligaša Scavolinija iz Pesara. Moštvo bo doslej vodil Giancarlo Sacco, ki je bil že pomožni trener Don Caseya in nato samega Bisacce.

kratke vesti - kratke vesti

Zico ne bo igral do konca februarja

RIO DE JANEIRO — Zdravnik nogometnega kluba Flamenga Giuseppe Taranto je izjavil, da Zico nujno potrebuje zdravniško nego in da ne bo mogel igrati do konca februarja.

Zico je dopotoval v Brazilijo v nedeljo in po opravljenem zdravniškem pregledu je dejal, da je zelo potrt, da ne bo mogel igrati toliko časa, vendar da se bo tokrat držal zdravnikovih navodil. Že v lanski sezoni se je namreč zaradi »prenaglenosti« bridko uštel.

Kempes pri Alicanteju

ALICANTE — 30-letni argentinski nogometaš Mario Kempes, bivši član Valencie, bo zamenjal pri Alicanteju peruanskega nogometaša Joseja Velazqueza, ki je doslej razočaral.

V Rimu, 13. oktobra velika nagrada Evrope

PARIZ — Mednarodna avtomobilska zveza je sporočila, da bo Velika nagrada Evrope v formuli 1 v Rimu 13. oktobra 1985, VN Dallasa so ukinili in vse kaže, da tudi VN Monaka ne bo.

Rally Monte Carlo

PARIZ — Mednarodni avtomobilski rally Monte Carlo bo na sporedu od 26. januarja do 2. februarja 1985. Tako se je srečno končal dolgi spor glede regularnega poteka te najbolj priljubljene rally dirke na svetu.

Barry McGuigan ostal prvak

BELFAST — Severnoirski boksar Barry McGuigan je ohranil naslov evropskega prvaka v peresni kategoriji, s tem da je s k.o. v četrtem krogu premagal Angleža Clydeja Ruana.

Dvoboj je veljal tudi za britanski naslov.

Deželni občni zbor športnih zdravnikov

TRST — Pod predsedstvom deželnega delegata CONI Lorenza Civellija je bil v Trstu občni zbor športnih zdravnikov, na katerem so soglasno potrdili za predsednika dr. Antonia Nuciarija.

V kraju Santa Caterina Valfurva

Danes ženski smuk za SP

SANTA CATERINA VALFURVA (Sondrio) — Švicarka Michela Figgini je dosegla najboljši čas v poskusni vožnji za današnji smuk za svetovni pokal, ki bo v italijanskem kraju Santa Caterina Valfurva. Prehitela je svojo rojakinjo Ehratovo in Zahodno Nemko Kiehlovo, ki sta obe dosegli enak čas.

Najboljša od Italijank je bila Delago. Zaradi pravega meteža so tekmovalke opravile dve poskusni vožnji in najboljše čase so dosegle včeraj zjutraj, ko je bilo vreme znatno boljše.

Vrstni red poskusne vožnje

1. Figini (Švi.) 1'25''94; 2. Ehrat (Švi.) in Kiehl (ZRN) 1'26''28; 4. Graham (Kan.) 1'26''30; 5. Winkler (Av.) 1'27''55.

Slaloma za FIS točke

BOCEN — Danes in jutri bosta slaloma za FIS točke v Val Badii, na katerem bodo nastopili skoraj vsi najboljši italijanski smučarji, Bojan Križaj, Paul Frommelt in nekateri drugi znani tekmovalci.

Po teh tekmah se bodo smučarji udeležili božičnega paralelnega slaloma, ki bo na »hribčku« San Siro na umetnem snegu.

Trofeja »Val di sole«

TRENTO — Skoraj 200 tekmovalcev se bo od danes udeležilo mednarodnega smučarskega tekmovanja v nordijskih disciplinah v kraju Malè.

Italijani bodo nastopili s svojo najboljšo postavo.

snežne razmere

Smučarske naprave bodo obratovale od jutri dalje. Forni di Sopra 10 - 50 cm; Ravascletto 10 - 60; Piancavallo 10 - 70; Nevejsko sedlo 70 - 160; Cortina d'Ampezzo 10 - 70; Marmolada 30 - 150; Sappada 10 - 55; Sesto-Val Pusteria 20 - 80; Madonna di Campiglio 60 - 160.

S slovenskega derbija na Proseku

Slovenski derbi 3. nogometne amaterske lige na Proseku med domačim Primorjem in trebenskim Primorcem se je končal pri neodločenem izidu 1:1. Že v nedeljo pa čaka Primorca nov derbi, tokrat s Krasom. Na sliki: posnetek z nedeljskega srečanja na Proseku

Priprave na Trnovski maraton

V Idriji so se sestali člani organizacijskega komiteja Trnovskega smučarskega maratona, ki mu predseduje Pavel Troha, poznani politični in športni delavec iz Idrije in se dogovorili za potek priprav na organizacijo jubilejnega, že 10. Trnovskega maratona, ki bo 10. februarja prihodnje leto v Črnem vrhu nad Idrijo v počastitev 40. obletnice osvoboditve.

Organizacijski komite je oblikoval razpisne pogoje in program 10. Trnovskega maratona, ki obsega: maraton - smučarski tek na 42 km, mali maraton - smučarski tek na 21 km, smučarski tek SLO na 10 km za pripadnike JLA in milice ter pionirski smučarski tek na 5 km.

Za udeležence, ki se bodo udeležili vseh desetih Trnovskih maratonov — po devetih maratonih je teh okrog 100 — bodo organizatorji pripravili posebne jubilejne značke. Z dobro pripravo in organizacijo prireditve, ki bo ob jubileju še posebno svečana, želijo na smučine Trnovskega maratona privabiti čim več ljubiteljev smučarskega teka iz Slovenije, Hrvatske in zamejske Slovence iz Italije in Avstrije.

SILVO KOVAČ

naše odbojkarske ekipe v raznih prvenstvih

NA TRŽAŠKEM

V 11. kolu prvenstva dečkov ni prišlo do presenečenj. Slovenski šesterki sta še povečali dosedanji, že dober izkupiček. Sloga je s težavo odpravila VIS, Bor pa je ekipi Nuova Pallavolo prepustil niz. Po pričakovanjih je Inter 1904 premagal skromni Rozzol, da na lestvici ni prišlo niti do minimalnih sprememb. Glede na to, da mora Inter zaigrati še zaostalo tekmo iz 1. kola (!) z VIS bo padla končna odločitev o drugem mestu jutri, ko se na stadionu »1. maj« srečata Bor in Prevenire.

Pri deklicah je Sokol zapravil 3. mesto na račun OMA Linea Vogue, ki jo je premagala v neposrednem dvoboju. Friulexport je še naprej prvi brez enakovredne konkurence, za razred zaostaja Breg, vsi ostali pa veliko več.

DEČKI

IZIDI 11. KOLA: Sloga - VIS 3:2; Prevenire - Volley Club 3:0; Nuova Pallavolo - Bor 1:3; Inter 1904 - Rozzol 3:0.

LESTVICA: Inter 1904, Bor in Prevenire 18; Sloga 16; VIS 8; NPT 6; Rozzol 2; Volley Club 0.

PRIHODNJE KOLO: Inter - NPT, Bor - Prevenire; Volley Club - Sloga; Rozzol - VIS.

DEKLICE

Breg — CGSS 3:0 (15:2, 15:2, 16:14)

TRAJANJE SETOV: 9 min., 9 min., 18 minut.

BREG: Elizabet in Elena Žerjal, Malmenvall, Možina, C. in K. Velikonja, Komar, Zobec, Tavčar, Maranzina.

Brežanke so gladko premagale skromne vrstnice iz Trsta, ki so jim več težav povzročile le v tretjem setu, ko so povedle s 14:7, vendar jim je za delni uspeh zmanjkalo moči pa tudi domačinke so takrat igrale mnogo bolj zbrano. (R. Gruden)

Friulexport — CUS 3:0 (15:6, 15:0, 5:4)

FRIULEXPORT: Pertot, Foraus, Ušaj, Umek, Ukmar, Žerjal, Venier in Garbini.

S sinočnjo zmago nad CUS si je združena mladinska ekipa Friulexport že dve koli pred koncem matematično zagotovila naslov pokrajinskega prvaka, o čemer sicer ni bilo nobenega dvoma že pred samim pričetkom tekmovanja, saj je znano, da sestavljajo igralke Bora, Brega, Sokola in Kontovela v tržaški pokrajini res nepremagljivo šesterko, ki od svoje ustanovitve doslej v mladinski konkurenci v Trstu še ni izgubila niti seta.

IZIDI 11. IN 12. KOLA: OMA Linea Vogue - Sokol 3:1; CUS - Virtus 3:1; S. Sergio - Friulexport 0:3; Breg - S. Sergio 3:0; Friulexport - CUS 3:0.

LESTVICA: Friulexport 20; Breg 16; OMA Linea Vogue 12; Sokol 10; Virtus in CUS 6; S. Sergio—2 (G.F.)

NA GORIŠKEM

Slovenska moštva igrajo pred novoletno prekinitvijo s spremenljivo srečo. Pri dečkih je Naš prapor doživel dva poraza, v 1. moški diviziji je Olympia osvojila prvi derbi s Sočo, Val je zmagal v Ronkah, šesterka Sovodenj pa se bo, kot kaže, odpovedala tekmovanju.

Prav v zvezi z dejavnostjo v Sovodnjah (moško in žensko) smo se povezali z Marjanom Tomšičem, ki je povedal naslednje: »Najprej smo se odpovedali prvenstvu deklic, saj nimamo dovolj deklet, tekmovanje pa je dolgo in zahtevno za naše društvo. Naše igralke namreč že nastopajo v D ligi in interligi, udeležili pa se bomo tudi prvenstva »under 15«. Glede moške šesterke treba reči, da so jo zapustili nekateri standardni igralci, kar nas je spravilo v težave. Ostali so namreč le začetniki... Končna odločitev bo padla čez nekaj dni, ko se bomo temeljito pogovorili.«

1. MOŠKA DIVIZIJA

Soča — Olympia 2:3

OLYMPIA: Maraž, Spacapan, Cotič, Devetak, Kosič, Bello, Ciglič, Terčič, Maraž.

SOČA: Malič, Černic, Fajt, Sirk, Gergolet, Fajt, Giantin, Ferfolja in Kovic.

Prvi slovenski derbi je osvojila Olympia. Tekma je bila vseskozi izenačena in zanimiva. Obe šesterki pa sta pokazali, da sodita med boljše ekipe prvenstva, torej upravičeno merita na višja mesta skupne lestvice.

IZIDI 1. KOLA: Torriana - Mossa 1:3; Soča - Olympia 2:3; ACLI Ronchi - Val 1:3; Sovodnje - Libertas 0:3 (b.b.)

PRIHODNJE KOLO: Olympia - A CLI; Val - Sovodnje; ARCI - Libertas; Lucinico - Grado; Mossa - Soča (22. 12. ob 18.00 v Ločniku), Krmin - Torriana.

DEČKI

Naš prapor — Lucinico 0:3 (11:15, 4:15, 9:15)

Tudi v drugem nastopu so igralci Našega prapora doživeli gladek poraz, a so kljub temu v določenih trenutkih pokazali lep napredek.

OSTALA IZIDA: Lucinico - Turriaco 3:0; Italcantieri - ACLI Ronchi 3:2.

LESTVICA: Italcantieri in Lucinico 4; ACLI in Torriana 2; Naš prapor, Volley Ball Krmin, Libertas GO in Turriaco 0. (Turriaco, Torriana, Libertas in Volley Club Krmin tekmo manj).

PRIHODNJE KOLO: Libertas - Torriana; Naš prapor - Turriaco; ACLI - Krmin; Lucinico - Italcantieri. (lk)

Dokaj nagel vzpon koprskega nogometa

Še pred tremi sezonami so se Koprčani krčevito bojevali za obstanek v ligi, letos so jesenski republiški prvaki. Odkod ta nagel vzpon nogometa v Kopru, smo povprašali predsednika kluba Karla Emeršiča.

»To je rezultat trdega dela in tesnega sodelovanja vseh činiteljev, to je igralcev, trenerja, uprave, občinstva in tudi družbenopolitičnih organizacij.«

»Prvo mesto bo težko zadržati in če ga boste, bodo nastopile nove skrbi — druga liga?«

»Niti malo nismo preobremenjeni s tem, da bi morali na silo osvojiti končni naslov. Glavni kandidat je še zmeraj Slovan in prav srečanje z njim v Kopru v prvem kolu spomladanskega prvenstva utegne biti odločilno. Naš cilj je dobro igrati in se uvrstiti med prva štiri moštva. Če pa že bomo zmagovalci, potem naša usoda ni več odvisna od nas.«

»Za športne potrebe pa je finančno stanje kar zadovoljivo?«

»Menim, da ne velja samo za nas, ampak tudi za druga društva, da se je treba opreti na lastne sile.«.

»Mnogi govorijo in pišejo o južnoameriškem vzdušju na igrišču in zunaj njega?«

»Res je, navijači so naš dvanajsti igralec. Na igrišču se zbere tudi po dva tisoč gledalcev, to je več kakor na vseh ostalih tekmah slovenske lige skupaj. Navijanje med tekmo in slavje po dobljenem srečanju je stvar, ki bi nam jo lahko zavidalo marsikatero naše nogometno središče.«

»To pa pomeni tudi obveznost?«

»Vsekakor. Zdaj pripravljamo dva pomembna koraka v tej smeri: ustanovitev društva prijateljev Kopra in zgraditev montažne tribune za okrog tisoč gledalcev.«

»Kako je z odnosi z drugimi klubi?«

»V preteklosti je bilo nekaj sporov, ki pa jih je treba kar najhitreje pozabiti. Želimo si tesno sodelovati z Izolo pa tudi z drugimi klubi na obali, saj gre za skupni interes napredka nogometa v regiji.«

»Kako se boste pripravili na spomladansko sezono.«

»Priprave v telovadnici se bodo začele 15. januarja, februarja bomo delali na igrišču, vmes pa načrtujemo tudi priprave zunaj Kopra. Odigrali bomo tudi vrsto prijateljskih srečanj, predvsem s prvoligaši in drugoligaši, ki se bodo v teh krajih pripravljali na začetek prvenstva. Glede igralskega kadra nimamo problemov, saj se bosta te dni vrnila iz JLA Matkovič in Badžim, na vrata prvega moštva pa trka tudi več talentiranih mladincev.

»Kako sodelujete z zamejstvom?«

»Zdaj se dogovarjamo s Triestino za novo tekmo in da bi postala naša srečanja tradicionalna. Prav tako smo povezani s slovenskimi klubi v zamejstvu, srečanja pa načrtujemo sproti. Poprečno igramo pet tekem letno.« (L.O.)

VSA OPREMA ZA SMUČANJE
IZREDNE CENE & KAKOVOST
SPORT PRIX
VELEBLAGOVNICA ZA ŠPORT
FERNETIČI 24
Vošči vesel božič

Polet - Bor Radenska v košarkarskem promocijskem prvenstvu

Spet derbi, tokrat v Repnu

Bor Radenska je po nedeljski zmagi s Kontovelom Electronic Shop ohranila 2. mesto na lestvici, ki ga deli z Alabardo in Scogliettom. V vrhu je še vedno sama Barcolana, ki se je morala proti Poletu pošteno naprezati, zato da je lahko prepričljivo zmagala. Kot smo že poročali, je bilo nedeljsko srečanje med Borom Radensko in Kontovelom Electronic Shop precej dopadljivo, tako da je dokaj številna publika lahko prišla na svoj račun.

Kolo pred novoletno prekinitvijo je stanje naših ekip sledeče: Radenska je kot že povedano druga oziroma tretja na lestvici s 14 točkami, kar je daleč najboljša uvrstitev Borovega moštva v zadnjih štirih sezonah. Kontovel Electronic Shop je na 9. mestu s tremi zmagami in šestimi točkami. Glede na svoj igralski kader bi Kontovelci lahko dosegli mnogo boljšo uvrstitev in pričakovati je, da bodo v prihodnjih tekmah popravili svoj položaj na lestvici. Openski Polet je trenutno na predpredzadnjem mestu razpredelnice z dvema točkama. Oranžni so svojo edino zmago izbojevali proti zadnjeuvrščenemu miljskemu Interju. Glede na cilje, ki so si jih zastavili ter razmere, v katerih vadijo, pa lahko enačimo sedanje stanje Poletove ekipe s slednjim uspehom.

V prihodnjem kolu bodo košarkarji Kotovela Electronic Shopa nastopili na domačih tleh proti »muhastemu« moštvu Santosa. Jasno je, da morajo Kontovelci to priložnost izkoristiti, sicer bi njihovo stanje postalo kar zaskrbljujoče. V Repnu pa bo spet na sporedu derbi, tokrat med Poletom in Radensko. Košarkarji Bora so v tem srečanju favoriti. Polet pa bo nedvomno skušal borovcem prekrižati račune.

(Cancia)

Dom proti Arditi

Domovci bodo jutri odigrali zadnje srečanje v letošnjem letu, saj bodo prihodnje kolo odigrali šele petega januarja. Tokrat se bodo spoprijeli na domačih tleh s solidno ekipo Ardite. Ta ekipa ima na skupni lestvici le dve točki (domovci jih imajo šest), toda zadnjih dveh kol ni odigrala zaradi nerazpoložljivosti dveh močnih igralcev (nastopila sta za italijansko kadetsko reprezentanco). Domovci hočejo pospraviti novi par točk, potem ko so v prejšnjem kolu nezasluženo izgubili proti vodilni Itali. Trenutno so »belo-rdeči« v dokaj solidni formi, zato je jutrišnja tekma gotovo dobra prilika za ponovno zmago. Drevi pa bodo domovci s pričetkom ob 21. uri odigrali v telovadnici Kulturnega doma trening tekmo z Idrijo. (M. Čubej)

Jadran jutri ob 21. proti San Donaju

Jadranovi košarkarji bodo jutri igrali zadnjo prvenstveno tekmo letos proti moštvu San Donà. Srečanje bo ob 21. uri v tržaški športni palači. Na sliki: Klavdij Starc med prodorom na koš med srečanjem Servolana Leasest - Jadran

Jutri srečanje pobratenih društev

Košarkarji Slovana pri Boru

V soboto bo v Borovem športnem centru na stadionu 1. maj tradicionalno srečanje med košarkarskimi moštvi pobratenih društev Bora in Slovana iz Ljubljane. Med sabo se bodo pomerile mladinske ekipe obeh društev, na sporedu pa bo tudi tekma med veterani obeh klubov. Decembrsko srečanje med košarkarji obeh društev je že nekaj časa postalo prava tradicija ter ena izmed točk sodelovanja med Borom in Slovanom. Naši tekmovalci bodo Ljubljančane obiskali spomladi, ko se bodo udeležili Lokarjevega memoriala za kadetska moštva. Poleg tega se bodo nekateri boljši Borovi posamezniki (letniki 1970, 1971 ter 1972) priključili svojim ljubljanskim vrstnikom na Slovenskem košarkarskem taboru, ki bo predvidoma avgusta meseca v Ljubljani.

Spored tekem med Borom in Slovanom, ki bodo v soboto 22. t.m. na stadionu 1. maj je naslednji: ob 13. uri Bor - Slovan (letnik 1972 - velika dvorana); 14.15 Bor - Slovan (letniki 1971 - velika dvorana); 15.30 Jadran - Farco - Slovan (kadeti - velika dvorana); 15.00 Bor - Slovan (minibasket - mala dvorana); 15.00 Bor - Slovan (veterani - odkrito igrišče).

Cancia

KROS V GORICI

Najboljši tekmovalci iz Kobarida in Trsta

V Sovodnjah je goriško društvo »Gruppo Marciatori« pripravilo v nedeljo tekmovanje v krosu, ki se ga je udeležilo kakih 100 tekmovalcev z obeh strani meje. Zaradi slabega vremena in blatne proge je bilo tekmovanje izredno naporno in zahtevalo od prisotnih, da so premagali nemalo ovir. V raznih kategorijah pa so se najbolje odrezali tekmovalci iz Kobarida in Trsta.

Zmagovalci v raznih starostnih skupinah so: Stojan Melinc (Kobarid), Zdenko Berginc (Kobarid), Milan Vidmar (Domžale), Fabio Calligaris (Trst), Virgilio Zecchini (Trst) in Silva Barbo (Trst).

mladinski nogomet

NA GORIŠKEM

NARAŠČAJNIKI

V 11. kolu prvenstva naraščajnikov na Goriškem moramo zabeležiti ponoven neuspeh sovodenjske vrste.

IZIDI 11. KOLA: Ronchi - Vermean 1:1; Mariano - San Lorenzo 2:0; Medea - San Marco 1:0; Corno - Italcantieri prek.; Cormonese - Staranzano prek.; Isonzo - Pieris 1:1; Sovodnje - Isonzo 2:4; Torriana - Gradese 1:9.

LESTVICA: San Marco in Mariano 17, Staranzano in Medea 15, Vermean 14, Gradese in Pieris 13, Corno 12, Cormonese, Torriana in Ronchi 11, Turriaco 10, S. Lorenzo 9, Isonzo in Italcantieri 2, Sovodnje 0.

mladinski nogometi - tedenski komentar

Prekiniti prvenstva v nižjih ligah

V prvenstvu naraščajnikov je bil v nedeljo na sporedu slovenski derbi med Zarjo in Vesno. Slavila je Zarja in to po splošnem mnenju zasluženo, saj so se Bazovci predstavili kot zrelejša ekipa. Trener Primožič je poslal na igrišče precej živahno ekipo. Po dolgem času je spet nastopil Zugna, kar se je takoj poznalo. Žal, je derbi nekoliko skvarilo dejstvo, da so se igralci med sabo neopravičljivo prerekali in suvali. Prišlo je do medsebojnih obračunavanj med slovenskimi in italijanskimi igralci, ki pozabljajo, da igrajo za slovenski klub. Dobro bi bilo, da bi se taki dogodki pri naših klubih preprečili.

Zanimiv dogodek minulega kola je bilo tudi sojenje med tekmo CGS - Breg. Sodnik je bil očitno pravi junak srečanja, saj je poleg dosojene 11-metrovke še izključil trenerja Vižintina, ki ga za »nemirnega trenerja« res ne poznamo. Žal je takih sodnikov na naših tekmah vse preveč, vsekakor je tako tudi v višjih ligah. Za ukrepe bi morala vsekakor poskrbeti federacija. Naj omenimo, da je vodilna in doslej še nepremagana Muggesana v nedeljo izgubila proti premočnemu San Luigiju v zelo zanimivi in borbeni tekmi. Obe ekipi sta kljub razmočenemu igrišču dokazali visoko tehnično in taktično znanje. Tekme prihodnjega kola: Zarja - Roianese, Opicina - Vesna, Breg - Campanelle.

Pri najmlajših so krasovci le delno izkoristili priložnost za priključitev k vrhu lestvice. »Rdeče - beli« so namreč v zelo težkih okoliščinah dobro igrali in tudi zasluženo iztržili točko vodilnemu Portualeju. Dokazali so, da so preboleli krizo po porazu s Triestino. Naslednja tekma z Opicino bo za mlade krasovce zelo važna, saj jim nudi možnost, da se iznebijo neposrednega tekmeca za drugo mesto na lestvici (Triestina nastopa namreč zunaj konkurence). Tekem v prvenstvih začetnikov, cicibanov in mlajših cicibanov niso odigrali zaradi slabih vremenskih razmer. Prvenstva v teh kategorijah so v teh mesecih čedalje bolj izpostavljena določbam federacije. Dobro bi bilo, da bi se ne igralo vsaj do februarja, ker je nesmiselno, da morajo mladi nogometaši zmrzovati po nepotrebnem, ko bi tako kratka prvenstva lahko enostavno prekinili. Vsekakor bodo začetniki v nedeljo igrali (Breg - Zaule in Primorje - Campi Elisi). Pri cicibanih bo na sporedu derbi med Primorjem in Bregom in ta tekma bo gotovo zelo zanimiva. V prvenstvu mlajših cicibanov pa bo Breg igral proti Interju San Sergio.

Miloš Tul

danes igra za vas

Dušan Košuta

Dušan Košuta, eden ustanoviteljev in dolgoletni predsednik ŠZ Bor, je bil med glavnimi protagonisti obnovitve telesnokulturne dejavnosti pri nas v petdesetih letih. Bil je tudi predsednik Koordinacijskega odbora Košir, predhodnika današnjega ZSŠDI in predsednik STEDO. S športom se je ukvarjal tudi aktivno. Preizkusil se je v številnih panogah, zlasti pa v atletiki in nogometu.

Prejšnji teden je Marko Čubej pravilno zadel osem rezultatov.

totocalcio

Ascoli - Milan	X 1
Atalanta - Torino	X 1
Avellino - Lazio	1
Como - Verona	X 2
Inter - Sampdoria	X
Juventus - Napoli	1
Roma - Cremonese	1
Udinese - Fiorentina	X 2
Arezzo - Bari	X
Bologna - Taranto	1
Cagliari - Padova	1
Barletta - Palermo	1 X 2
Foligno - Teramo	1 X 2

obvestila

ŠD MLADINA
obvešča, da se začasno prekine predsmučarska telovadba in se ponovno prične v torek, 7. januarja 1985, po običajnem urniku.

KOMISIJA ZA NAMIZNI TENIS PRI TO—ZSŠDI ZA GORIŠKO
priredi med božičnimi počitnicami tridnevni intenzivni tečaj v namiznem tenisu, ki bo v spodnjih prostorih ZSKD, Ulica Croce 3. Tečaj bo v naslednjih dneh: četrtek, 27. 12., od 16. do 19. ure; petek od 16. do 19. ure ter v soboto od 9. do 12.30.

Tečaj bodo vodili trije trenerji in se ga lahko udeležijo začetniki, kot izkušeni igralci. Kogar to zanima, naj se predstavi v športni opremi na vadbenem mestu.

ZSŠDI
obvešča, da bo danes, 21. t. m., ob 20. uri na sedežu ZSŠDI v Trstu seja odbojkarske komisije.

SMUČARSKI ODSEK ŠZ BREG
prireja smučarski tečaj, ki bo v Sappadi 13., 20. in 27. januarja ter 3. februarja prihodnjega leta. Štiri nedelje prevoza in tečaja stane 68 tisoč lir, samo prevoz 46 tisoč lir ter samo tečaj 24 tisoč lir. Vpisovanje je vsak delavnik na sedežu društva od 20. do 21. ure do vključno 28. t. m. Vabljeni!

KOŠARKARSKA KOMISIJA ZSŠDI
sporoča, da bo drugi pregledni trening naraščajnikov (letnik 1970) za reprezentanco ZSŠDI danes, 21. decembra, ob 19. uri na stadionu »1. maj«. Priporočamo točnost in zanesljivo udeležbo.

totip

1. —	prvi	X 1 2
	drugi	2 X 1
2. —	prvi	X 2
	drugi	2 X
3. —	prvi	1 X
	drugi	2 1
4. —	prvi	1 X 2
	drugi	2 1 X
5. —	prvi	1 X
	drugi	2 1
6. —	prvi	1 2
	drugi	X 1

iz planinskega sveta

Trekking SPDT v Himalaju

Kaže da se bodo sanje zamejskih planincev uresničile. Trekking pod Anapurnami v Himalaji, ki ga prireja SPDT ob svoji 80-letnici, je postal stvarnost. Na ta način je planinsko društvo iz Trsta v celoti izvedlo izredno zahteven program, ki si ga je zastavilo ob svojem visokem jubileju. Začelo se je z »odpravo« v Aosto julija, nato s slavnostno prireditvijo konec oktobra v Kulturnem domu v Trstu, kjer so med drugim predstavili dve knjigi, ki jih je založilo in izdalo društvo samo, sedaj pa se bodo še odpravili na pot himalajci. Zadnje dni marca prihodnjega leta se bodo namreč skupaj podali na pot člani alpinistične odprave na Južno Anapurno ter udeleženci trekkinga pod Anapurnami. Trekking bo trajal vsega skupaj 25 dni, stal pa bo dva milijona in pol lir. Zagotovo gre do sedaj na trekking deset zamejskih planincev, kar je zadostno število, da se akcija izvede. Vodstvo in vso organizacijo trekkinga je prevzel izkušen planinec in trekingaš dr. Ivan Simunič, ki je že bil v Himalaji, to pa je najboljše jamstvo za uspeh. Kogar bi še ta trekking zanimal, naj se osebno telefonsko obrne na dr. Simuniča (tel. 227372) ob jutranjih urah.

Smučarsko delovanje SPDT

SPDT prireja tudi letos smučarski tečaj za mlajše in starejše začetnike ter tečaj za tiste, ki že znajo smučati, pa bi radi le še nekoliko »opilili« svojo tehniko s pomočjo kvalificiranih učiteljev. Vpisovanje se je sicer že zaključilo, vendar pa je za tečaj, ki bo trajal štiri nedelje prihodnjega leta — 13., 20. in 27. januarja ter 4. februarja, še nekaj prostih mest. Vse informacije in vpisovanje pri odbornikih društva in odbornikih smučarskega odseka.

Po enotedenskem premoru se drevi na stadionu »1. maj« ob 20.30 nadaljuje predsmučarska telovadba in rekreacija za člane in prijatelje SPDT, ki jo vodi prof. Giani Furlanič.

Darilo ob novem letu

Ob novem letu lahko planincem in ljubiteljem narave svetujemo nakup planinskih knjig, ki jih ima na izbiro Tržaška knjigarna v Trstu, pa tudi Katoliška knjigarna v Gorici. Med domačimi in tujimi avtorji, med raznolikimi kvalitetnimi zbirkami, med izredno kvalitetnimi planinskimi knjigami (nekaj naslovov: Nejc Zaplotnik - »Pot«, Danilo Cedilnik - Den: »Sledovi ptic«, Reinhold Messner: »Na meji smrti«, itd) izrecno svetujemo nakup obeh knjig, ki jih je ob svoji 80-letnici izdalo in založilo SPDT: knjigo Dušana Jelinčiča: »Zgodovina SPDT Trst« in pa Rafka Dolharja »Vabilo v Julijce«. V zamejstvu se ne dogaja pogosto, da se izdajajo knjige s planinsko tematiko, zato sta ti dve knjigi še toliko bolj dobrodošli.

Izlet SPDT na Javornik

To nedeljo, 23. decembra, prireja planinsko društvo Idrija s sodelovanjem nekaterih krajevnih družbenopolitičnih organizacij 6. zimski spominski pohod na Javornik (1240 m) nad Črnim vrhom nad Idrijo. Pohod prirejajo v spomin 47 padlih partizanov dne 23. decembra 1943.

Tudi za letošnji pohod so pripravili spominske izkaznice, ki jih bodo tisti, ki se pohoda prvič udeležijo, lahko dobili pred odhodom na Javornik v gostilni »Pri Metki« v Črnem vrhu, na kmetiji Košper v Kanjem dolu in na kmetiji pri Medvedu na Javorniku. Letos bodo prvič za šestkratno udeležbo na pohodu podelili zlate spominske značke, za štirikratno udeležbo prejmejo pohodniki srebrne, za dvakratno udeležbo pa bronaste spominske značke. Prvih pet spominskih pohodov na Javornik se je udeležilo že 4000 pohodnikov, organizatorji pa pričakujejo tudi tokrat številno udeležbo.

Ob tej priliki prireja tudi SPDT izlet na Javornik. Zbirališče zamejskih planincev bo ob 7.00 pred spomenikom v Bazovici. Člani SPDT se bodo nato pridružili članom Obalnega PD iz Kopra, ki se bodo na pohod odpravili z avtobusom.

Società Alpina delle Giulie izdala svojo antologijo

Tržaško planinsko društvo CAI - Società Alpina delle Giulie je ob svoji 100-letnici delovanja, ki jo je slavnostno praznovalo lani, izdalo knjigo »Antologia di Alpi Giulie«. Knjigo sta uredila S. Pirnetti in D. Tagliaferro, založilo pa jo je s finančno podporo Dežele F-Jk. V bistvu gre tu za izbor najboljših in najbolj značilnih člankov revije — glasila SAG iz Trsta »Alpi Giulie«, ki izhaja redno že od ustanovitve društva samega. Knjiga ima na beli platnici uradni znak društva, debela pa je 370 strani. Knjiga vsebuje zgodovinske članke, nato pa še poljudno - znanstvene razprave, ter prave kronike izletov in vzponov. Nekaj imen avtorjev člankov, med katerimi zasledimo vrsto slavnih imen tržaškega alpinizma: Cobol, Cozzi, Krammer, Zanutti, Kugy, Dougan, Fabian, Premuda, Brunner, Chersi, nato pa še imena sedanjosti kot npr. Ive, Gerin, Klingendrath, Piemontese, Matjak itd.

Knjiga je opremljena z lepimi fotografijami, ki ponazarjajo predvsem naše Julijske Alpe.

Člani AO SPDT v Vipavi

Pred kratkim so se predstavniki Alpinističnega odseka SPDT Lucijan Cergol, Eva Fičur, Fausta Sisti in Davor Zupančič udeležili vsakoletnega zbora primorskih alpinistov, ki je bil tokrat v Vipavi. Osrednje poročilo je imel načelnik AO Vipava, poročilo pa je imel tudi Igor Škamperle ter za AO SPDT Eva Fičur. Naši alpinisti so nato primorske plezalce povabili na srečanje v Trstu, kar so vsi z navdušenjem sprejeli.

Naročnina: Mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir. - V SFRJ številka 25.00 din, naročnina za zasebnike mesečno 180.00, letno 1.800.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 250.00, letno 2.500.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Žiro račun 50101-603-45361 ADIT - DZS 61000 Ljubljana Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st., vis. 23 mm) 43.000 Finančni in legalni oglasi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca Mali oglasi 550 lir beseda Ob praznikih povišek 20% IVA 18% Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu Oglasi iz dežele Furlanije Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST Trst Ul. Montecchi 6 tel. 775-275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI

primorski dnevnik

21. decembra 1984

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481)83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Izmenjava novoletnih voščil na Kvirinalu

Pertini: skleniti sporazum o razorožitvi

Poziv je naslovil predvsem obema velesilama

RIM — »Želim, da bi se velesili sporazumeli najprej o delni, potem pa o splošni razorožitvi in da bi voditelji teh dveh držav skupno s svojim ljudstvom prehodili pot, ki pelje k resnični socialni pravičnosti,« je predsednik Pertini včeraj izjavil predstavnikom 109 držav, ki so mu na čelu z apostolskim nuncijem msgr. Romolom Carbonijem, dekanom diplomatskega zbora, prišli voščit novo leto. Pertini je izjavil, da se tako ZDA kot SZ zavzemata za mir in da je svojo naklonjenost k tej obči človeški vrednosti v Londonu pokazal tudi sovjet Gorbačov. »Želim ga spoznati in ga pričakujem v Rimu. Zelo je prijazen in si je pridobil naklonjenost angleškega ljudstva,« je dejal Pertini.

V nadaljevanju svojega prosto govorjenega novoletnega voščila je Pertini dejal, da bi morali velesili skupno zagotoviti svobodo in mir v svetu, kot sta se v drugi svetovni vojni skupno borili proti nacifašistični diktaturi. Delati za mir pomeni odpravljati lakoto in zaostalost na svetu.

Veleposlanika dveh velesil sta sprejela Pertinijev poziv. Ambasador ZDA Maxwell Rabb, ki je ravnokar priletel iz ZDA, je s tem v zvezi dejal, da se bosta 7. januarja v Ženevi sestala Shulz in Gromiko. Sovjetski veleposlanik pa je obljubil, da bo Pertinijevo željo takoj sporočil v Kremelj. »Kar reče predsednik, je za veleposlanika zakon,« je dodal.

Na sliki: Pertini z vietnamsko veleposlanico.

Tango za (zadovoljnega) Alfonsina

BUENOS AIRES — Argentinski predsednik Raul Alfonsin je po prvem letu svojega mandata na vodstvu demokratične vlade zadovoljen z uspehi. Tu ga vidimo v družbi znanega narečnega izvajalca tangov Edmunda Rivere v nekem predmestnem lokalčku. (Telefoto: AP)

Rimski spomenik spet obnovljen

RIM — Slavni egipčanski obelisk na Piazza del Popolo bo v kratkem učakal svoje prerojenje. V postavnega granitnega lepotca je namreč septembra lani udarila strela ter ga hudo zdelala. Toča večjih in manjših okruškov je padla k vznožju ranjenega velikana, v veliko veselje vseh turistov, ki so planili nadnje ter jih vzeli s seboj za spomin. Izvedenci so seveda skušali pred grabežem rešiti vse preostale drobce in se nato nemudoma vrgli na delo. Okrušeni in razpokani spomenik so najprej obdali z zidarskimi odri ter njegove razpoke zalili z umetno smolo. Nato so se lotili krpanja lukenj in vdolbin: manjkajoče okruške so nadomestili z vložki iz afriškega granita, kitane brazgotine pa prekrili z zmesjo lusk črnega belgijskega granita in marmornatega prahu.

Pred kratkim so obnovljeni spomenik pregledali od nog do glave, preverili njegovo trdnost in izmerili največje odklone nihanja, ki ga povzroča mestni promet. Obelisk so seveda zavarovali tudi pred ognjenim bičem: na vrh so postavili domala neopazen, a učinkovit strelovod, ki si ga je zamislil neki italijanski inženir in so ga s pridom preizkusili že na baziliki sv. Frančiška v Assisiju ter na nekaterih milanskih nebotičnikih. Gre za napravo, ki v naelektrenem ozračju vzpostavlja elektrostatično ravnovesje.

Restavraterji so pomislili tudi na vandale, ki si nič ne pomišljajo z barvnimi pršilci pisati po podstavku obeliska. Nanj bodo nanesli poseben zaščitni premaz, na katerega se bo barva le šibko prijela in jo bo moč odstraniti že s curkom vrele vode. Januarja bodo obelisk končno osvobodili iz jeklene rešetke, ki ga je obdajala petnajst mesecev in bo simbol nekdanje egipčanske slave spet razgalil svoje kamnito lice.

Obelisk je bil postavljen na čast kralju Marneštahu v egiptovskem mestu Heliopolisu. Teklo je štirinajsto stol. pred našim štetjem, štiri stoletja pozneje pa so ga prepeljali v Rim, kjer je sprva krasil veliki cirkus. Tu se je lepega dne sesedel in šele papež Sikst V. je konec 16. stol. dal odkopati to egipčansko znamenitost ter zapovedal, naj ga spet sestavijo. Razklani monolit so sneli z železnimi skobami in ga prepeljali na osrednji rimski trg, kjer stoji še danes.

Brezizhodna gospodarska kriza peha Bolivijo v objem desnice

LA PAZ — Če so v kaki državi stavke na dnevnem redu, to pomeni, da pač kaj ni v redu. Če si mnistrski uslužbenci dovolijo deset ur spraviti pod ključ ravno toliko ministrov, da bi v zameno za njihovo izpustitev izborili povišanje plač, tedaj je zadeva res zaskrbljujoča. Če pa se naposled sam državni poglavar loti gladovne stavke, potem je stanje naravnost kritično, če ne celo brezupno. In vendar se je vse to zgodilo v Boliviji.

Zuazova vlada je ministrskemu osebju obljubila, da mu že z novembrom poviša dnevni dohodek na 935.000 pezov, možakarji pa s tem niso bili zadovoljni in so zahtevali 1,5 milijona pezov. Kako to doseči? Navalili so na deseterico ministrov, jih lepo zaprli v neko pisarno in začeli izsiljevati predsednika vlade, ki je obenem predsednik republike. Trajalo je deset ur, potem pa so prišli policaji in talce osvobodili. Minister za urbanistična vprašanja Guillermo Capobianco si je tedaj utrl pot med ugrabitelje s komolci in pestmi in vzkliknil »Živela svobodna Bolivija«, njegov kolega René Fernandez, ki vodi resor za načrtovanje, pa je skočil kar skozi okno. Poviška ni bilo.

Povedati je treba, da se je v zadnjem letu inflacija v Boliviji povečala kar za 1.500 od sto in da je gospodarska kriza šla tako daleč, da je ni mogoče več nadzorovati. To pa po očitni »zaslugi« politične desnice, ki bi rada zrušila zdajšnjo vlado, a se je vseeno uštela: res je sicer, da je vlado prisilila, da okliče volitve že junija 1985, namesto leta 1986, res pa je tudi, da ne more seči po orožju, ki je v Boliviji kot nalašč za takšne in podobne primere, to je po puču, čeprav bi to rada. Tega noče zato, ker bi sicer ne vedela, kako izvleči državo iz krize, ki jo davi.

Predsednik Siles Zuazo je domačo in mednarodno javnost opozoril na pritisk desnice, ki je popolnoma paralizirala vlado, z večdnevno gladovno stavko. Opazovalci menijo, da je to bil neke vrste labodji spev pod taktirko transnacionalnih družb.

Ob obratu tisočletja bo Italijanov manj

RIM — Če se bo nadaljeval dosedanji trend majhnega števila rojstev, bo leta 2001 v Italiji en milijon prebivalcev manj in jih bo »samo« nekaj več kot 56 milijonov. Vest je objavil bilten statističnega urada ISTAT za leto 1984. Pri sedanji rodnosti bo leta 1991 približno toliko Italijanov kot jih je sedaj. Vse drugače posledice pa se bodo kazale v strukturi prebivalstva, ki bo občutno ostarelo.

Če bi se število rojstev povečalo, bi ob obratu tisočletja bilo Italijanov za kakšen milijon več kot jih je sedaj, torej 58,3 milijona.

L. N. Tolstoj **KAVKAŠKI UJETNIK** 22. *Ilustriral* ŽELJKO LORDANIČ

Andersenova deklica spet nared

KÖBENHAVN — K Andersenovi mali morski deklici, simbolu danskega glavnega mesta, so prinesli novoletno darilo. S tem so hoteli opozoriti javnost, da je kip, ki so mu svojčas neznani vandali odlomili desno roko, spet na svojem mestu. Kakor je znano, je H. Ch. Andersen s svojimi pravljicami zaslovel po vsem svetu, prav tako pa je po vsem svetu znan tudi tale kip postavljen na skalo v morju. (Telefoto: AP)

V Turinu razstava plastičnih vrečk

TURIN — Danes bodo v tem mestu odprli razstavo plastičnih vrečk. Manifestacijo, ki je prva te vrste, je organiziralo odborništvo za kulturo.

Razstavili bodo 700 domačih in inozemskih vrečk različnih velikosti in barv. Razstava ne bo le poiskala odgovora, odkod taka razširjenost teh vrečk, ki nadomeščajo vse mogoče priprave za spravljanje blaga in ki se jih s pridom poslužujejo prav gospodinje (in gospodinjci), ampak je hkrati tudi izvrsten reklamni pripomoček. V Italiji letno pošljejo v promet okoli 6 milijard komadov, kar pomeni, da ustvarjajo vrečke tudi hude ekološke stiske. Ker se ne uničujejo, predstavljajo grožnjo za človekov jutrišnji dan.

NEW YORK — Začela se je sezona takšnih ali drugačnih napovedovalcev dogodkov v prihodnjem letu. Prvi so se pojavili ameriški astrologi. Napovedujejo hude čase za Reagana, papeža, Thatcherjevo in britansko kraljevsko družino. Predvidevajo tudi celo vrsto naravnih katastrof in državnih udarov. Usoda bo tepla predvsem mogočne, če naj jim verjamemo.